

vergadering **28**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 16 maart 2022



Vlaams
Parlement

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Stijn Bex, Björn Rzoska, Meyrem Almaci, Mieke Schauvliege, Staf Aerts en Johan Danen over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer – 1191 (2021-2022) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	5
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de coördinatie van de vluchtelingenuitdaging	
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne	
ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de billijke vergoeding voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen	
ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanwending van mobiele woonunits voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen	6
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanwervingspremie voor langdurig werklozen	15
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een betere spreiding van de schoolvakantie	20
ACTUELE VRAAG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de forse toename van het aantal wegens mishandeling of verwaarlozing in beslag genomen dieren	25
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de energiecrisis	
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de onbetaalbare energiefacturen	
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete uitwerking van de structurele verlaging van het Vlaamse energieverbruik	
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobbyack aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontbreken van maatregelen om de stijgende elektriciteitsprijzen te milderen	29
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het actieplan kinderopvang	38

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over voetgangersongevallen en de MIA-proeftuinen	
ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal dodelijke voetgangersongevallen in de bebouwde kom	44
ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het toenemende fysieke geweld in het verkeer	
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de significante toename van verkeersagressie	50
VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne – 1192 (2021-2022) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	55
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	55
ONDERZOEKSCOMMISSIE PFAS-PFOS	
Voorstel tot verlenging	55
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 1154 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	56
Artikelsgewijze bespreking	59
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	59
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart – 1140 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4	
Bespreking	60
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT tot het heropstarten van het GRUP Reservatiestrook Schipdonkkanaal Oost-Vlaanderen – 1174 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	65
VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne – 1192 (2021-2022) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	66
Algemene bespreking	66
Artikelsgewijze bespreking	74

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Stijn Bex, Björn Rzoska, Meyrem Almaci, Mieke Schauvliege, Staf Aerts en Johan Danen over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer – 1191 (2021-2022) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	74
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – 1154 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	77
VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne – 1192 (2021-2022) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	77
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneeckhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	78
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart – 1140 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4	
Stemmingen over de amendementen	78
Hoofdelijke stemming	78
MOTIE van Hannes Anaf, Hannelore Goeman en Freya Van den Bossche tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de wantoestanden in de kinderopvang – 1176 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Stemming over het amendement	79
Hoofdelijke stemming	80
ROUWHULDE voor de heer Hugo Draulans, gewezen lid van de Vlaamse Raad	81
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	81
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	84
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	84

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**

– De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Robrecht Bothuyne, Johan Deckmyn, Mercedes Van Volcem: ambtsverplichtingen;

Els Ampe: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Piet De Bruyn, Tom De Meester, Maarten De Veuster, Kim De Witte, Karolien Grosemans, An Moerenhout, Joris Nachtergaele, Lorin Parys, Katia Segers, Karl Vanlouwe, Hilâl Yalçın: gezondheidsredenen.

Minister-president Jan Jambon is eveneens verontschuldigd.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Stijn Bex, Björn Rzoska, Meyrem Almaci, Mieke Schauvliege, Staf Aerts en Johan Danen over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer – 1191 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik zou graag gebruikmaken van het beruchte artikel 50, punt 1, h), van ons reglement om een voorstel te doen om met spoed over te gaan tot de behandeling van een voorstel van resolutie over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer.

De voorzitter: Is het oké als we ons daar later over uitspreken? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de coördinatie van de vluchtelingenuitdaging

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne

ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de billijke vergoeding voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aanwending van mobiele woonunits voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Diependaele.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Voorzitter, minister, ik had de vraag inderdaad aan de minister-president gesteld, maar minister Diependaele is uiteraard sterk genoeg om hier namens de voltallige regering een standpunt te vertolken.

Minister, vorige week stonden we hier met dit parlement pal voor de Oekraïense zaak. Ten eerste uit sympathie en solidariteit met de Oekraïense bevolking, en ten tweede omdat we allemaal beseffen dat de strijd die in Oekraïne geleverd wordt, een strijd is die voor Europa en Vlaanderen van fundamenteel belang is, en die de geschiedenis in een bepaalde richting kan sturen. Het belang van die strijd moeten we zien binnen ons Vlaams beleid. We hebben een gigantische uitdaging die op ons afkomt met de stroom van vluchtelingen uit Oekraïne. Het is onze overtuiging dat we die opdracht ten volle moeten opnemen zolang die duurt en met het aantal mensen dat nodig is. Ik maak me dan ook zorgen omdat ik de afgelopen uren en dagen verklaringen las van een aantal ministers uit de Vlaamse Regering die nu lijken te ontdekken dat er problemen bestaan in de sociale huisvesting, problemen van wachtlijsten in de psychosociale hulpverlening, en dat het huidige systeem onder druk kan komen te staan door die toestroom van vluchtelingen.

Minister, ik maak me zorgen als ik fracties hoor vertolken dat er echte vluchtelingen zijn en valse. Bommen in Syrië zien ze blijkbaar anders dan bommen in Oekraïne. Dat is blijkbaar ook een verschil. Ik maak me zorgen als ik mensen hoor verklaren dat er zoveel mogelijk vluchtelingen moeten worden opgevangen in de buurlanden van Oekraïne. Dat zou willen zeggen dat we onze handen en ogen sluiten voor de dramatische situaties daar.

Collega's, een gecoördineerde aanpak zal de enige manier zijn waarop we op lange termijn de opvang kunnen organiseren en tegelijk de crisissituatie in bepaalde sectoren niet tot een escalatie laten komen en dat dus ook het draagvlak bij de Vlaming niet onder druk komt te staan. Vandaar de zeer eenvoudige vraag, minister, ook aan de minister-president, ook in de contacten met de federale overheid: hoe zult u vermijden dat er op langere termijn chaos ontstaat? Hoe zult u ervoor zorgen dat u voorbereid bent? Hoe zult u vermijden dat de crisis die er in bepaalde sectoren al is, dramatisch wordt? Hoe zult u ervoor zorgen dat we ten volle en zonder precair statuut onze opdracht ten aanzien van alle vluchtelingen opnemen?

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Je moet het maar meemaken. Wakker worden midden in een oorlog. Bang zijn voor je eigen leven, voor dat van je kinderen en van je dierbaren. Plots moeten vluchten. Alles moeten achterlaten. Je man moeten achterlaten, je bezittingen, je huis, en moeten vluchten naar een ander land, een land dat je niet kent, waarvan je de taal niet spreekt en waar je de mensen niet kent.

We zien opnieuw de verschrikkingen die een oorlog met zich meebrengt. Ik hoop dat er heel snel een staakt-het-vuren komt, dat die bommen stoppen en dat de troepen zich terugtrekken uit Oekraïne.

Wat wij hier vandaag moeten doen, is een warme ontvangst bieden voor al die oorlogsvluchtelingen. Dat zet ons en de Vlaamse Regering voor een grote uitdaging. Ik heb gehoord dat jullie maandag heel wat noodoplossingen hebben aangekondigd, ik denk dat dat heel erg goed is. Ik denk dat er heel veel maatregelen zijn waar wij absoluut achter kunnen staan. Ik heb bij die maatregelen ook een aantal bezorgdheden en vragen.

Die gaan ten eerste over de huisvesting en de kwaliteit van de huisvesting. Het is een grote uitdaging om op heel korte termijn heel veel huisvestingsplaatsen te voorzien en die plaatsen moeten ook kwaliteitsvol zijn. Dat zijn plaatsen die niet in the middle of nowhere mogen liggen, die bereikbaar moeten zijn met het openbaar vervoer en waar ook diensten en hulpverlening aanwezig moeten zijn. We weten echter dat we vandaag al in een wooncrisis zitten in Vlaanderen, er zijn al 170.000 mensen die vandaag op de wachtlijst staan voor een sociale woning. In die zin moeten we oppassen dat we ook die problemen niet naast ons neerleggen. We hebben daarnaast ook de heel lange wachtlijsten voor de zorg en de hulpverlening. We hebben een lerarentekort. We hebben problemen met plaats in het onderwijs.

Minister, hoe zult u die uitdagingen aanpakken? Hoe zult u ervoor zorgen dat we een menswaardige opvang kunnen voorzien voor alle oorlogsvluchtelingen en we tegelijkertijd de woonmarkt niet onder druk zetten?

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Nog even voor de duidelijkheid, Sammy Mahdi, de Belgische staatssecretaris voor Asiel, besliste dat alle gevluchte Oekraïners onmiddellijk het statuut van tijdelijke bescherming kunnen krijgen en niet in de normale Belgische asielpcedure worden ingeschakeld. Ze zullen dus niet worden opgevangen in de Belgische opvangcentra die al bestaan en vol zitten met andere asielzoekers. De N-VA vindt dat een fundamenteel foute keuze, maar zal roeien met de riemen die we hebben.

Die Belgische beslissing, collega's, heeft twee directe gevolgen. De volledige verantwoordelijkheid voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen komt bij Vlaanderen te liggen. Die verantwoordelijkheid neemt Vlaanderen, neemt de Vlaamse Regering, maar nemen vooral de lokale besturen, de Vlaamse steden en gemeenten. Het zijn zij die momenteel alle zeilen aan het bijzetten zijn in de zoektocht naar een geschikte, snelle opvang.

Het tweede gevolg van geen 'bed, bad, brood' te voorzien via de gewone Belgische opvangwet, is dat de geregistreerde Oekraïense vluchtelingen een leefloon ontvangen dat varieert tussen 1000 en 1500 euro. We verwachten naar schatting 120.000 Oekraïense vluchtelingen in Vlaanderen. Als we de genereuze Vlaamse gastvrijheid, die hier bestaat, als we die grote solidariteit, die hier bestaat, niet te hard op de proef willen stellen, denk ik dat het goed is om van bij

de start het voor-wat-hoort-wat-principe te hanteren. Als we willen dat de Vlaamse solidariteit en de hulpbereidheid blijven duren en als het onveranderd blijft, want ik hoor dat er op Belgisch niveau al stemmen opgaan om het principe van het leefloon toch te veranderen, dan zal niemand, minister, het volgens mij onrechtvaardig vinden dat we van de Oekraïners een vergoeding vragen. Dat heeft u ook al beaamd, dat heeft de Vlaamse Regering terecht bevestigd en mijn vraag is nu: hoe ziet u die billijke vergoeding concreet?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): De oorlog in Oekraïne brengt een heel grote vluchtelingenstroom op gang. Mensen die halsoverkop hun hele hebben en houden, ook hun dierbaren, moeten achterlaten en op zoek gaan naar een veilig onderkomen. Het stelt ons natuurlijk voor ontzettend grote uitdagingen, ons ook als Vlaanderen. Dat zijn uitdagingen op het vlak van onderwijs, op het vlak van begeleiding, en ook ontzettend grote uitdagingen op het vlak van opvang. Staatssecretaris Sammy Mahdi heeft een oproep gedaan naar gastgezinnen en er zijn heel veel mensen die hun huis willen openstellen om daar vluchtelingen op te vangen.

Steden en gemeenten organiseren binnen de kortste keren alles wat ze kunnen rond collectieve opvang in leegstaande gebouwen, in sporthallen en zo verder. Ook de Vlaamse Regering wil bijkomende investeringen doen en inspanningen leveren om te zorgen voor een voldoende aantal woongelegenheden. En we weten dat de woningmarkt hier al sterk onder druk staat, minister.

In het verleden heb ik heel vaak gepleit voor mobiele units als mantelzorg-woning, dat weet u wel. Ook in dezen kunnen deze mobiele units mee een toepassing zijn die zou kunnen worden gebruikt om vluchtelingen onderdak te geven. Dat heeft de Vlaamse Regering ook gesteld. Jullie hebben beslist om twintig nooddorpen te bouwen en te organiseren. Maar er zijn toch nog heel wat vragen, minister. Waar gaan die komen? Kunnen steden en gemeenten bijvoorbeeld ook daarbuiten een beroep doen op die mobiele units? Wat is het kwaliteitskader dat zal worden gehanteerd? Op welke termijn mogen we die verwachten?

Vandaar mijn vraag, minister: hoe zult u systemen van die mobiele units aanwenden in het kader van de opvang van de vluchtelingen?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u, collega's, voor de vraag. Eerst en vooral neem ik aan dat ik niet de enige ben die zowat van uur tot uur gaat kijken naar de verschillende websites over de evoluties in Oekraïne zelf en de hoop op vrede. Ik denk dat we daar allemaal mee bezig zijn. Maar zolang er daar geen duidelijkheid over is, gaan we ons natuurlijk inderdaad moeten voorbereiden op het ergste. Ik heb dat maandag ook zo uitgedrukt: we hopen op het beste, maar we bereiden ons voor op het ergste.

Wij zijn allemaal bereid, zoals door de verschillende vraagstellers gezegd, om die mensen op te vangen op een correcte, vriendelijke, warme manier. Maar – en die bezorgdheid hebben jullie ook alle vier geuit – we moeten dat zo doen dat onze eigen samenleving dat aankan, op een manier dat we die solidariteit die er vandaag is, ook overeind blijft. We gaan er dus moeten voor zorgen dat we het verdringingseffect, waar we het trouwens ook vorige week over gehad hebben, zoveel als mogelijk vermijden. Dan is mijn eerste zorg inderdaad de woningmarkt. Want daar is vandaag al een moeilijkheid. Kwetsbaren hebben het vandaag reeds zeer moeilijk op die woningmarkt, dus moeten we vermijden dat het groot hart dat we naar Oekraïense vluchtelingen willen tonen, niet voor een

verslechtering op de woningmarkt zou zorgen voor de meest kwetsbaren. Dat zijn natuurlijk diegenen die daar het eerst nadelen van ondervinden.

Nu, de keuze is federaal gemaakt. Staatssecretaris Mahdi heeft de keuze gemaakt om onmiddellijk een statuut toe te kennen, waardoor die mensen een leefloon krijgen. Dat leefloon zorgt er net voor dat men de mogelijkheden, de middelen heeft om onmiddellijk op de reguliere woonmarkt terecht te komen. Dat is natuurlijk het grote probleem. Dat moet herbekeken worden. We moeten dat durven in vraag te stellen om te zorgen dat we de concurrentie op de woningmarkt niet gaan organiseren. We moeten ervoor zorgen dat we die extra druk niet zelf gaan bewerkstelligen door de toekenning van dat leefloon. Ik denk dat we dat moeten in vraag stellen, en ik ben dan ook heel blij dat er signalen zijn dat dit debat op federaal niveau loopt. We zullen zien waar het uitkomt. Mijn pleidooi daarin is zeer duidelijk. Dat leefloon zorgt ervoor dat we die mensen rechtstreeks naar de reguliere woonmarkt sturen, wat een slechte zaak is voor de meest kwetsbaren, die het vandaag al zeer moeilijk hebben op die woningmarkt.

Nu, ook al zou de federale discussie daar niet toe leiden, dan denk ik dat het de logica zelf is dat, als wij voorzien in welke opvang dan ook – voornamelijk collectieve opvang, maar niet alleen dat –, we daar een billijke vergoeding voor vragen. Dat is natuurlijk ook wat mensen met een leefloon vandaag moeten doen. Ze moeten zelf in hun huisvesting voorzien met dat leefloon. En dan gaan we dat natuurlijk ook moeten vragen van die Oekraïense vluchtelingen, voor wie wij een groot hart hebben, maar we gaan hen op een gelijke manier behandelen als mensen die vandaag met een leefloon moeten rondkomen.

Hoe gaan we dat precies doen? Daaraan zijn we nog aan het werken. De vraag was heel concreet hoe we die billijke vergoeding gaan inschatten. We zijn er wel wat algemene richtlijnen over aan het opstellen om te kijken hoeveel, eventueel wat de gezinssituatie is, wat de woning is waar men terecht komt. Daar zal natuurlijk ook verschil in zitten.

We weten niet welke hoeveelheid er op ons af gaat komen. Laat ons hopen dat het haalbaar is. Maar we gaan ons sowieso moeten voorbereiden op grote aantallen, en dat betekent dat we alle opties moeten gaan bekijken. En dan gaan we ook mobiele woonunits bekijken. We focussen zoveel mogelijk op collectieve opvang, maar alle mogelijkheden moeten bekeken worden. Er ligt straks ook een voorstel van decreet voor dat de mogelijkheid moet geven aan de Vlaams Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) om bijvoorbeeld mobiele woonunits te gaan opkopen.

Het zijn verschillende zaken die al aangegeven zijn. We gaan er tijdelijk – en ik benadruk ‘tijdelijk’ – voor zorgen dat die woningkwaliteit iets minder mag zijn. De basisregels veiligheid en gezondheid, daar raken we niet aan. Die moeten voor iedereen gelden, ook voor Oekraïense vluchtelingen. Maar er zijn bepaalde normen, oppervlakenormen, isolatienormen, bepaalde inrichtingsnormen, waarvan we tijdelijk – nogmaals: tijdelijk – kunnen afwijken voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Ik wil in die zin nog een verduidelijking meegeven rond de communicatie met betrekking tot sociale woningen. We gaan inderdaad kijken, onder het lemma van ‘we bekijken alle opties’, om ook leegstaande sociale woningen te gaan gebruiken als tijdelijke opvangplaats voor Oekraïense vluchtelingen. Maar laat me daar zeer duidelijk over zijn. En we gaan daar ook zeer duidelijk over communiceren, of we hebben dat zelfs al gedaan, naar sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren. Maar we zullen dat de komende dagen nog doen. Dat betekent op geen enkele manier dat de normale toewijzing die we vandaag doen voor sociale huurders, vertraagd wordt. Het gaat hier om woningen die sowieso niet

meer in orde zijn en zouden leegstaan, die dus ook niet aan een andere persoon of gezin op de wachtlijst zouden worden toegewezen. Het mag er ook niet voor zorgen dat geplande renovaties, afbraak of wat dan ook, en dus ook de nieuwbouw die erop moet volgen, zouden worden vertraagd. We blijven even hard inzetten op de afbouw van die wachtlijst. Dus niemand mag langer op die wachtlijst staan dan mochten er geen Oekraïense vluchtelingen zijn. Dat is een zeer duidelijke communicatie die ik u wil geven en die we ook gaan meegeven aan de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Dat zullen niet de heel grote aantallen zijn, maar ik ben er wel van overtuigd, met die voorwaarden in het achterhoofd, dat we wel degelijk een aantal extra woningen zullen kunnen gebruiken voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Mijnheer Vaneekhout, uw vraag was natuurlijk zeer algemeen over wat we allemaal moeten gaan doen. Ik weet niet of we daar dieper op moeten ingaan in het kader van een actuele vraag. We hebben de hele structuur opgezet. In goede crisisbeheersing moet het altijd zeer duidelijk zijn wie daar 'in charge' is, wie achter het stuur zit. We hebben dat met de regering als ploeg zeer duidelijk afgesproken met de taskforce. Wonen wordt voorgezeten door de administrateur-generaal van het agentschap Wonen-Vlaanderen en ga zo maar verder. We bekijken dat dus echt heel gestructureerd.

We zijn nu in de eerste plaats bezig met die eerste opvang en met het ter beschikking stellen van die woningen. Dat is altijd waarmee we moeten beginnen. Maar er worden ondertussen ook plannen gemaakt – en een deel daarvan is gecommuniceerd – rond onderwijs, rond welzijn en ga zo maar verder. Vandaag zit dat allemaal nog in een eerste fase. We doen dat stap voor stap. Ik denk ook niet dat we daar vooruit moeten lopen. We moeten daar niet al te snel gaan. We moeten dat degelijk uitbouwen. En dus nemen we onze tijd daarvoor.

Maar de bezorgdheid die ik jullie alle vier hoor uitspreken, en waarvan ik uitga dat jullie die hier ook allemaal delen in het Vlaams Parlement: we willen dit zo goed mogelijk doen, maar we willen dit ook op een manier doen dat onze samenleving dat aankan. We willen dit op een manier doen dat de solidariteit die in Vlaanderen leeft, overeind blijft en dat die niet uitgedaagd wordt. Dat zal de grote opdracht zijn.

We mogen ook niet vergeten dat er in 2016 in een jaar tijd twintigduizend mensen zijn gekomen. De aantallen die we vandaag horen, doen wel degelijk duizelen. De opdracht is dus gigantisch. We gaan iedereen nodig hebben om dat tot een goed einde te brengen. Dank u wel. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Diependaele, het voorstel van decreet waar u over sprak, staat vooralsnog niet op de agenda.

Minister Matthias Diependaele: Ik dacht dat dat het geval was.

De voorzitter: Neen, maar ik neem aan dat de vraag nog wel zal komen.

Wilfried Vandaele (N-VA): We denken erover na, voorzitter.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Dank u wel, minister, voor het antwoord. Ik ga beginnen met heel duidelijk te zijn: als het gaat over een billijke vergoeding voor huisvesting, lijkt het ook voor onze fractie zeer legitiem om dat in te voeren en ervoor te zorgen dat we dat op die manier kunnen doen. Kwestie van elkaar niet verkeerd te begripen.

Maar wat ik hierna ga zeggen, is voor mij ook wel van fundamenteel belang. Ik hoor u spreken over verdringingseffecten. En dat voelt nogal wrang. Dat voelt nogal wrang, omdat er hier al jarenlang mensen vooraan in dit halfroond staan, maar vooral ook mensen op het terrein, die noodkreten slaken over bijvoorbeeld het OKAN-onderwijs (onthaalonderwijs voor anderstalige kinderen), over de huisvesting, de wachtlijsten voor sociale woningen en zo verder. Die zijn niet aangepakt door de opeenvolgende Vlaamse Regeringen. En dat maakt dat er vandaag nog meer concurrentie zal ontstaan. Want u kunt wel zeggen dat het statuut problematisch is, maar ik begrijp het eigenlijk niet goed, collega's. Vorige week kwamen hier collega's zeggen dat we mensen zo snel mogelijk moeten toeleiden naar werk. Maar wat gaan we dus doen? We gaan mensen die hier aankomen, toeleiden naar werk, maar die gaan finaal de middelen die ze uit dat werk verwerven, niet mogen geven aan eigen huisvesting in de tijd dat ze hier verblijven. Want anders zijn ze een concurrent op de particuliere woningmarkt en is dat een probleem. Ik begrijp het niet goed. Waar kijken we nu naar? Wat is de ambitie? Minister, zorg voor een statuut en een aanpak die structureel is en die bepaalde brandhaarden in de samenleving niet meer aanwakkert, maar die net een antwoord formuleert.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, de teneur die ik nu wel meer hoor, baart me zorgen. U zegt dat de woonkwaliteit niet zo hoog moet zijn, dat die iets minder mag zijn. Maar ik vind dat de omvang van de opvangcrisis geen excuus mag zijn om afbreuk te doen aan de rechten van die oorlogsvluchtelingen. Ze vluchten weg van een oorlog, zij willen dat niet maar ze moeten vluchten, wat echter niet betekent dat we afbreuk moeten doen aan de rechten van die vluchtelingen.

Daarnaast hoeft het niet zo te zijn dat de opvang van die vluchtelingen een slechte zaak zou zijn voor de kwetsbare mensen hier. Dat hoeft zo niet te zijn wanneer daar deftige investeringen tegenover staan. Het feit dat we nu voor deze uitdagingen staan, kan ons ook net in staat stellen om fors te investeren in woningen, onderwijs, zorg en kinderopvang, zodat dit in de toekomst ook een oplossing wordt voor het probleem waarmee we vandaag worden geconfronteerd – vandaag voor de vluchtelingen, in de toekomst voor alle mensen die er nood aan hebben in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, Vlaanderen kreunde onder de coronacrisis, die nog niet helemaal voorbij is, en door de Poetinoorlog zien we nu ook allemaal onze energiefactuur de hoogte in gaan. Om die begrijpelijke kritiek te onderwerpen dat het toch onrechtvaardig zou zijn om de gevluchte Oekraïners onmiddellijk op die nu al erg krappe woningmarkt te jagen, kiest u voor de oplossing om in eerste instantie zoveel mogelijk te zoeken naar collectieve opvang en in tweede instantie, als het moet, een beroep te doen op sociale woningen die nu al leegstaan omdat ze niet voldoen aan kwaliteitsnormen. Het nooddecreet waarover we straks zullen stemmen, moet daaraan tegemoetkomen.

Nood breekt wet, collega's. Ik denk dat dit nog altijd beter is dan de schuilkelder waar die mensen uit gevlucht zijn. We moeten echter blijven benadrukken dat dit een tijdelijke oplossing is, dat het een noodsituatie is. We weten dat het principe 'nood breekt wet' op de goedkeuring van de Vlaming zal kunnen rekenen, maar we moeten ook inzetten op die billijke vergoeding waar u het over had.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De uitdagingen zijn ontzettend groot, en we zullen met alle mogelijke middelen moeten onderzoeken hoe we die opvang kunnen organiseren, collectief, bij mensen thuis, via leegstaande gebouwen, leegstaande sociale woningen. Ook de mobiele units kunnen daar natuurlijk een element in zijn, maar dan moeten we de kwaliteit heel goed bewaken. Minister, ik had in het verleden al de gelegenheid om dergelijke units te bezoeken. Dat kunnen echt wel volwaardige woonegelegenheden zijn, maar er is veel verschil in.

Vanmorgen vernamen we uit de persberichten dat de firma's die daarmee bezig zijn, al heel wat vragen hebben gekregen van steden en gemeenten. Het kan gaan over echte woonunits of over sanitaire units. Ik stel me dan de vraag hoe we Vlaanderen daar ook mee van dienst kunnen zijn. Die bedrijven kunnen die units niet in een-twee-drie produceren, dat vraagt heel wat. Daar moeten we ook rekening mee houden. Daarom is mijn bijkomende vraag of Vlaanderen niet bijvoorbeeld een raamcontract kan opmaken waarop steden en gemeenten nadien kunnen inschrijven, zodat zij niet allemaal zelf moeten gaan zoeken waar ze dergelijke units kunnen aanschaffen en daarover moeten onderhandelen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik begin met een bittere vaststelling. Doordat de federale opvangcentra vol zitten met 33.000 asiel- en gelukzoekers uit heel de wereld, wordt Vlaanderen nu verantwoordelijk gesteld voor de opvang van echte oorlogsvluchtelingen uit ons continent. En daarom vragen we u ook in eerste instantie om asielaanvragen van niet-Oekraïners op te schorten en er versneld voor te zorgen dat asielbedriegers opnieuw naar hun land van herkomst worden gestuurd.

Dat zou ook kunnen voorkomen dat er nu zelfs een beroep wordt gedaan op burgers om hun huis open te stellen voor vluchtelingen. Immers, hoe nobel en solidair mensen zich ook tonen, die opvang bij gastgezinnen moet toch zo snel mogelijk om psychosociale en andere redenen worden afgebouwd. De opvang van vluchtelingen, zeker getraumatiseerde oorlogsvluchtelingen, is immers een taak van de overheid, niet van individuele burgers.

Er wordt geschat dat er 200.000 Oekraïners naar ons land zouden komen, en naar alle waarschijnlijkheid 120.000 daarvan naar Vlaanderen. De regering-De Croo wil hun allemaal een leefloon geven. Dat wordt inderdaad onbetaalbaar. Ik hoop dus dat u namens de regering pleit voor een systeem van 'bed, bad, brood', zodat onze mensen aan het einde van de rit niet in de kou blijven staan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Voorzitter, collega's, we hebben het er hier vorige week ook over gehad: we staan voor een ongeziene uitdaging. De beelden uit Oekraïne gaan recht naar het hart. Gisteren nog ging het op onze lokale zender in West-Vlaanderen, WTV, over Anastasia, de eerste vluchteling die is aangekomen in Kortrijk. Haar gemoed schoot vol bij het uitspreken van het woord 'thuis'.

Wij hebben een plicht: zorgen voor een vlot en rechtvaardig systeem. Wie vlucht voor de bommen van Poetin, heeft recht op bed, bad, brood en begeleiding. We moeten ervoor zorgen, in een sterk en warm Vlaanderen, dat dat ook gebeurt. Minister, die uitdaging is echter enorm. Die was al enorm voor de woonmarkt. Dat geeft u ook zelf aan, heb ik gezien op uw sociale media. Het is dan ook niet toevallig dat de Vooruitfractie al sinds het begin van deze legislatuur voor een noodplan voor huisvesting pleit. U bent daar helaas nooit op ingegaan. Hoe dan ook moet alles op punt worden gesteld. Er moet snel worden beslist. De Vlaamse

Regering organiseert webinars. Ik heb er zelf enkele bijgewoond. Dat zat op zich niet slecht in elkaar om de uitdaging te schetsen, maar ik heb daar vooral heel veel vragen gehoord, vragen waarop nog geen antwoord komt, waarvoor wordt verwezen naar toekomstige beslissingen.

Heel concreet met betrekking tot die noodwoningen, dus – en ik hoor ook bij CD&V dat er nog losse eindjes zijn –: gaat u nu vrijdag beslissen over de woonkwaliteit en over de nooddorpen? Hoe snel kunnen we daarover absolute duidelijkheid verwachten, zodat we aan de slag kunnen?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Minister, ik begrijp dat het ongelooflijk moeilijk is, maar het gaat over mensen. Mijnheer Janssens, het gaat over mensen, in alle omstandigheden. Ik denk dat er heel wat vragen zijn. Wij kunnen als lokale besturen heel snel schakelen, maar we hebben natuurlijk wel heel snel duidelijkheid nodig over een aantal zaken. Dat gaat over het financiële, want er komt heel wat op ons af. Er zijn de maatschappelijk werkers, de mensen in het onderwijs. De kinderen moeten ook naar school kunnen gaan. Er is de veiligheid: er zijn malafide personen die misbruik willen maken van de situatie. De belangrijkste en grootste vraag die vandaag bij de lokale besturen leeft, is echter: die locaties, die nooddorpen, zijn daar al plannen voor? Gaat u die koppelen aan de referentieregio's die Vlaanderen heeft bepaald? Hoe zal de praktische organisatie in elkaar zitten? Waar moeten die nooddorpen juist komen: op het platteland, dichterbij steden? Dat zijn toch allemaal vragen die vandaag heel, heel actueel zijn en die zo snel mogelijk een antwoord moeten krijgen opdat we ons verder zouden kunnen organiseren op het lokale niveau. We zijn optimisten. We hebben er vertrouwen in dat we dat aankunnen. We hebben overall taskforces gemaakt op het lokale niveau. Ik denk dat we de crisis het hoofd kunnen bieden, maar we hebben natuurlijk wel heel snel beslissingen nodig. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Collega's, dank u wel voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Eerst en vooral: ik meen aan te voelen dat we wel degelijk allemaal beseffen hoe groot deze uitdaging is, maar evengoed beseffen dat we die moeten aanpakken op zo'n manier dat het draaglijk is voor onze samenleving, dat het draaglijk moet zijn voor mensen die het vandaag ook al moeilijk hebben, voor de kwetsbaren op de woonmarkt en dergelijke meer.

Er zijn zeer veel vragen gesteld, soms ook over concrete bevoegdheden van andere ministers. Daar ga ik liever niet op in, maar ik ben er zeker van dat er de komende weken en maanden nog wel voldoende tijd zal zijn om het daarover te hebben.

Er zijn een paar zaken die ik wel wil beantwoorden. Eerst en vooral, wat de informatie voor de lokale besturen betreft: dat begrijp ik helemaal. Maandag hebben we de webinar gehad. Ik denk dat zeer veel mensen die hebben gevolgd en dat er al heel wat verdere stappen zijn gezet, maar dat moet nog verder gaan. We zullen daar telkens op moeten voortbouwen, en dat moet concreter en concreter worden. Dat is een van de zaken die ik zelf dacht toen ik dat volgde, waarvan ik zelf vind dat het nodig is: we moeten heel concreet gaan zeggen aan lokale besturen waar ze terecht kunnen, welke links ze moeten gebruiken en dergelijke meer. Bij het agentschap Wonen-Vlaanderen is die 'housingtool' ondertussen ontwikkeld. Hoe kan men daar een beroep op doen enzovoort? Ook qua financiering en dergelijke meer moet dat concreter worden gemaakt, maar gaandeweg doen we dat ook. De taskforce is daar wel degelijk mee bezig.

Mijnheer Vaneekhout, ik ben heel blij te horen dat het de logica zelve is dat, als men vasthoudt aan dat leefloon, als men federaal die keuze maakt, we dan inderdaad een billijke vergoeding kunnen vragen. Daar is geen onduidelijkheid over.

Nu is het wel goed dat dat debat loopt op federaal niveau, want ik denk dat we daar een groot deel van de doorsijpeling richting de reguliere woonmarkt kunnen wegnemen door te zorgen dat we daar een bijsturing krijgen. We moeten dat ook durven te doen. Deze crisis heeft iedereen heel snel overvallen. We moeten die zaken durven te herbekijken. Daar mag geen drempel zijn om dat tegen te houden.

Ik heb gehoord over de extra investeringen die we zouden moeten doen. Het moet ook draaglijk zijn voor de mensen. Het gaat echt niet alleen over centen. Die zullen wel voorzien worden, maar we moeten ook de mensen vinden om dat te gaan doen. Dat is werk bij Welzijn, in het onderwijs, enzovoort. Daar zijn de uitdagingen vandaag ook al groot. Dat kunt u opnemen met de bevoegde ministers.

Ik heb nog één punt wat betreft de mobiele woonunits. Mijnheer Veys, u zult het graag horen. Dat was natuurlijk een oefening die we al in gang gezet hadden voor de Oekraïne-crisis. Want we weten dat we initiatieven moeten nemen om het netto woonaanbod op onze huizenmarkt te vergroten. Daar worden al initiatieven genomen. Er zijn in die zin al voorstellen gedaan en we zullen dat nog blijven doen. In Gent heeft de KU Leuven een project lopen om op zeer korte termijn echt duurzame woningen te gaan zetten. Ik ben daar toevallig deze morgen nog langs geweest. Het is nog in een experimentele fase, dus het zal nog even duren eer dat wat betaalbaarder wordt. Maar het gaat over echt duurzame gebouwen op bijvoorbeeld minder dan vier dagen tijd. Dat zijn allemaal zaken die we bekijken. Dat gaan we de komende maanden en jaren evengoed nodig hebben, niet alleen voor de opvang van de vluchtelingen, maar om de druk van onze eigen woningmarkt daar te gaan verlichten.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, collega's, de uitdaging is enorm, maar in Oekraïne wordt op dit moment een strijd gestreden voor de vrijheid, een strijd die de onze is. Familieleden van mensen die daar aan het strijden zijn, komen naar Vlaanderen en vragen hier tijdelijk om opgevangen te worden. Collega Janssens, dat is trouwens een strijd die ook op andere plaatsen in de wereld even legitiem gestreden wordt en waarvan wij als fractie altijd zullen zeggen dat we onze historische verantwoordelijkheid daarin gaan nemen.

Minister, dan volstaan 20 nooddorpen van 250 plaatsen, dus 5000 plaatsen niet als we weten dat de toestroom 120.000 mensen zal zijn. Als u daarbij zegt dat die 120.000 mensen hier 2 jaar mogen blijven, maar dat ze in die 2 jaar niet mogen terechtkomen op de reguliere woonmarkt, dan maakt u zichzelf op dit moment iets wijs. Onze oproep is om deze uitdaging niet te onderschatten. Zorg niet dat u net creëert waar u hiervoor waarschuwt, namelijk dat er spanningen ontstaan, net omdat u het probleem ontkent of omdat u de uitdaging ontkent. Neem het dus aan, ga aan de slag en zorg voor een structureel plan in de komende weken. Wij begrijpen dat dit vandaag nog niet kan, maar wij hopen dat de komende weken meer en structurele antwoorden komen die de echte waarde van vluchtelingen volop opvangt.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Het is enorm hartverwarmend om te zien wat er allemaal gebeurt om de mensen die vluchten uit Oekraïne hier op te vangen. Er

blijkt ook heel erg veel mogelijk. De mensen die vluchten voor deze gruwelijke oorlog verdienen ook al onze solidariteit. Maar minister, de reactie van deze Vlaamse Regering verschilt gigantisch met de reactie voor de mensen die vluchten van de bommen in Syrië of Afghanistan. Het verschil in reactie is gigantisch met de overstromingen aan de Vesder in Wallonië. Daar zijn nooit nooddorpen gebouwd. Daar wonen vandaag mensen vaak nog altijd zonder verwarming tussen de schimmels en de champignons. Of men solidair is of niet, mag niet afhangen van de kleur van je huid, van je taal of van de godsdienst die je aanhangt. Ik hoop dat dat voor deze Vlaamse Regering vandaag een les mag zijn.

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, de N-VA hanteert hier het adagium 'hou het hart hoog, maar het hoofd koel'. Dus als we het hart hoog willen houden en de solidariteit van de Vlamingen die gastvrijheid willen garanderen willen behouden, dan zullen we inderdaad zoals u zegt, als dat principe van het leefloon dat direct wordt toegekend behouden blijft, moeten overgaan tot die billijke vergoeding die we vragen. Ofwel blijft dat leefloon zo en vragen we die billijke vergoeding, maar hopelijk wordt dat inderdaad nog bijgestuurd en dan kan er gekeken worden naar het principe van zakgeld zoals we dat eigenlijk al kenden in de Belgische opvangwet waar nu van afgeweken wordt.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, in Oekraïne woedt er een verschrikkelijke oorlog, een oorlog die zorgt voor een heel grote vluchtelingenstroom. Als Vlamingen willen we allemaal gastvrij zijn tegenover die vluchtelingen, hen een onthaal, opvang en de nodige begeleiding bieden. We beseffen allemaal wat een enorme uitdaging op heel wat beleidsniveaus en op heel wat beleidsdomeinen dat van ons vraagt.

En minister, u hebt gelijk. Het gaat over crisisbeheer en in crisisbeheer komen elke dag weer andere vragen en kun je maar stap voor stap elke keer nieuwe vragen die zich aandienen, oplossen. Het is natuurlijk een illusie om nu opeens te zien welke realiteit er op ons afkomt – niemand heeft een glazen bol – laat staan welke oplossingen daar allemaal voor zijn.

We moeten allemaal, Vlaanderen samen met de steden en gemeenten, alle mogelijkheden onder ogen nemen, zeker op het vlak van opvang en huisvesting. Ik hoop dat we dat de volgende periode kunnen doen, zodat we samen de uitdaging die voor ons ligt en die enorm is, aankunnen. Vlaanderen wil zeker die solidariteit tonen. *(Applaus bij CD&V en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanwervingspremie voor langdurig werklozen

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, collega's, u kent mij meestal als iemand die hier staat om op een zeer zachte en op consensus gerichte wijze soms wat kritiek te geven op zaken die vanuit het federale niveau een impact hebben op ons Vlaams niveau. Maar nu zal ik een uitzondering maken: ik ga even een actuele vraag stellen over iets waarover ik wat kritisch ben op het Vlaamse niveau.

Iets wat ons allemaal zeer bezorgd maakt, is het feit dat er in Vlaanderen meer dan 70.000 mensen langdurig werkzoekend zijn, wat wil zeggen dat zij meer dan twee jaar een werkloosheidsuitkering krijgen. Sommige mensen krijgen al heel lang een werkloosheidsuitkering. Wij allemaal willen die mensen snel en goed naar werk kunnen helpen, vooral omdat het aantal openstaande vacatures exact overeenkomt met het aantal langdurig werkzoekenden.

In 2017 hadden de sociale partners voorgesteld om een premie voor de aanwerving van langdurig werkzoekenden in te voeren. Die premie zou voor een tewerkstelling van 80 procent ongeveer 4250 euro bedragen. Ik herinner mij dat toenmalig minister Muyters, maar ook ikzelf daar niet zo enthousiast over waren. Want als je aan een werkgever zegt dat hij, als hij persoon x aanwerft, 4250 euro krijgt, dan zou ik niet graag persoon x zijn. Ik vind dat een beetje denigrerend. Als je persoon x aanwerft, dan krijg je er een zak geld bij. Werkgevers zijn op zoek naar waarde in werknemers en medewerkers en die zit in de poule van langdurig werkzoekenden.

We hebben altijd gezegd dat we eerder willen gaan naar maatregelen waarbij we middelen inzetten om die mensen op te leiden, om hen te versterken en op die manier efficiënter te werk te gaan. We hebben ook in ons bestuursakkoord gezegd dat we die premie zouden evalueren. Nu blijkt dat die premie jaar na jaar amper wordt benut. Elk jaar is er een overschot van 16 miljoen euro. Minister, mijn vraag aan u is heel simpel: kunnen we die afschaffen en inzetten voor de opleiding van langdurig werkzoekenden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ronse, ik had u eigenlijk vorige week op het spreekgestoelte verwacht. We hebben toen namelijk – u die altijd zo kritisch bent tegenover het federale niveau – éindelijk een protocol kunnen afsluiten met de federale overheid om langdurig zieken te begeleiden. Ik weet dat u mij het een en ander hebt beloofd, maar u was er niet. Deze week bent u er wel, met een kritische vraag. Dat kan natuurlijk ook, al is het is een andere manier van werken. *(Opmerkingen)*

Voorlopig is hij hier zonder cadeau, maar de week voordien had hij er wel een mee.

Ik zal het simpel houden. Ik deel uw bezorgdheid, omdat ik zelf ook zie dat de premie die werd ingevoerd in de vorige legislatuur niet of niet naar behoren werkt. U kunt wel zeggen dat minister Muyters wat kritisch was, maar ik ga mij niet aan zo'n gedrag bezondigen. We zaten samen in de regering en we hebben ze samen ingevoerd en daarbij een sociaal akkoord gerespecteerd.

Maar we zien nu na een aantal jaren dat een van de maatregelen die we ingevoerd hebben niet het resultaat heeft dat het zou moeten hebben. Als u me dus vraagt of ik bereid ben om die premie stevig te hervormen, is mijn antwoord resoluut 'ja'.

Ik deel trouwens uw bezorgdheid over het feit dat je in eerste instantie moet zorgen dat middelen die je inzet naar mensen gaan, naar mensen die toegeleid moeten worden naar een job. Maar ik wil toch ook meegeven dat VDAB hier niet bij de pakken blijft neerzitten. Vandaag is het zo dat elke langdurig werkzoekende opnieuw geïndiceerd wordt. We bekijken dus of dat wel iemand is die naar een reguliere job toegeleid kan worden. Als blijkt dat dat zo is, dan gaan we hem straks zeer intensief begeleiden naar een job met de GLOW-partners – dat is een totaal nieuw initiatief. Als blijkt dat die persoon niet toeleidbaar is naar een reguliere job, dan is er straks het individueel maatwerk, waarbij mensen effectief ook een plaats, met begeleiding, kunnen krijgen op de werkvloer.

Collega Ronse, we zijn ondertussen ook aan het onderhandelen over een nieuw sociaal akkoord. Die premie ligt natuurlijk opnieuw op tafel. De vraag is of je zomaar kunt zeggen dat werkgevers geen recht hebben op een vergoeding als ze iemand met een heel grote afstand tot de arbeidsmarkt aanwerven. We zien dat de premie voor oudere werknemers wel werkt. Maar ik ben het absoluut met u eens dat de tijd van geld geven zonder dat er begeleiding voorzien wordt, voorbij is.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik had niet verwacht dat u me zo gemist zou hebben na een week afwezigheid. Het is vertederend. Ik sta hier vandaag met lege handen, maar het feit dat u wilt ingaan op mijn vraag om die premie minstens grondig te hervormen en minstens te komen tot een systeem waarin we investeren in opleiding of begeleiding, zoals bij maatwerkafdelingen en dergelijke, vind ik een goede zaak die alle lof verdient. Mijn vraag is: hoe ziet u dat nu zelf, geheel persoonlijk? Mocht u carte blanche krijgen en niet hoeven te overleggen, hoe zou dat systeem er dan uitzien? Wanneer wilt u dat invoeren? Persoonlijk vind ik dat we al in 2023 een nieuw systeem moeten hebben. Elk jaar gaat het toch over 18 miljoen euro. Vorig jaar zijn er maar 808 van die premies toegekend. Ik vraag me trouwens ook af of een werkgever die die premie krijgt, die werkgever niet aangeworven zou hebben mocht hij die premie niet gekregen hebben. Ik denk dat daar heel veel 'deadweight' in zit. Laten we dus spaarzaam en slim omgaan met onze middelen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Er is altijd heel veel vreugde over bekeerlingen in de hemel. Ik ben heel blij dat zowel de N-VA als CD&V hun fouten uit 2017 inzien. Want we hebben toen gezegd dat die aanwervingspremie niet zou werken, dat mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag houden duurzame investeringen vraagt, bijvoorbeeld in de loonkost. Ik zou daar nu dus alvast opnieuw voor willen pleiten.

Ten tweede: investeer ook in maatwerk. Investeer in die sociale economie, in individueel maar ook in collectief maatwerk, zodat mensen die werkzoekend zijn en willen werken, kunnen werken en dat ook de werkgevers daarvoor maximaal gesensibiliseerd worden. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Proficiat, collega Ronse, voor uw actuele vraag over Vlaams beleid. Ik juich dat toe. U legt natuurlijk de vinger terecht op de wonde: er zijn 70.000 mensen langer dan twee jaar werkzoekend in Vlaanderen en dat aantal daalt niet. Het is duidelijk dat die aanwervingspremie zijn effect mist. Ik denk dus dat het heel goed is, minister, dat u die tegen het licht wilt houden en wilt aanpassen. Maar ik maak me een beetje zorgen, omdat in het regeerakkoord ook staat dat we gaan naar een doelgroepkorting op maat. Volgens de echo's die ik daarover opvang, gaat men daarvoor opnieuw kijken naar de duur van de werkloosheid als criterium, terwijl die aanwervingspremie toch wel aantoonde dat we ons vragen moeten stellen bij dat criterium. Mijn bijkomende vraag is dus: kunt u al een tipje van de sluier oplichten aangaande die doelgroepkorting op maat die in de steigers staat? Op basis van welke criteria zal die vorm krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat men die maatregel indertijd genomen heeft met de beste bedoelingen. Het is nu aangetoond dat die premie niet heeft gewerkt. Het is dus goed dat u dat erkent. Mijn vraag is heel

simpel. Als die maatregel niet werkt en dat budget is nog vrij, hoe gaat u dan dat resterend budget investeren? Gaat u dat investeren in opleiding? Of gaat u dat effectief investeren in die werklozen om hen toch aan het werk te krijgen? Want de premie heeft niet geholpen om hen aan het werk te krijgen.

Dus concreet: welke maatregelen zult u nemen, en vooral, binnen welke termijn?

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Het klopt inderdaad, zoals collega Ronse zei, dat ongeveer 38 procent van de werkzoekenden langdurig werkloos is. Die cijfers tonen jammer genoeg aan dat het aandeel langdurig werklozen de afgelopen jaren, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, nauwelijks gedaald is. Het afgelopen jaar daalde het aantal langdurig werkzoekenden met 2,5 procent. Ter vergelijking: de algemene werkloosheid daalde met bijna 15 procent. We moeten eerst en vooral vermijden dat werkzoekenden langdurig werkzoekend worden. We moeten snel schakelen, zodat elke werkzoekende een passende job kan verwerven. Elk potentieel talent moet worden ondersteund, om zijn kansen op een job te vergroten, ook de langdurig werkzoekenden.

In het Vlaams regeerakkoord staat inderdaad dat de aanwervingspremie geëvalueerd en bijgestuurd zal worden. We zijn blij, minister, dat u dat zopas bevestigd hebt. We moeten de nieuwe instrumenten om langdurige werkloosheid aan te pakken een kans geven. Pas dan kunnen we evalueren of een bijsturing van het doelgroepenbeleid nodig is. Het beleid moet op maat van de werkzoekende, en het doel is uiteraard een duurzame tewerkstelling.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor alle zeer geïnteresseerde aanvullingen.

Collega Muyters kan nog altijd woordeloos met mij communiceren. Hij was daarnet aan het fluisteren. U hebt het niet gehoord, ik wel. Zo gaat dat. Maar toen collega Gennez een opmerking maakte, zei collega Muyters: 'het was op vraag van het ABVV'. Die premie is er volgens collega Muyters dus gekomen op vraag van de socialistische vakbond zelf. Dus laat iedereen hier een beetje aan introspectie doen, dat zou...

Caroline Gennez (Vooruit): Zeker, ik ben lid van het ABVV, maar ik praat namens Vooruit.

Minister Hilde Crevits: Dat prikte, vermits u tussenkomt. En uw micro werkt als u tussenkomt. Bij mij werkt dat nooit, als ik wil tussenkomen met een persoonlijke opmerking.

In elk geval, ik denk dat we het er kamerbreed over eens zijn dat de premie, zoals ze vandaag geconcipeerd is, niet werkt.

Collega Ronse, u spreekt over 'deadweight'. Dat geloof ik eigenlijk niet, ten eerste omdat de premie niet automatisch wordt uitbetaald. Je moet ze aanvragen. En ten tweede krijg je ze pas na een jaar volledig uitbetaald. Een van de problemen is dat veel werkgevers een beetje aarzelen, door die 'duurzame tewerkstelling'. Ze vragen zich af of ze dat wel zouden doen, onmiddellijk een contract geven aan iemand die al twee jaar niet meer aan de slag is. Men zegt mij dat dit een van de redenen is waarom de activapremie die vroeger bestond eigenlijk beter werkte dan de premie die nu bestaat.

Wat zouden we nu kunnen doen? Collega Ronse vraagt er ook naar. Wel, duurzame begeleiding op maat zie ik wel zitten, maar we zien dat de grootste indicator om niet aan werk te geraken net de lange duur is waarin je niet tewerkgesteld bent. Dat is bij langdurig zieke mensen ook zo. Na meer dan een jaar zie je dat de onmogelijkheid om herin te treden bijna honderd procent is. Bij zeer langdurige werkloosheid is dat ook zo. We moeten dus echt gaan investeren in de omkadering en begeleiding, en voor mij moet dat op maat. Ik denk dat er sowieso een duurparameter blijft. Wie gaat anders beoordelen wat het probleem is? Maar in de begeleiding die er moet bij komen, collega Ronse, daar moet je op maat van mensen gaan werken, als ik mocht kiezen. Voor de ene is er veel nodig, voor de andere weinig. Dat is net wat we doen bij individueel maatwerk. Een dergelijk langdurig concept zou ik ook heel graag toegepast zien op mensen die langdurig werkzoekend zijn.

U weet dat alle sociale partners er heel sterk voor pleiten om terug te gaan naar een RSZ-korting (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid), daar is al een advies over geweest. Zij pleiten dus om niet meer te werken met een premie die je moet aanvragen, maar wel met een korting die je per kwartaal kunt krijgen. Ik heb me daar nog niet over uitgesproken, maar ik zie dat dat een unanieme vraag is. Maar tegelijk merk ik ook dat alle sociale partners inzien dat de premie, die ze zelf gevraagd hebben, niet werkt zoals ze vandaag geconcipeerd is. En tegelijk vragen ze ook allemaal om te voorzien in datgene wat collega Ronse zei: begeleiding.

Ik vind het dus niet fout dat je een stuk tegemoetkomt in de loonkost, zoals collega Gennez zegt. Een RSZ-korting is tegemoetkomen in de loonkost, dat kun je niet anders zien, maar daarnaast moet er een stuk begeleiding staan. Ik denk dat dat een concept is waarmee we zouden kunnen werken.

Collega Malfroot, u vroeg wat we doen als er budget over is. Wel, als je weet dat je wat te veel budget hebt, investeer het dan in mensen. Iedereen die we in een duurzame tewerkstelling krijgen is een goede zaak, voor de inkomsten van onze regio, maar ook voor het vertrouwen van mensen.

Collega Vanryckeghem, ik ga volledig akkoord met uw opmerkingen, maar ik heb u het kader gegeven waarbinnen er volgens mij aan een oplossing gewerkt kan worden die ons niet meer hoeft te kosten dan wat vandaag voorzien is, maar die er wel voor kan zorgen dat het voor werkgevers eenvoudiger wordt en dat er voor langdurig werkzoekenden een betere omkadering is om een job te vinden.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Eerst en vooral, ik was even in paniek, omdat u de slotrepliek die collega Muyters me hier subtiel had toegefluisterd, deelde.

Twee, ik ga mij bekeren. Ik ga inderdaad minder vragen stellen over het federale niveau, want als ik dingen vraag over het Vlaamse niveau, word ik op mijn wenken bediend.

Ik ben heel blij dat dit hervormd wordt. Het zal ten goede komen aan heel veel mensen die op dit moment langdurig werkzoekend zijn. Het is ook belangrijk dat werkgevers ook door vooroordelen heen kijken. Als je die mensen aan een werkgever aanbiedt met een zak geld en een premie, dan versterk je net de vooroordelen over die mensen. Als je die mensen aanbiedt en de werkgever tegelijkertijd begeleidt om die mensen goed te integreren op de werkvloer en er sterke werknemers van te maken, dan bied je hun een goede dienst. Ik ben ook blij dat we het hierover bijna kamerbreed eens zijn. Fantastisch. Dank u wel. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over een betere spreiding van de schoolvakantie

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, het is niet de eerste keer dat ik u over dit onderwerp interpeleer, maar nu is het wel brandend actueel. De Franstalige Gemeenschapsregering heeft de laatste hand gelegd aan de hervorming van de schoolvakanties. Vanaf 2022-2023 zal de zomervakantie met twee weken worden ingekort en zullen de krokusvakantie – in Aalst beter bekend als de carnavalsvakantie – en de herfstvakantie met een week worden verlengd.

Met deze maatregel wil minister Désir de befaamde 'summer learning loss' aanpakken. Dat is het fenomeen waarbij de leerachterstand oploopt naarmate de zomervakantie langer duurt. Het mechanisme hierachter is dat leerachterstand niet lineair verloopt, maar versnelt des te langer de vakantie duurt. De leerachterstand bedraagt gemiddeld één maand, maar kan oplopen tot drie maanden bij sociaal zwakkere leerlingen. Over de leerachterstand hebben we de afgelopen maanden al zwaar gediscussieerd, want ze is verder opgelopen door corona. We erkennen dat ook in Vlaanderen, want het was de aanleiding voor de zomerscholen.

Minister Désir argumenteerde ook dat het een maatregel is om meer regelmaat te krijgen in de onderwijskalender, omdat je naar een 7+2-systeem gaat: zeven weken les en vervolgens twee weken vakantie, waardoor burn-outs bij leerkrachten verminderen en leerlingen een grotere drijfveer hebben om zich in te spannen en op een goede manier naar school te komen.

Mijn vraag, minister, is of u bereid bent te onderzoeken of dit ook in Vlaanderen kan. Wij zijn alvast grote voorstander.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dit is inderdaad actueel door de beslissingen in de Franse Gemeenschap. Het is trouwens de Franse Gemeenschap, niet de Franstalige Gemeenschap: de 'Communauté française', niet de 'Communauté francophone'; men heeft niet gekozen voor de Franstaligheid, maar voor Frankrijk. Dat is een belangrijke nuance, 'à côté de la plaque'.

Wat de discussie ten gronde betreft: ik heb niet de neiging om een taboe of een debat uit de weg te gaan, maar de vraag is wel of dit nu echt het moment is om zulke fundamentele debatten te gaan voeren en daardoor de nodige onrust in het veld en de hele samenleving teweeg te brengen. We zijn nog niet helemaal – helemaal niet eigenlijk – uit de coronacrisis en de volgende staat al voor de deur. Meer nog, we kampen al met de gevolgen van de oorlog in Oekraïne.

Daarnaast zijn we in het onderwijsveld vanzelfsprekend bezig geweest om continu ook het reguliere beleid gestalte te geven. We hebben een taalscreening ingevoerd, koalatesten ingevoerd. We hebben gezorgd voor een hervorming van de eindtermen. Het zijn hervormingen die wel wat teweeg hebben gebracht, wat last hebben veroorzaakt in het onderwijsveld, samen met het lerarentekort. We zijn ook bezig met de uitrol van de Vlaamse toetsen. Ik denk dat we toch ook de draagkracht van het onderwijssysteem in acht moeten nemen als je over dit thema gaat spreken.

De thematiek heeft natuurlijk niet enkel implicaties voor het onderwijs. Het gaat over een fundamentele hervorming voor zowel het onderwijs als voor de

samenleving, voor de organisatie van het bedrijfsleven, voor de organisatie van de reissector, de horeca, de jeugdsector, het organiseren van kampen, vakantiewerk, de problematiek van gescheiden ouders. Als de thematiek in de media aan bod komt, krijg ik in mijn mailbox altijd heel veel ongeruste reacties vanuit verschillende invalshoeken.

Ik maak de parenthese – om in de taal van Molière verder te gaan – ...

De voorzitter: Kunt u afronden alstublieft?

Minister Ben Weyts: In het Frans ben je veel langer aan het woord. *(Gelach)*

Zoals dat hoort, en gelet op de grote maatschappelijke implicaties en de grote gevolgen, ook voor het onderwijsveld, heb ik advies gevraagd aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Zij kwijten zich terdege van hun taak en zullen hun advies opleveren. Op grond daarvan kunnen we zeker het debat voeren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Collega Daniëls is alvast heel tevreden met uw repliek. En er waren blijkbaar nog mensen die het eens waren met Koen Daniëls.

Minister, hopelijk hebben we de coronacrisis achter ons maar we zullen dat binnen enkele maanden wel zien. Het is wel aangehaald tijdens de coronacrisis. Het is aangehaald om te remediëren aan de leerachterstand die we opbouwen, als een mogelijkheid om er een antwoord op te bieden. Dirk Van Damme, Wouter Duyck en zelfs Lieven Boeve – en ik zit niet altijd op dezelfde lijn als Lieven Boeve – zijn voorstander om dit te herbekijken.

Ook het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka) is positief om tot een hervorming te komen, net omdat de leerachterstand ervoor zorgt dat er toch enorme implicaties zijn op het vlak van het loon en de mogelijkheden van mensen om zich te ontwikkelen.

We zijn die achterstand nu aan het op bouwen en we hebben een mogelijkheid om er op een heel goede manier op in te grijpen. Ik begrijp dat u wacht op die adviezen maar het lijkt me toch belangrijk om zo snel mogelijk dit debat te voeren en dit zo snel mogelijk in daadkracht om te zetten. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, laat het duidelijk zijn: voor onze fractie is het altijd al heel belangrijk geweest dat we alle leeransen van elk kind garanderen. Zoals in het verleden al gezegd, herhaal ik graag mijn punt dat er eigenlijk tot op heden geen onderzoek is gebeurd op basis van Vlaamse data over leerverlies tijdens vakantieperiodes.

Er is inderdaad een grote impact op de samenleving, als we hierin zouden meegaan. Maar ik plaats de discussie over de inkorting van de zomervakantie graag in het licht van de decretale verankering van de zomerscholen.

Minister, hoe kijkt u daarnaar? Kunnen we die twee verzoenen? Collega De Gucht, eigenlijk is dat dubbelop. Voor sommige leerlingen betekent dit dat er van negen weken vakantie maar vijf echte weken meer overblijven, ook voor het personeel. Volgens onze fractie kunnen daar heel wat vragen over worden gesteld.

De voorzitter: Collega Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijnheer De Gucht, bedankt voor uw vraag. U haalt terecht aan dat er steeds meer wetenschappelijke evidente – zou ik durven te zeggen – consensus is. Inderdaad, die lange zomervakantie zorgt voor een 'summer loss' of leerachterstand waar we ons, zeker na de coronajaren, zorgen over moeten maken. We moeten bekijken hoe we die het best aanpakken. De zomerscholen zijn één oplossing, maar die zijn er niet voor iedereen, die zijn niet voor iedereen toegankelijk want ze worden niet overal georganiseerd. Dat stelt ons voor een probleem.

Bovendien hebben we inderdaad het punt van het welzijn, het rustpunt dat de kleinere vakanties niet bieden en eigenlijk een herverdeling van de zomervakantie naar zeven weken en telkens twee weken vakantie. Dat zal de leerachterstand beperken en het welzijn verhogen. Dat zijn twee heel belangrijke zaken, ook voor mijn fractie, die we ernstig moeten nemen.

We moeten daar de tijd voor nemen, er moet goed gepraat worden met het jeugdwerk, met het hoger onderwijs, zelfs met het busvervoer om te zorgen voor afstemming. Het is jammer dat het zo snel moest gebeuren in de Franse Gemeenschap maar het was beter geweest, hadden we kunnen afstemmen en tot een gelijk systeem kunnen komen waarbij wij ook bepaalde idee-fixen konden loslaten.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, mijnheer De Gucht, de Franstaligen achternalopen, lijkt ons toch wel het allerslechtste argument. Als het Vlaams Belang vinden we dat de gevolgen van zo'n ingrijpende verandering eerst zeer grondig in kaart moeten worden gebracht, het liefst met een onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, dat een verschrikkelijke afkorting heeft: OBPWO. Als daaruit zou blijken dat het merendeel van onze leerlingen daar een significant voordeel bij zou hebben, en als het merendeel van onze leerkrachten en directies dat haalbaar acht en verkiest, en als de andere sectoren daarmee kunnen leven, dan pas kan het voor ons overwogen worden. Maar eerlijk gezegd vermoeden wij het tegendeel. Er zijn tientallen argumenten om het niet te doen.

Minister, komt er zo'n OBPWO of blijft het bij een gewone bevraging van het onderwijsveld?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik denk dat het juist is, vandaar ook het overweldigende applaus op wat de minister zegt, niet hier maar wel thuis. Boven aan het lijstje van het onderwijs staat momenteel niet dat we de zomervakantie moeten inkorten. Voor alle duidelijkheid, het argument van voldoende leertijd gaat natuurlijk niet op in Franstalig België, want er gaan een aantal weken af in de zomer en er komen een aantal weken bij bij de andere vakanties. Netto blijft dat evenveel tijd.

Ik hoor bij Voka, en dat is de reden waarom er advies wordt gevraagd, ook andere argumenten. Bedrijven vragen zich af – als de zomervakantie wordt ingekort – wanneer men de gezinnen samen op reis zal kunnen laten gaan. Het toeristisch seizoen wordt kleiner in het hoogseizoen. Dat heeft effect op de betaalbaarheid van de vakanties, iets waar we ook over debatteren, net als over de jeugdsector. We kunnen hier nog veel argumenten geven, en dat is net de reden waarom we dat breed onderzoek doen, we moeten breed kijken, want het gaat over meer dan onderwijs alleen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Mijnheer De Gucht, ik wil gerust discussiëren over het schuiven met schoolvakanties, maar dat is niet het eerste waar ik van wakker lig. Het eerste waar ik van wakker lig, is dat er nu, vandaag, kinderen op onze scholen zitten die niet mee kunnen, die niet genoeg Nederlands spreken, die geen ouders hebben die hen kunnen helpen, dat is er door corona alleen maar erger op geworden. De waarheid is dat het inkorten van de zomervakantie met twee weken dat probleem niet gaat oplossen.

Dan kan ik alleen maar vaststellen dat deze Vlaamse Regering, uw Vlaamse Regering, vandaag absoluut niet genoeg doet om daar iets aan te veranderen. Met toetsen alleen gaan we er niet geraken. Waar we nood aan hebben, is 'one-on-one tutoring', kleinere klassen, en voldoende leerkrachten voor de klas, want dat probleem is ook nog niet opgelost. Waarom gaan we niet breder kijken? Waarom investeren jullie niet voldoende in betaalbare kinderopvang? Als u echt iets wilt doen aan taalachterstand of ongelijkheid in het onderwijs, dan begint het daar. Laat ons daar eerst eens mee beginnen. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We zijn het debat heel breed aan het voeren, net door advies te vragen aan de Vlor voor het volledige onderwijsveld als aan de SERV, het hele sociaal-economische veld, de Vlaamse samenleving. Ondertussen zien we dat ook verschillende leden van de Vlor en de SERV eigen vragenrondes organiseren. Daaruit blijkt ten eerste een sterke verdeeldheid en polarisering. De discussie wordt nogal zwart-wit gevoerd.

Ik merk toch ook in deze zaal enige verdeeldheid ter zake, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. Dat is ook niet erg. Net daarom denk ik dat we het er met z'n allen over eens zijn, zoals u ook zegt, dat we het debat wel grondig moeten gaan voeren. Misschien niet zozeer vanuit bepaalde ideologische invalshoeken, maar gewoon om te bekijken wat werkt en wat niet. Het is net daarom dat de Vlor ook een en ander in ogenschouw neemt vanuit het pedagogisch, dus het onderwijskundig, oogpunt. Men is het er immers over eens dat een langere vakantie inderdaad leerverlies kan veroorzaken, maar alleszins niet bij iedereen, en de vraag is ook: in welke mate? En in welke mate zorgt een inkorting van de vakantie dan voor een verbetering? Je zou ervan kunnen uitgaan dat een leerverlies op een bepaald moment ontstaat, maar wanneer is dat moment? Is dat na twee, vier, zes weken? Als dat bijvoorbeeld het geval is na vier weken, dan heb je met die inkorting van de zomervakantie naar zes of zeven weken ook nog niet zoveel gerealiseerd.

Ik bedoel maar dat er toch nog wel diverse aspecten te onderzoeken zijn, zoals ook de verwantschap met de rest van de samenleving, en ook de parlementaire agenda. Ik zou eens moeten navragen bij de collega's in de Franse Gemeenschap of ook de parlementaire agenda zich, zoals vandaag wel het geval is, zal afstemmen op de schoolvakanties? Ook dat is misschien een concreet gevolg. Om maar te zeggen hoe omvattend het ... *(Opmerkingen van Hannelore Goeman)*

Zie ik daar een plots enthousiasme voor de regeling? Om maar te zeggen hoe omvattend en ingrijpend het is voor eenieders persoonlijk leven. Maar ook voor collectiviteiten is er een groot effect.

Waar we wel zeker van zijn, is dat meer leertijd altijd een positief effect heeft. Dan kun je je natuurlijk ook wel vragen stellen bij de regeling van de Franse Gemeenschap, die door de systematiek die men hanteert, in sommige gevallen leidt tot twee dagen extra vakantie. Ik weet niet wat de grote bonus is in functie van de leerachterstand, als je uiteindelijk zorgt voor meer vakantie. Dat zal er bij sommige organisaties misschien voor zorgen dat ze dat systeem gaan steunen, maar ik weet niet in welke mate je echt zorgt voor een zegen voor de

leerachterstand en het bestrijden daarvan, wanneer je uiteindelijk meer vakantiedagen gaat organiseren.

Wat wel werkt, en daar is eenieder het wel over eens, zijn de maatregelen die we vandaag gebruiken: de organisatie van zomerscholen, waarmee we 11.000 jongeren en kinderen bereiken. En er zijn de taalstimulerende projecten die zoals nooit voorheen werden gevoerd, en waarmee we 40.000 kinderen bereiken. Er is de invoering van de taalscreening, de koalatest. U was daar natuurlijk tegen en nu bent u plots pleitbezorger. U was van in het begin tegen, ik herinner me uw tussenkomsten hier nog, uw discours. Er zijn de taalscreening en de taal-integratietrajecten, een taalbad ...

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik ben voor taalscreening.

Minister Ben Weyts: Laat staan een taalbadjaar, daar was u helemaal tegen. Maar goed, u bent bijgedraaid, dat is heel goed. Inzake taalstimulering denk ik dat er nog nooit zo'n drastisch, doortastend beleid is gevoerd als in deze regering en dat we het daar echt allemaal over eens zijn.

Ik denk dat de conclusie is dat er nog wel wat studie en maatschappelijk debat nodig is, maar ik wilde voor de korte termijn toch dit geruststellend signaal geven naar zowel de huiskamer als het onderwijsveld. De inkorting van de zomer-vakantie van 2022 ligt niet op tafel, is niet aan de orde. We gaan het debat wel grondig voeren, maar nu gaan we ons in eerste instantie focussen op de essentie, en er dus voor zorgen dat we die scholen kunnen openhouden en dat we kunnen lesgeven. Dat is de essentie, en de moeilijke taak waar we vandaag voor staan.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Sorry, voorzitter, ik was aan het wachten op het applaus van de heer Daniëls. *(Gelach)*

Er zijn een paar lijnen te trekken in dit debat. Minister, u bent bij mijn eerste vraagstelling begonnen met te zeggen wat u allemaal wel al hebt gedaan. En mevrouw Goeman is naar voren gekomen met iets dat niets met het geheel te maken heeft, met wat zij vindt dat u nog niet hebt gedaan. Laat ons inderdaad proberen om het debat te voeren over waarom dit wel belangrijk is, en het hierbij te houden. We hebben ook opmerkingen als: 'We gaan de Franstaligen toch niet achterna lopen? Stel je voor. Als er een idee is, maar het komt van een Franstalige, dan zitten we met een probleem. Oei oei oei.'

Laat ons dit debat voeren. Ik ben ervan overtuigd dat de zomerscholen een hele goede zaak zijn, maar wat collega Meuleman aanhaalt is ook juist. Ze worden niet overal georganiseerd en ik wil deze zomer nog wel eens zien of de mensen die de zomerscholen in de coronaperiode hebben gedaan, nog altijd evenveel bereidheid zullen tonen om het te doen, gezien het feit dat je weer op een andere manier kunt reizen naar het buitenland.

We zullen het zien, we hopen het in ieder geval. Maar laat ons dit debat voeren om ervoor te zorgen dat er zowel voor de leerlingen, maar ook voor de leerkrachten, een betere spreiding is, en dat we een halt toeroepen aan summer learning loss, wat inderdaad wel een feit is. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Els Sterckx aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de forse toename van het aantal wegens mishandeling of verwaarlozing in beslag genomen dieren

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, uit een schriftelijke vraag van een collega blijkt dat het aantal in beslag genomen dieren fors is gestegen. Er is sprake van een toename in 2021 van maar liefst 76 procent. In totaal werden er 7261 dieren in beslag genomen. Het Vlaams Belang is al lang vragende partij voor het opvoeren van de controles en zo nodig de inbeslagname van dieren. Want in een beschaafd land als Vlaanderen zijn dierenmishandeling en -verwaarlozing absoluut onaanvaardbaar.

Minister, u weet dat ik u regelmatig achter de veren zit om de controles inzake dierenwelzijn op te drijven. Vorige week nog in de commissie ondervroeg ik u naar een geval waar meer dan tachtig honden in beslag werden genomen bij mensen die nochtans al eerder waren veroordeeld voor dierenverwaarlozing. Die dieren leefden daar ook nu weer in erbarmelijke omstandigheden. Deze toestanden hadden vermeden kunnen worden. Een preventief beleid is nodig. Zo zou men iemand die veroordeeld is wegens dierenmishandeling moeten opvolgen opdat deze nooit nog zulke feiten kan plegen, en al zeker geen tachtig dieren opnieuw in huis kan halen, zoals in het voorbeeld dat ik u net gaf.

Minister, dat er meer inbeslagnames gebeuren duidt erop dat controles wel degelijk nodig zijn. Want die 7261 dieren die vorig jaar in beslag werden genomen zijn maar een tipje van de ijsberg. Het is echt wel nodig dat we op bepaalde terreinen nog een tandje gaan bijsteken. Onder meer inzake de controle op de import van puppy's uit Oost-Europa die nog steeds massaal, vaak veel te jong, vaak niet gevaccineerd, naar ons land worden gebracht. Ook op deze import van deze puppy's moeten we veel strengere controles uitvoeren. Ik kom tot mijn vraag, minister.

Welke lessen trekt u uit deze cijfers die duiden op een forse toename van het aantal in beslag genomen dieren in Vlaanderen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank. Sinds wij sinds 2014 op Vlaams niveau bevoegd zijn geworden voor dierenwelzijn denk ik – en ik zeg dit met enige Vlaamse bescheidenheid – dat wij tonen dat wat we zelf doen dat effectief beter doen. Het budget voor dierenwelzijn is sindsdien verachtvoudigd. We hebben ervoor gezorgd dat ook de inspectiedienst gevoelig is uitgebreid. Niettegenstaande we in deze maar ook in de vorige regeerperiode gevat werden door personeelsbesparingen, zijn we op het vlak van dierenwelzijn een andere richting uitgegaan. Daar hebben we gezorgd voor extra personeel. Extra personeel en extra inspecteurs leiden ook tot extra controles en vandaar dat we zien dat er in 2015 ongeveer tweeduizend controles waren, in 2021 bijna zesduizend. Dat is maal drie.

Een eerste verklaring is, zoals gezegd, het gegeven dat we meer investeren in een kordaat, robuust dierenwelzijnsbeleid. Een tweede verklaring is dat we moeten vaststellen, gelukkig maar, dat er ook een grotere gevoeligheid is in de Vlaamse samenleving. Er zijn meer meldingen over datgene wat tevoren als normaal werd beschouwd. Honden van 's morgens tot 's avonds aan een korte ketting leggen werd vroeger misschien als normaal beschouwd. Momenteel wordt dat aangemeld als een probleem op het vlak van dierenwelzijn. Het is ook goed dat je ziet dat we als samenleving, alleszins in Vlaanderen, wat dat betreft geëvolueerd zijn.

We gaan op de ingeslagen weg resoluut door, waarbij we niet op onze lauweren rusten als we zeggen dat we al veel gedaan hebben op het vlak van de invoering van het verbod op het onverdoofd slachten, het einde van de pelsdierenkweek, de paardencarrousel en het blokstaarten van trekpaarden.

Maar evengoed zetten we volgende stappen als de invoering van strengere straffen waarbij inderdaad mensen en organisaties vervallen verklaard kunnen worden van het recht op het houden en verhandelen van dieren. In een volgende fase, ik denk tussen dit en een maand of twee, kunnen we naar het parlement komen met een nieuwe codex inzake dierenwelzijnswetgeving, een echte Vlaamse codex.

Ten derde nemen we ook het voortouw op het vlak van de Europese regelgeving. Als het gaat over puppyhandel, dan is het vooral daar dat het kalf gebonden ligt. Ook op dat vlak gaan we vooruitgang boeken.

En ik stel met vreugde vast dat we dat doen met een nagenoeg eensgezind Vlaams Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Dank u voor uw uitgebreide antwoord, minister. U geeft dat ook altijd opnieuw aan, dat het budget maal acht is gegaan, dat het aantal inspecteurs is gestegen, dat er nu zesduizend controles zijn, of maal drie ten opzichte van 2014. Maar het blijkt dat dat toch nog altijd niet voldoende is, want dit is maar het topje van de ijsberg. Heel veel van die klachten worden zelfs niet behandeld. Ik ben het met u eens dat het zeer goed is dat we de strafmaat hebben opgetrokken. We hadden vorig jaar zelf dat voorstel ingediend, maar dit jaar hebben we dat uiteindelijk toch goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Maar instemmen met strenge straffen voor dierenmishandeling is één zaak. We kennen wel de reputatie van het Belgische gerecht. Het is ook nodig dat die dierenmishandelaars effectief streng bestraft worden.

Vorig jaar werden er in Vlaanderen 7261 dieren in beslag genomen. Minister, hoeveel van die dierenmishandelaars van wie de dieren in beslag werden genomen, werden er ook effectief voor het gerecht gesleept? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, wij zijn uiteraard heel tevreden dat elke vorm van mishandeling in de toekomst strenger zal worden bestraft. We zijn ook tevreden dat er een kordater handhavingsbeleid is. U weet dat ik in de commissie al meermaals heb aangedrongen op meer onaangekondigde controles. Het gevolg is momenteel inderdaad dat er meer inbeslagnames zijn.

We hebben ook fors geïnvesteerd in de professionalisering van onze asielen. Dat is een heel goede zaak. Maar we horen daar nu een noodkreet, in die zin dat de inbeslagnames heel wat geld kosten aan de asielen. In de huidige subsidiëring is daar geen extra budget voor voorzien. Het is uiteraard een goede zaak dat we professionaliseren in die asielen, met een goed subsidiesysteem. Maar ik denk dat het ook tijd is voor een evaluatie van dat nieuwe systeem. Ik denk dat we er rekening mee moeten houden dat ze voor die inbeslagnames in de toekomst ook nog een extra vergoeding kunnen krijgen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, het valt inderdaad niet te ontkennen, zoals ik ook al een aantal keren gezegd heb in de commissie, dat er de laatste

jaren heel wat inspanningen gebeurd zijn op het vlak van dierenwelzijn, dus ook wat betreft de handhaving en de vervolging van dingen die verkeerd lopen. We hebben onlangs ook unaniem een verstrenging van de straffen goedgekeurd. We hadden daar vorig jaar een praktisch gelijkaardig voorstel van decreet voor ingediend. Maar goed, dat zijn dus allemaal goede zaken. Maar we kunnen toch niet ontkennen dat er inderdaad nog heel wat dingen verkeerd blijven lopen. Ons pleidooi is er dus een voor nog meer controles en meer handhaving.

Wat natuurlijk ook vastgesteld wordt, is dat buiten mensen die professioneel met dieren bezig zijn, er ook nog altijd een aantal overtredingen en calamiteiten zijn bij mensen die huisdieren houden. Dat is een maatschappelijk gegeven waar we niet blind voor kunnen zijn. In Wallonië heeft men een soort certificaat ingevoerd voor als men huisdieren houdt. Zou het niet goed zijn om ook zo iets in Vlaanderen in te voeren, om de drempel een stuk te verhogen?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik wil collega Sterckx bedanken om de cijfers die ik opvroeg bij de minister en zondag communiceerde, vandaag nog eens onder de aandacht te brengen. Het is inderdaad verbazingwekkend en hallucinant om die cijfers te vernemen. Er is een stijgende trend doorheen de jaren. En laat het duidelijk zijn: elke inbeslagname van een dier omdat er inbreuken zijn tegen het dierenwelzijn, is er natuurlijk een te veel.

De straffen voor dierenmishandeling zijn fors opgetrokken. De boetes zijn fors verhoogd. De minister heeft aangegeven dat hij dat serieus neemt. En we merken ook steeds meer aandacht voor dierenwelzijn in heel Vlaanderen. Ook is er een steeds grotere inzet van Vlaanderen inzake controle en handhaving.

Sinds de regionalisering van deze bevoegdheid is er aanzienlijk geïnvesteerd in het Vlaamse dierenwelzijnsbeleid. Ik ben er zeker van dat de minister verder zal werken op dat elan.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit me aan bij deze vraag. Minister, u hebt er zelf naar verwezen dat de bewustwording bij de Vlaming over dierenrechten en het respect daarvoor gigantisch is gegroeid. Met een heel kordate handhaving wilt u dit heel duidelijk afdwingen en iedereen daarvan bewust maken.

Het aantal inbeslagnames stijgt sterk. Daarnaast stellen we vast, en collega De Vroey heeft er ook al naar verwezen, dat ook het aantal dieren dat in huis wordt genomen sterk is gestegen, onder andere door corona. Daarnaast stellen we vast dat er ook meer dieren in dierenasielen terechtkomen, los van inbeslagnames. Met andere woorden, de druk op dierenasielen in het algemeen is sterk gestegen. We hebben een professionalisering gehad en vorig jaar was er een verhoogde tegemoetkoming ten aanzien van inbeslagnames. Maar bij dezen, minister, wil ik u vragen hoe vandaag het overleg verloopt met de asielen. Hoe zult u de asielen, die toch een belangrijke schakel zijn in het dierenwelzijnsluik, verder ondersteunen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er wordt onmiskenbaar kordater opgetreden. Meer controles leiden natuurlijk ook tot meer inbeslagnames. We hebben de getalsterkte van de inspectiediensten van het beleidsdomein Dierenwelzijn opgetrokken. Het is niet helemaal impressionant, moet ik toegeven, maar momenteel zitten we aan 45. In vergelijking met het startmoment in 2014 is dat wel een ongelooflijke vooruitgang, zeker wanneer men weet dat intussen een team van 70 dierenartsen een

apart controlesysteem inzake dierenwelzijn heeft opgezet in alle Vlaamse slachthuizen. Die dierenartsen met opdracht werken voor ons in functie van de inspectie op het vlak van dierenwelzijn.

We hebben gezorgd voor een aanpak van de asielsector en voor een professionalisering. We hebben ervoor gezorgd dat ze goede opleidingen krijgen. Maar voor het eerst is er ook een subsidiëring: voor het eerst krijgen ze ook structurele geldstromen. Wanneer het gaat over de inbeslagnames, is de opmerking volledig terecht dat men daar ook ergens mee terecht moet kunnen. Hetzelfde geldt bij de asielen. Ook daar hebben we nu gezorgd voor een structurele financiering die klaar en duidelijk is maar die wel nog voor een aantal bezorgdheden op het terrein zorgt.

Vroeger was er een regeling ad hoc waarbij men op grond van een contact een vergoeding gaf, als die al gevraagd werd, aan de asielen. Nu hebben we gezorgd voor een uniform en geharmoniseerd systeem waarbij duidelijk is welke prijs per dag, per opvang en per diersoort wordt betaald. Sinds dat systeem bestaat, zijn we overgegaan van een kostprijs voor de Vlaamse overheid voor inbeslagnames en vergoedingen voor de asielen van 400.000 euro naar 1 miljoen euro. Ook daar hebben we dus onmiskenbaar een stap vooruit kunnen zetten.

Het orgelpunt van dat kordaat Vlaams dierenwelzijnsbeleid zijn voorsnog strengere straffen. Onmiddellijk was er dan de kritiek dat sommige straffen voor inbreuken op het dierenwelzijn eigenlijk strenger zijn dan voor inbreuken op het menselijk welzijn. Dat ligt dan vooral aan het gegeven dat sommige inbreuken op het menselijk welzijn niet voldoende worden bestraft, eerder dan dat wij streng zijn.

Zijn we er al? Neen, we zijn er absoluut nog niet. Maar ik kan wel met volle overtuiging zeggen dat we inzake dat Vlaams dierenwelzijnsbeleid onmiskenbaar de juiste weg zijn ingeslagen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt inderdaad dat de strafmaat inzake dierenwelzijn serieus verhoogd is, wat heel positief is. Ik denk dat we die ook moeten hanteren in de andere bestaande strafwetten. Ook daar moet de strafmaat sterk worden verhoogd. Het is echter niet aan dit parlement om daarover te beslissen.

Ik stel ook vast dat er in Vlaanderen een zeer groot draagvlak bestaat voor een harde aanpak van die dierenbeulen. De pakkans van die dierenbeulen moeten we eigenlijk nog verder verhogen. De controles zijn goed maar kunnen beter, maar ook de meldingen die gebeuren zijn belangrijk. Die moeten worden opgevolgd en daar moeten controles op uitgevoerd worden. Maar mensen weten nog altijd niet waar ze eigenlijk terecht kunnen om een melding te doen. Ze kunnen terecht bij de lokale politie maar die zegt vaak over onvoldoende expertise te beschikken en dit niet als een prioriteit te beschouwen. De Vlaamse overheid heeft ook een website waar online een formulier kan worden ingevuld maar wat gebeurt er dan met die melding? Daar weten we eigenlijk niets van.

Minister, ik wil bij u dus nogmaals aandringen op het installeren van een noodnummer voor dierenwelzijn, waar mensen dierenmishandeling en dierenverwaarlozing kunnen melden. In Nederland en het Verenigd Koninkrijk bestaat er al zo'n meldpunt. Waarom kan dat hier niet? U zegt steeds een voortrekker te zijn inzake dierenwelzijn in Europa. Installeer hier in Vlaanderen dan ook een noodnummer. Dat is oh zo belangrijk voor het welzijn van de dieren, en de dieren zullen u daar eeuwig dankbaar voor zijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de energiecrisis

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de onbetaalbare energiefacturen

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete uitwerking van de structurele verlaging van het Vlaamse energieverbruik

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het ontbreken van maatregelen om de stijgende elektriciteitsprijzen te milderen

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, de energieprijzen zijn vandaag onbetaalbaar. Ze zijn niet onbetaalbaar aan het worden: ze zijn onbetaalbaar. Als mensen voorschotfacturen krijgen van 1000 euro per maand, als er huizen zijn waar de verwarming wordt afgezet, zelfs als het koud is, als er mensen zijn die overwegen hun huis te verkopen en in een caravan te gaan wonen omdat ze het niet meer verwarmd krijgen, als zelfs de deurwaarders zeggen dat er een probleem is met afbetalingen, dan weten we dat we niet gewoon te maken hebben met hoge energieprijzen. Dan hebben we te maken met een energiecrisis.

Maandag, midden in die energiecrisis, hebt u een aantal nieuwe maatregelen aangekondigd. De Federale Regering trouwens ook. Ik weet niet hoe men het verzint, de btw op gas verlagen in de zomer, als men een klein beetje serieus blijft. U hebt dus ook een aantal maatregelen aangekondigd, en daar zat helemaal niks tussen om de energiefactuur te verlagen. Nul, nada, noppes. Er waren wat maatregelen voor isolatie, wat geld voor renovaties. Daar kan niemand tegen zijn, maar om die energiefactuur vandaag te verlagen was er niks, niks om te zorgen dat er meer perspectief is voor die gezinnen. Vlaanderen kán dingen doen. 80 procent van de openbaredienstverplichtingen zijn Vlaamse zaken. U hebt daar de jongste maanden een beetje op ingegrepen, voor een paar tientallen euro's, maar dat maakt vandaag voor de mensen niet het verschil. Ik heb voor u dus een oproep en een heel concrete vraag. We zitten vandaag in een crisissituatie, en dat vraagt crisismaatregelen. Ik roep u op: haal dit jaar alle openbaredienstverplichtingen, alle kosten die niks met energie te maken hebben uit de energiefactuur. Bekijk eens of u niks van al die subsidies af kunt halen die vandaag nog altijd lopen voor grote bedrijven om dat te kunnen betalen, maar haal die kosten die niks met energie te maken hebben uit de factuur, zodat mensen morgen het verschil kunnen zien.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de berg heeft een muis gebaad. Wekenlange onderhandelingen over onbetaalbare energie- en brandstofprijzen hebben uiteindelijk peanuts opgeleverd. De accijnzen op benzine en diesel verminderen met amper 17 procent. De btw op gas wordt slechts tijdelijk verlaagd van 21 naar 6 procent, en wanneer? In de lente en in de zomer. Dat is dus de remedie die de Federale Regering tegen de explosief stijgende aardgasprijzen heeft gepland: een btw-verlaging in de maanden waarin de verwarmingsketel uit staat. Wie bedenkt het in hemelsnaam? Dat het groene rekenwonder Tinne Van der Straeten dat oké vindt, zal allicht niemand verbazen, maar dat ook de

socialisten van Conner Rousseau, die toch pretenderen sociaal te zijn, verwarming en energie in de zomer als een basisbehoefte beschouwen en in de winter als een luxeproduct gaan belasten, dat is toch onverklaarbaar en toont dat die Vivaldiregering een asociale regering is. Voor wie een zwembad of jacuzzi heeft, wordt het dankzij de socialisten en de andere partijen van de Vivaldiclub een mooie, warme zomer. Voor wie elke euro twee meer moet omdraaien, wordt het een koude, donkere winter. Die Federale Regering laat dus de Vlamingen in de steek, en dus kijkt de Vlaming terecht naar de Vlaamse Regering, maar ook die komt niet verder dan het optrekken van een aantal premies en subsidies. De exuberante facturen die de mensen vandaag in de bus krijgen, worden daarmee echter geen eurocent goedkoper.

Minister, de pijn van die gigantische energiefacturen wordt voor heel veel mensen ondraaglijk, en wat doen de regeringen in dit land? Ze geven die mensen een aspirientje. De mensen worden in hun gezicht uitgelachen.

Minister, u hebt vaker kritiek op de Federale Regering, heel vaak terecht. Maar intussen bent ook u minister van Energie en zou ik aan u willen vragen: wat doet u om voor de Vlamingen hier en nu, vandaag de dag, de energiefactuur weer betaalbaar te maken? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ja, de factuur is dramatisch. Het is onze taak om die zo goed mogelijk onder controle proberen te houden en zeker om bescherming te bieden aan diegenen die het echt moeilijk hebben. Energiekosten bestaan uit twee aspecten. Ten eerste is er de eenheidsprijs. Men heeft daar nu een aantal maatregelen doordacht op federaal niveau. We kunnen daar kritiek over geven of niet. De tweede factor is altijd 'mijn verbruik'. Dat is op lange en middellange termijn werken. Als we op dat verbruik werken, dan werken we gestructureerd. Dat zijn dan duurzame maatregelen. Dan krijg je soms de kritiek: 'Weet je, ik moet nog altijd de eerste helft kunnen betalen en de rest is dan misschien wel subsidie.' Maar ik zie ook nu in wat de Vlaamse Regering heeft voorgesteld een aantal aspecten zitten zoals bijvoorbeeld 'mijn verbouwen', waarbij je wel tot 50.000 euro op renteloze basis kunt lenen om je renovatie te doen. Dat is volgens ons de meest duurzame en de meest gestructureerde manier van aanpak.

We hebben inderdaad drie doelgroepen gedefinieerd, doelgroep 2 en 3 procentueel tot een bepaald maximaal bedrag. Dat omhelst reeds 61 procent van de gezinnen, voor alle duidelijkheid. We hebben een aantal maatregelen zoals de energielening aan 0 procent, het renteloze renovatiekrediet, enzovoort, allemaal in het kader van renovatie. We gaan nu nog een stap verder.

Minister, wat is nu heel concreet afgesproken binnen de Vlaamse Regering op uw voorstel?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord. *(Gelach. Opmerkingen van Andries Gryffroy)*

Bruno Tobback (Vooruit): Als collega Gryffroy het niet weet, dan maak ik me toch zorgen.

Collega's, op federaal niveau is het in ieder geval duidelijk. Daar heeft men inderdaad, volgens het principe dat Vooruit verdedigd heeft, de middelen die erbij komen in de kas van de federale overheid door de stijging van de grondstofprijzen en door de gestegen inkomsten van belasting, teruggegeven aan de gezinnen. Diegenen die eraan twijfelen: ja, die beslissing is vandaag genomen. Ja, die geldt voor zes maanden en ja, ik ben er evengoed zeker van dat wanneer

in de winter de prijzen hoog blijven, de btw op 6 procent zal blijven. (*Applaus bij Vooruit, Open Vld en Groen*)

Dat is heel klaar, dat is heel duidelijk en dan mag u eventueel terugkomen.

Minister, ik had graag gehad dat de Vlaamse Regering even ver was gegaan, want ook de Vlaamse Regering krijgt bijkomende inkomsten door de inflatie. Als de minister van Begroting het u nog niet gezegd heeft, zal ik het u zeggen: u hebt ongeveer 850 miljoen euro bijkomende inkomsten in de Vlaamse Regering, netto, door de stijgende inflatie ten gevolge van energieprijzen. U kunt die ook teruggeven aan de burger. U kunt die zelfs heel gemakkelijk teruggeven en op een milieuvriendelijkere manier dan de Federale Regering dat kan doen, want u kunt specifiek de elektriciteitsprijs verlagen met die middelen.

Vandaag is de elektriciteitsprijs in Vlaanderen voor 40 procent openbaredienstverplichtingen en nettarieven. U kunt die daaruit halen. U kunt die op een andere manier financieren dan door elektriciteit te belasten. U kunt daarmee iets doen aan de absurditeit dat de Vlaamse Regering nu nog extra subsidies zal geven aan mensen die een elektrische warmtepomp installeren om daarna belastingen te heffen op de elektriciteit die die warmtepomp nodig heeft, want 40 procent van de kosten van de werking van de warmtepomp zijn heffingen van de Vlaamse Regering: nettarieven en openbaredienstverplichtingen. De meeste van die heffingen dienen een goed doel: investeringen in het net, investeringen in groene energie, enzovoort. Wat niet goed is en wat ook niet logisch is, is dat ze gefinancierd worden door een heffing op de elektriciteit. U kunt daar iets aan veranderen en u kunt daar 400 euro per jaar verschil mee maken voor Vlaamse gezinnen die vandaag in de problemen zitten. Minister, waar wacht u op? (*Applaus bij Vooruit en Groen*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank u voor de verschillende vragen.

Collega Tobback, vorige week zei u nog dat we de factuur niet halveren, maar dat we wel kunnen maken dat we niet afhankelijk zijn van gas. Dat waren uw woorden vorige week. Het is heel fijn dat u op een week tijd een bocht kunt maken.

Collega's de energieprijzen zijn nog nooit zo hoog geweest en dat was ook al voor de oorlog zo. Ik heb dat in september ook zo verklaard in dit parlement.

De afgelopen twee jaren hebben we bekeken wat we uit die energiefactuur kunnen halen. En we doen heel wat. Ik verwijs naar de groenestroomcertificaten, die gekkigheid van twintig jaar geleden die in die factuur is gedraaid en waarvoor de Vlaming nog steeds betaalt, mijnheer Tobback. (*Applaus bij de N-VA*)

De regering kon twee dingen doen: ofwel gingen we iedere Vlaming een cheque geven van ongeveer 1000 euro, wat neerkomt op ongeveer 85 euro per maand. Dat kost in totaal 3 miljard euro. Ofwel gingen we iets doen op lange termijn. Ik vind het ongelooflijk, maar door de energiecrisis zullen de hoge gas- en elektriciteitsprijzen nooit meer tot het niveau van voor september komen. We moeten zo eerlijk zijn om dat ook toe te geven, collega's. We moeten daar correct in zijn.

En wat kunnen we dan doen, wat kunnen we doen op lange termijn? Eenmalig een cheque geven? Professor Peersman van de UGent zegt zelf over eenmalige ingrepen dat dat kortzichtige maatregelen zijn die de prijs op korte termijn verlagen en zullen leiden tot extra verbruik, extra geld voor Rusland en het probleem van de koopkracht zullen vergroten. Dat gaan we dus niet doen. We hebben inderdaad voor structurele maatregelen gekozen. We hebben al een

budget van 440 miljoen euro, voor alles wat te maken heeft met isolatie, warmtepompen en zonnepanelen. We hebben gezegd dat renoveren en isoleren geld kost en dat we daar een extra budget aan toevoegen. We hebben 218 miljoen euro vrijgemaakt binnen de begroting. Dat maakt dat we een groter budget hebben van 658 miljoen euro dat we dit jaar en het komend jaar zullen teruggeven aan die middenklassegezinnen en de lagere inkomens.

Dat betekent heel concreet dat we de premies voor de middenklassegezinnen optrekken en dat zij 35 procent van hun renovatiekosten kunnen terugkrijgen. De premie is daarbij geplafonneerd tot een maximum van 17.500 euro. Voor de laagste inkomens betekent dit dat ze tot 50 procent van hun renovatiekosten kunnen terugkrijgen. Dat komt overeen met een maximumpremie van 25.000 euro.

Jullie zeggen dat dit niets voorstelt, dat dit niets is. Maar dit is wel een oplossing op lange termijn. Want de prijzen zullen ook volgend jaar nog hoog blijven. Wat ga je dan doen, collega D'Haese? Ga je dan weer met een cheque komen? Nee, ik vind dat geen goede oplossing. Ik vind dat we vanuit de overheid de gezinnen maximaal moeten ondersteunen, maximaal. Het bedrag dat ik heb genoemd voor dit jaar en voor volgend jaar, 658 miljoen euro, is ongezien. Het is ongezien dat we die middenklassegezinnen en de laagste inkomens maximaal ondersteunen.

We zullen ook onze doelstelling voor hernieuwbare energie vergroten. Voor zonne-energie proberen we naar 450 megawatt te gaan, net als voor wind-energie.

We zullen prefinancieren, maar daarnaast zullen we ook de energiehuisen versterken. Ook dat is immers heel belangrijk. Heel veel mensen hebben vragen: wat doe ik het eerst? Moet ik eerst isoleren? Is het dak het belangrijkste? Zijn de ramen belangrijk? Wanneer moet ik een warmtepomp plaatsen? Is dat nuttig voor mij? Moet ik een hybride plaatsen? Dat zijn allerlei vragen die de Vlamingen hebben. Want er zijn heel wat mensen die inderdaad op lange termijn denken. Zij willen af van het gas en vragen zich af hoe ze dat op de best mogelijke manier kunnen doen. Dat is de reden waarom we nu ook die energiehuisen zullen versterken.

Ik heb gisteren een gesprek gevoerd met collega-minister Tinne Van der Straeten, om te weten wat men op federaal niveau zal doen, wat daar de maatregelen zijn en wat er eventueel nog aankomt, om dan het ene op het andere te kunnen aanpassen. Maar onze regering, collega's, de Vlaamse Regering heeft gekozen voor oplossingen op lange termijn, voor structurele oplossingen. Want er is nu een energiecrisis, maar de energiecrisis is er al sinds september. Ik vind dan ook dat we voor een oplossing moeten gaan. Ik heb vat op Vlaamse bevoegdheden. Ik heb geen vat op Rusland. Jullie misschien wel, maar ik niet, collega D'Haese. Ik heb ook geen vat op die internationale gasprijzen. Dat is misschien heel jammer, maar ik heb wel vat op onze eigen bevoegdheden. Dat is dan ook de reden waarom de Vlaamse Regering heeft gezegd dat we de komende jaren 658 miljoen euro zullen vrijmaken om die gezinnen te ondersteunen voor het isoleren en renoveren van woningen.

Want dat betekent ook minder energieverbruik. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is in dit debat: hoe gaan we minder energie verbruiken? Renoveren kost heel veel geld, en dat is de reden waarom we het plafond omhooggetrokken hebben tot 17.500 euro voor de middenklassegezinnen en tot 25.000 euro voor de laagste inkomens. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, ik ben begonnen met te zeggen dat niemand iets heeft tegen maatregelen op lange termijn. Uiteraard, dat is evident. Maar er zijn ook maatregelen nodig op korte termijn. Ik weet niet in welke wereld u leeft als u denkt dat we dat vandaag niet nodig hebben. Ik weet niet in welke wereld u leeft als u zegt dat als we nu iets aan die stijgende energieprijzen doen dat zal leiden tot overconsumptie. Wat een idee! U hebt geen idee van de realiteit waarin mensen vandaag leven, die op het einde van de maand niet meer rondkomen. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

U hebt dat absoluut wel gezegd. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

Minister, u hebt dat wel gezegd. U kunt dat gerust nalezen in het woordelijk verslag.

De energieprijzen gaan door het dak en u lacht de mensen gewoon uit in hun gezicht met deze regering. Tijdens de coronacrisis hebben jullie miljarden rondgestrooid om bedrijven te redden. Maar nu gezinnen hun energiefactuur niet kunnen betalen, vraagt u of hun huis wel geïsoleerd is? Hebben ze wel dubbel glas?

Wat zal het volgende zijn? Fleecedekentjes uitdelen zodat de mensen hun verwarming niet meer moeten aanzetten? Ik vind dat echt niet serieus. Minister, u zegt nu: isolatie, isolatie, isolatie. Natuurlijk. Maar denkt u nu echt dat mensen die hun energiefactuur niet kunnen betalen, de startinvestering op tafel kunnen leggen om hun huis te isoleren? Denkt u dat nu echt? Mijn vraag is dus opnieuw de volgende, minister. Welke maatregelen zult u nemen – naast die op lange termijn, die zeer goed zijn – op korte termijn om te zorgen dat onze gezinnen niet kopje onder gaan?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, ik hoor collega Tobback zeggen: wacht maar, over zes maanden zullen jullie eens zien wat jullie zullen zien. Wat we vandaag niet gerealiseerd krijgen, gaan we misschien over zes maanden wel kunnen doen. Minister, de kernwoorden in uw repliek zijn 'lange termijn'. Wat doen we dan op de korte termijn? Wat doen we de komende maanden, misschien zelfs jaren? Gewoon lijdzaam toezien vanop het Vlaamse niveau hoe steeds meer Vlamingen in de energiearmoede geduwd worden? Is dat dan de bedoeling van deze Vlaamse Regering? Als ik kijk naar wat de Walen doen, ook de Walen in de Federale Regering: die zorgen er wel voor. De helft van de Walen stookt met stookolie en die krijgen een cheque van 200 euro. 70 procent van de Vlamingen gebruikt gas en die krijgen ocharme amper de helft, nog geen 90 euro, met de verlaging van de btw op gas. Dus als ik zie dat al die Walen wel aan een zeel kunnen trekken en voor hun eigen volk kunnen zorgen, dan vraag ik aan u, minister: doe nu eens iets aan die energiefactuur van de Vlamingen. Haal de taksen en heffingen die niets met energie te maken hebben uit die factuur en neem eindelijk ook eens uw verantwoordelijkheid zodat onze Vlamingen baat hebben bij deze Vlaamse Regering die zorgt voor een verlaging van de energiefactuur! *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega Janssens, de Walen doen niets. Het staat vandaag nog in de krant. Ze hebben geen geld om aan renovatie te doen, niets. Wat wij proberen te doen – en inderdaad, we zullen misschien moeten bijsturen – is tenminste proberen om op een duurzame manier een aantal maatregelen door te voeren. Wat is duurzaam? Zorgen dat je zo weinig mogelijk grondstoffen nodig hebt, grondstoffen die van buiten de EU-27 komen. Of wilt u misschien

afhankelijk blijven van Poetin? Mij goed, maar dat is dan uw keuze, niet mijn keuze. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Als we naar renovatie willen gaan, is dat inderdaad op middellange en lange termijn. Dat klopt. Maar als u nu een cheque geeft aan de mensen, doet u eigenlijk het volgende: ik geef u nu op korte termijn iets, en voor volgend jaar weet ik het nog niet, maar dan zal ik misschien nog eens een cheque geven. Maar ondertussen zijn de mensen niet echt geholpen. De mensen zijn echt geholpen als je duurzaam investeert in hun woningen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, u kunt inderdaad de energieprijzen niet halveren. Maar de Vlaamse heffingen zijn wel verantwoordelijk voor ongeveer 40 procent – het kan iets minder zijn, het is misschien 38 procent – van de elektriciteitsprijs. De Vlaamse Regering heeft met veel bombarie aangekondigd dat ze iets gaat doen en ze heeft beslist om daar niets aan te doen, nul, ondanks het feit dat er honderden miljoenen euro meer opbrengsten zijn voor de Vlaamse Regering door die inflatie. Dat is een keuze, maar neem dan uw verantwoordelijkheid voor die keuze. U beslist om daar niets aan te doen.

U hebt beslist om geld bij te steken in subsidies en leningen die al bestonden, en waarvan u al jaren na mekaar ook het geld niet op krijgt, omdat ze voor een hele hoop mensen niet toegankelijk zijn. Al wat u nu gedaan hebt is meer geld toevoegen dat u niet zult kunnen besteden. Zo kan ik het natuurlijk ook. Dat betekent dat u in de praktijk niets doet.

Minister, heel concreet: wat gaat het Vlaams regeerakkoord, en het Vlaams akkoord over energie, vandaag betekenen voor de elektriciteitsfactuur van mensen? *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, ik ben het eens met uw standpunt dat we deze discussie al sinds september voeren. Dat klopt. We hebben dit debat al verschillende keren gehad. We hebben ook al voorstellen gedaan om die energiefactuur te verlagen. Maar sta mij toe als ik zeg dat ik nog niet van mijn stoel ben gevallen van uw inspanningen om die energiefactuur daadwerkelijk te verlagen. Wat de collega's aanhalen klopt: er zit nog altijd een te groot aandeel aan Vlaamse heffingen in die factuur. Daar moeten we werk van maken.

Ondertussen is er nu op federaal niveau de btw-verlaging. Maar dit is het derde steunpakket. Het sociaal tarief dat is uitgebreid naar één miljoen Belgische gezinnen is al in werking sinds 1 september, en heeft voor die mensen een besparing van meer dan 2000 euro opgeleverd. Dat is waar het om gaat: we moeten zorgen dat iedereen mee is. En dan komen we bij de verhoogde premies en subsidies, want die komen niet terecht bij de mensen die ze echt nodig hebben. Dat wordt bewezen door onderzoek, en door uw eigen cijfers. Wat gaat u er eindelijk aan doen om ervoor te zorgen dat mensen die in slechte woningen zitten en het vandaag heel moeilijk hebben, begeleid worden naar een renovatie van hun woning? *(Applaus bij Groen en Vooruit)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): De hoofdreden voor de astronomische energieprijzen is natuurlijk de vrees dat Rusland de gaskraan zou dichtdraaien. Telkens als het opflakkert gaat de prijs omhoog. Er zijn dus geen echte toveroplossingen. Wat we wel kunnen doen, dat moeten we doen met zo goed mogelijke afspraken tussen de verschillende entiteiten. Gisteren is er op federaal niveau een

beslissing genomen om op korte termijn btw en accijnzen naar beneden te halen. Dat is iets wat onze partij allang vraagt. Op lange termijn doet minister Demir een duidelijke forse inspanning op het vlak van alles wat hernieuwbare energie betreft. Ik hoop dat we deze week ook zullen horen dat de kerncentrales langer kunnen openblijven. Op Europees vlak moet men de overwinsten kunnen afromen. Ik denk dat dat het best op Europees vlak kan gebeuren. En natuurlijk moet de Green Deal versneld doorgetrokken worden. Kort samengevat is er op de korte, middellange en lange termijn maar één duurzame oplossing: zo snel mogelijk van dat Russisch gas af geraken.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, in tijden van crisis moet er samengewerkt worden. Zeker in een federaal land moet er tussen Vlaanderen en de federale entiteit samengewerkt worden. Wat de federale overheid doet, is de klap opvangen. Ze geven een check, ze geven een korting. Dat is niet alleen voor de rijken. Dat is niet voor de zwembaden, mijnheer Janssens. Het meeste geld gaat naar de sociale doelgroepen. Dat is uitgebreid, dat is opgebouwd van onderuit.

Naast het federale heb je het Vlaamse niveau, en wij moeten inderdaad op de middellange en de lange termijn kijken. Wat u hebt voorgesteld, minister, is ervoor zorgen dat onze gezinnen minder afhankelijk zijn van gas. Minder afhankelijk van gas betekent lagere facturen, is beter voor het klimaat en is goed voor de economie. Het brengt dus op termijn zelfs op.

Collega Janssens, u kan hier wel wat schamper zitten doen over pijnstillers en dergelijke meer, en dat deze maatregelen niet helpen in de factuur.

En, collega Tobback, moet Vlaanderen nu kortingen gaan geven op de elektriciteitsfactuur? Het gros van de factuur van de mensen wordt bepaald door hun gasrekening, niet door hun elektriciteitsfactuur. Isolatie is dus goed: minder gas is een lagere factuur.

Collega Janssens, u maakt de mensen blaasjes wijs. Als het aan u lag, dan gaf u de mensen bijna gratis elektriciteit. Dat is geen pijnstillertje, dat is een infuus met morfine.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Tobback vraagt wat de Vlaamse Regering gaat doen. Collega, we zijn wel al twee jaar bezig met wat we uit die factuur kunnen halen. De grote bedragen die je nu ziet, die internationaal ontploft zijn, daar hebben wij geen vat op. Maar dit jaar halen we er wel 200 miljoen euro uit wat de groenestroomcertificaten betreft. De komende jaren nog 1,2 miljard euro die ik er niet ingestoken heb. Dat wil ik ook heel duidelijk zeggen. Het is een historische puinhoop die twintig jaar geleden in die factuur gedraaid is, en waar de Vlaming vandaag en de komende tien jaar nog voor zal betalen! *(Opmerkingen. Rumor. Applaus)*

Ja, maar we moeten het debat ook correct voeren, collega's, we moeten het correct voeren. *(Rumor)*

Wij hebben dat niet in de energiefactuur gedraaid, dat was ik niet! Miljarden! 20 miljard euro! 20 miljard euro is er in de energiefactuur gedraaid, collega's. *(Rumor)*

En helaas is het enige wat ik kan doen ... Ik heb het afgelopen jaar heel hard gezocht naar een rechtsgrond, een rechtsgrond waar wij hier een debat ... Ik heb

aan u gevraagd, mijnheer D'Haese, hoe u het zou doen, hoe u de groenestroomcertificaten eruit zou halen, maar ik heb geen enkele oplossing gezien. Maar wie zoekt, die vindt: we hebben met de Vlaamse Regering verschillende juristen geraadpleegd en we hebben een rechtsgrond gevonden. We zijn het decreet aan het schrijven, we gaan naar de Raad van State en we zullen ervoor zorgen dat we die 1,2 miljard euro ook uit die factuur kunnen halen.

We hebben nog een aantal zaken gaande. Met de Vlaamse openbaredienstverplichtingen halen we de komende jaren nog eens 140 miljoen euro uit die factuur.

We hebben op fraude ingezet. Denk maar aan de windmolens. U misschien niet, maar heel wat linkse partijen in de commissie waren kwaad omdat ik de chiptuning van die windmolens wilde aanpakken. Maar, collega's, daardoor kunnen we 72 miljoen euro uit die factuur halen. Dat zijn we aan het doen. *(Opmerkingen van Johan Danen)*

Mijnheer Danen, ik heb de afgelopen twee jaar toch wel verschillende tussenkomsten gehoord waarvan ik denk ... *(Opmerkingen van Björn Rzoska en Jeremie Vaneekhout)*

Nee, dat zeg ik niet, mijnheer Rzoska, maar ik heb daar zeer kritische vragen over gekregen en dat ging over chiptuning.

De voorzitter: Collega Vaneekhout, rustig. Dat is niet goed voor uw gezondheid. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneekhout)*

Minister Zuhal Demir: We hebben zaken uit de factuur gehaald de afgelopen twee jaar, en ik denk dat dat goede stappen waren. Als je alles optelt, wat de Vlaamse component betreft, is dat wel een deel. Maar die internationale prijzen ... Als ik elke Vlaming een cheque zou geven van 1000 euro, dan zou dat Vlaanderen 3 miljard euro kosten, maar in het najaar, als de winter er weer aankomt, dan ga je dat blijven hebben. Dan heb je twee keuzes: ofwel werk je op korte termijn ofwel op lange termijn. Wij hebben ervoor gekozen om op lange termijn te werken. Als ik kijk naar thuisbatterijen, zonnepanelen, warmtepompen en dakisolatie, dan zit daar een stijgende lijn in. We moeten de budgetten verhogen, omdat we zien dat heel veel mensen – al een geluk – de toegang vinden tot al die premies.

Waar we nog op moeten werken, dat zijn de noodkopen. Ik weet niet wie daarnaar verwezen heeft. We hebben de budgetten daarvoor verhoogd, 40 miljoen extra, maar we merken dat de OCMW's daar de toegang nog niet toe gevonden hebben, terwijl het om mensen gaat die in woningen wonen die heel slecht geïsoleerd zijn. Die mensen hebben absoluut niet de centen om dat te doen. Ik heb gisteren een gesprek gehad met collega Tinne Van der Straeten om haar te vragen of ze bij haar collega bevoegd voor de OCMW's kan kijken hoe we die budgetten voor die doelgroep toegewezen kunnen krijgen. Daar moeten we inderdaad op werken.

De energiehuizen gaan we ook versterken. Ja, dat is een keuze. Jullie zijn daar niet tevreden mee, maar de Vlaamse Regering moet keuzes maken. Collega Tobback zei dat de Vlaamse Regering "met veel tamtam" heeft aangekondigd dat ze van alles ging doen. Neen, de Vlaamse Regering heeft hier vorige week gezegd dat ze ging kijken of ze een turbo op die renovatie kon zetten. Dat is wat er gezegd is. Voor de rest is er in de pers geen enkele ballon opgelaten, en maar goed ook. We hebben de afgelopen dagen hard gewerkt en we hebben nu meer dan 650 miljoen euro vrijgemaakt voor dit en volgend jaar.

En we blijven werken aan de Vlaamse component van de energiefactuur, die 5 procent – 40 procent, dat klopt niet, mijnheer Tobback – van de totale factuur, met de hoge btw op de gasprijzen.

Zoals ik zeg, kun je twee dingen doen: ofwel een eenmalige cheque, ofwel iets structureels. We hebben voor het tweede gekozen. (*Applaus bij de N-VA en Open Vld*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik laat het applaus eerst uitsterven.

Minister, er is natuurlijk geen enkele reden waarom u zou moeten kiezen tussen maatregelen nemen op lange termijn en maatregelen nemen op korte termijn. Natuurlijk gaat dat samen.

Er moet me toch iets van het hart. Hoe hoger de energieprijzen stijgen, hoe slechter blijkbaar het geheugen van de N-VA. Het is de N-VA die mee met de andere partners die groenestroomcertificaten in de energiefactuur heeft gestoken. Het is de N-VA die de btw in de vorige regering heeft verhoogd. Het is de N-VA die in de vorige regering de accijnzen op diesel heeft verhoogd. En nu komen jullie hier zeggen: 'Wij kunnen niets doen.' Nu komen jullie hier zeggen: 'Op de korte termijn is het niet mogelijk.' Nu laten jullie de gezinnen gewoon stikken. Ik vind dat echt onwaarschijnlijk.

Er is vandaag een crisissituatie voor de energiefactuur, ook voor de brandstof. Ik vind het onwaarschijnlijk dat het enige waar wij gezelligjes over gaan nadenken, is: wat kunnen we doen op de lange termijn? Terwijl er mensen zijn die vandaag hun rekeningen niet kunnen betalen. Ik vind het echt onfatsoenlijk. (*Applaus van Lise Vandecasteele. Opmerkingen van Annick De Ridder*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik wil afronden met een oproep. Ook al heeft uw partij, de N-VA, in de vorige legislatuur de btw op elektriciteit zelf verhoogd van 6 naar 21 procent, zie in dat het een vergissing was. Pleit er net als het Vlaams Belang voor dat de btw voor elektriciteit en gas permanent naar 6 procent wordt verlaagd, niet alleen in de zomermaanden zoals nu het geval is. Minister, ook al heeft uw partij in de vorige legislatuur vanuit de regering de sluiting van de kerncentrales goedgekeurd, zie in dat dat een vergissing was. Pleit er net als het Vlaams Belang voor dat die kerncentrales openblijven en dat er wordt geïnvesteerd in nieuwe, nog veiligere kerncentrales. Enkel dan zal de energiebevoorrading verzekerd zijn, zal de factuur betaalbaar blijven.

Collega's, energie is een basisbehoefte. Minister, zorg er dus voor dat mensen niet in de armoede worden geduwd om aan die basisbehoefte te kunnen voldoen. Als de oorlog in Oekraïne en als deze dramatische energiecrisis nog lang zal duren, dan zullen behalve nooddorpen voor oorlogsvluchtelingen, ook nooddorpen voor Vlamingen nodig zijn die hun energie- en brandstoffactuur niet meer kunnen betalen. Daarin zult u, minister, en uw regering, mevrouw de Vlaamse minister-president in spe, een grote verantwoordelijkheid in hebben. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als men inderdaad moet vaststellen dat er meer inkomsten zijn op het federale niveau en dat men dit wil herverdelen via fiscale en parafiscale maatregelen, dan kun je dat niet vergelijken met wat er bij ons is.

De openbaredienstverplichtingen zijn een schuld die moet worden afbetaald. Die schuld blijft, ook als men die schuld vrijstelt voor een jaar.

Collega Tobback, er zijn dan misschien meer inkomsten dankzij de inflatie, maar ook dankzij een lage rente, zolang die laag blijft. We zetten die in op middellange en lange termijn. Renovatie: 61 procent van de gezinnen kan tot 50 procent steun krijgen. Ze kunnen ook tot 50.000 euro lenen aan 0 procent. Het is een veel duurzamere en gestructureerde manier.

Collega Tobback, u bent altijd vragende partij geweest om een rollend fonds te hebben. Wel, het rollend fonds is er nu. Maak er gebruik van. We zullen in de toekomst zien, met een evaluatie, of we moeten bijsturen. Ik ben in elk geval voor middellange- en langetermijnmaatregelen die duurzaam zijn. (*Applaus van Wilfried Vandaele en Gwendolyn Rutten*)

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, zoals de collega al zei, wilt u terecht – en daar zijn we het over eens, zoals we het vaak over dingen eens zijn – minder gas verbruiken. Laat ons daar absoluut voor gaan. Dat betekent dat we meer elektriciteit zullen verbruiken en mensen ervoor zullen subsidiëren, zoals voor warmtepompen. Hoe gek is het dan dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid en het Vlaamse beleid in het algemeen precies die elektriciteit zwaar belast en gebruikt als instrument om allerlei dingen, zoals het net, zoals de openbaredienstverplichtingen te financieren, terwijl het anders kan. U kunt nog heel veel zeuren over de geschiedenis over hoe het erin is gekomen, maar als u het met mij eens bent dat ze eruit moeten, laat ons ze er dan vandaag uit halen. U zult van ons een partnerschap krijgen als u dat wilt. We moeten er elkaars oren niet voor afzagen, we kunnen het gewoon doen.

We hebben er met Vooruit ook jaren moeten over zeuren voordat men op federaal niveau inzag dat 6 procent btw op energie logisch zou zijn. We zullen hier blijkbaar nog een tijdje moeten zagen. Federaal heeft men dat begrepen op het moment dat de mensen het water aan de lippen stond. Vlaanderen is daar blijkbaar nog niet gevoelig voor, ik twijfel er geen seconde aan dat het moment komt dat u ook die bocht zult nemen. Ik denk dat het in het belang van alle Vlaamse gezinnen nuttig zou zijn, zowel vandaag voor de factuur aan het einde van de maand als voor het toekomstig energieverbruik en de verduurzaming. Ik hoop dat u daarvoor de openheid hebt die u vandaag niet getoond hebt. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het actieplan kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, deze week kwamen er weer feiten aan het licht in verband met wantoestanden in de kinderopvang. We horen nu dat 't Sloeberhuisje blijkbaar – niet verplicht – drie jaar pedagogische begeleiding op de werkvloer heeft gekregen, zoals gesteld door Kind en Gezin. Het was blijkbaar vrijblijvend gedurende twee jaar en het dateert al van vijf jaar geleden. Dat roept bij mij weer heel wat vragen op. Ik hoop dat u daar een antwoord op hebt. Waarom is dit zo gesteld door Kind en Gezin terwijl het in de realiteit anders blijkt te zijn?

U hebt ondertussen wel een actieplan aangekondigd. U hebt daarbij een opdrachthouder aangesteld om te zien of dat actieplan terdege wordt uitgevoerd. Gaat die persoon dat voltijds doen? Die heeft wellicht nog een andere functie.

We zien een resem aan comités, teams, intern en extern die nu worden opgericht. Ik zie een extern comité van toezicht voor moeilijke dossiers, een team handhaving met klantenbeheerders, een expertiseteam met externen dat zich buigt over gevoelige dossiers en een ethisch comité van toezicht. Kind en Gezin verdwaalt al in procedures en het is onder andere door de bureaucratie dat de organisatie zo weinig efficiënt functioneert. Vandaar mijn heel simpele vraag: hoe gaat dit alles zich tot elkaar verhouden? Gaat die hoeveelheid aan organen die nu gecreëerd wordt, bijdragen tot het maximaal garanderen van de veiligheid van onze kinderen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Saeys, het actieplan heb ik hier drie weken geleden al toegelicht tijdens het actuadebat. Het is inderdaad zo dat ik een opdrachthouder heb aangesteld om het actieplan op te volgen en in goede banen te leiden. Dat is Leo Van Loo en hij zal dit uiteraard doen samen met de opdrachten die hij vandaag al heeft.

We hebben vorig jaar al heel wat initiatieven genomen. Dat heb ik ook tijdens het actuadebat al gezegd. Het handhavingscomité is al van start gegaan voor de incidenten. Vorig jaar is ook een multidisciplinair expertenteam opgericht en dat heeft toen al een veertigtal dossiers naar voren gebracht, los van de handhaving. Want uiteraard worden er vaak handhavingssdossiers opgesteld en behandeld. Het waren veertig extra dossiers.

We hebben tijdens het actuadebat ook gesproken over de adviezen van de kinderrechtencommissaris. Men gaf ons het advies om een extern comité te installeren. Ik heb dat toegezegd en dat is waar we vandaag uitvoering aan geven. Het is een extern comité van toezicht dat in essentie twee zaken moet doen. Dat is de beslissingen van Kind en Gezin onder de loep nemen. Het gaat over beslissingen waarbij de integriteit van het kind in het gedrang komt. Het multidisciplinair team, bestaande uit artsen, psychopedagogen en juristen, neemt die beslissingen. Maar post factum zal het extern comité bekijken of dat op de juiste manier is gebeurd.

Wanneer er twijfel over is, en dan gaat het over het voorzorgsprincipe waar we hier in dit parlement ook over gesproken hebben, dan zal dit team onder leiding van professor Liesbet Stevens, maar ook bijvoorbeeld met professor Peter Adriaenssens en een aantal andere experts, daarover een advies verlenen. Om op die manier ook vanuit dat voorzorgsprincipe beslissingen te kunnen nemen en te kunnen overgaan tot actie.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Bedankt, minister. U hebt natuurlijk wel niet geantwoord op de feiten die nu in de media verschenen zijn, over de uitspraken die Kind en Gezin heeft gedaan. Ik zou heel graag van u weten wat daar dan juist is misgegaan. Hoe komt het dat Kind en Gezin uitspraken heeft gedaan die blijkbaar niet waar zijn?

Ten tweede hebben we nu dat actieplan, we hebben een audit die u besteld hebt. Vandaag gaan we een beslissing nemen tot het oprichten van een onderzoekscommissie. Ik denk dat het heel belangrijk is dat die zeer goed op elkaar zijn afgestemd. Het is, denk ik, niet de bedoeling om nu aan paniekvoetbal te doen, om allerlei zaken 'en plus' op te richten, zoals teams of comités. Ik denk dat we

ons er vooral voor moeten behoeden dat we gaan verdrinken in overleg-structuren. We moeten gewoon een zeer snel en efficiënt handhavingsbeleid hebben dat er maximaal voor zorgt dat de veiligheid van onze baby's en peuters gegarandeerd wordt in de kinderopvang.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Minister, het was inderdaad opvallend dat u op de eerste vraag van collega Saeys geen antwoord gaf. Ik kan mij ook wel voorstellen dat u dat antwoord vooral houdt voor in de onderzoekscommissie, die daar vooral over zal gaan. Op zich is het een slimme keuze, denk ik, om het op die manier te doen.

Het is wel opvallend dat er nu ineens heel veel daadkracht getoond wordt. Het is toch bijzonder jammer dat dat niet gebeurde in februari 2020, in december 2020 en in maart 2021, toen wij hier in dit parlement om diezelfde daadkracht vroegen. Maar ook daarover zullen we ons de komende weken buigen in de onderzoekscommissie, om te kijken hoe het komt dat het nu ineens wel kan en er toen helaas veel te weinig gebeurde, en dat er eerst weer een drama moest gebeuren. Ik denk dat we daar de volgende weken nog heel vaak over zullen spreken.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, er zijn eigenlijk geen woorden voor wat er zich de laatste weken heeft afgespeeld in de kinderopvangsector. Er zijn eigenlijk ook geen woorden voor de bochten die u hebt genomen om toch maar op uw postje te kunnen blijven zitten. Ik vind dat eigenlijk onvoorstelbaar. Het is bijzonder jammer dat er een kindje moest sterven vooraleer u bent overgegaan tot actie. Maar goed, u hebt nu een actieplan. Het stemt mij ergens voorzichtig tevreden dat u daar nu mee naar buiten komt, het is gewoon jammer dat er kindje voor moest sterven.

Wat dat actieplan betreft, ben ik toch ook vrij tevreden dat u daar rekening hebt gehouden met een aantal aanbevelingen die ik, maar ook de collega's, hebben gedaan tijdens de interpellaties en na de vragen om uitleg. Ik denk onder meer aan het openbaar maken van de verslagen, het sneller aanpakken van de klachten, een beter handhavingsbeleid en noem maar op. Ik ben ook blij dat u dat hebt uitbesteed aan externen, want het is in het verleden wel gebleken dat alles wat onder uw toezicht viel, niet werkte. Ik ben dus blij dat u daar gaat werken met een extern comité van toezicht, en met die opdrachthouder.

Mijn vraag is heel kort: wanneer gaat die opdrachthouder met resultaten op tafel komen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik denk dat het inderdaad goed is dat u een aantal zaken hebt opgestart om duidelijkheid te krijgen. En het is goed dat u bijsturingen doet, want dat is het doel van het actieplan, denk ik. Ik ben ook blij te vernemen dat die inspectieverslagen openbaar worden. Dat is een vraag die ik al een heel tijdje stel, en die u ook al een heel tijdje beaamde. Maar blijkbaar dook er altijd wel iets op waardoor het niet zo gemakkelijk was om dat te doen.

Collega's, ik denk dat heel wat van de vragen die vandaag gesteld worden, vragen zijn die we in de onderzoekscommissie zullen moeten uitklaren. Dat zijn vragen als: 'Hoe komt het nu dat het zo of op die manier is gelopen?' Er zijn ook de vragen die ik vandaag zie opduiken, over Kind en Gezin dat plots heel straf een aantal opvanginitiatieven sluit omdat het echt nodig is, maar dan zegt dat ze

dat opvanginitiatief pas sluiten op 1 april. Dan vraag ik me af waarom dat vandaag niet gebeurt, als het echt zo dringend nodig is.

Dat zijn vragen, collega's, die we, denk ik, daar moeten stellen, in de onderzoekscommissie, omdat het bestek van een actuele vraag te beperkt is om daarop te antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Een nieuwe dag, een nieuw schandaal in de kinderopvang: dat is nu al weken de realiteit. Minister, u krijgt van ons al twee jaar waarschuwingen in het parlement, maar ook buiten het parlement gingen de alarmbellen massaal af: in de pers, in het middenveld, overal. En wat hebt u gedaan? Uw gebruikelijke aankondigingspolitiek tot op vandaag. Het gaat hier wel om kindjes, collega's. Het zal uw kindje maar zijn dat overlijdt in de kinderopvang van de Vlaamse Regering. De minister van zorg en Welzijn die 'paperast' dan niet, die handelt, omdat die weet dat hij mensenlevens onder zijn hoede heeft. En die richt dan geen comités op, die investeert dan. Want vandaag is de kinderopvang inderdaad goedkoop voor de Vlaamse Regering, maar zeer duur in prijs voor ouders, kindjes en voor iedereen in de kinderopvang.

Het probleem van de Vlaamse Regering is dat ze vandaag nog altijd geen minister van zorg en Welzijn heeft maar iemand die partijvoorzitter aan het spelen is. Ik ga u geen vraag stellen, want u antwoordt er toch niet op. U hebt geen respect voor het parlement, wat dat betreft. Ik ga u ook niet zeggen 'los het op', u had het al moeten oplossen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, we hebben vorige week hier allemaal uitgesproken dat we de onderzoekscommissie gaan steunen, omdat we willen nagaan hoe we de controle en handhaving in de kinderopvang kunnen verbeteren, en hoe we kunnen vaststellen waaraan het schort en hoe we dat kunnen bijsturen. We vinden dat allemaal nodig, want ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat ze hun kinderen met een gerust hart kunnen afzetten in de kinderopvang. Straks gaan we de opdracht van die onderzoekscommissie bepalen en gaan we daarover stemmen, en volgende week zal die worden samengesteld en dan gaan we daarmee aan de slag. Wat ik hier nu hoor, is dat sommigen het proces al maken. En dat vind ik niet correct. Als we een onderzoekscommissie oprichten, dan is dat om een aantal zaken na te gaan en daar dan conclusies uit te trekken. Dan moet je niet op voorhand de conclusies al trekken, want dan begrijp ik niet waarom men nog een onderzoekscommissie vraagt en wat die onderzoekscommissie dan nog zou moeten doen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Verder, voorzitter, denk ik dat er ondertussen ook verwacht wordt dat de minister en de regering verder beleid voeren en dat we niet ondertussen een aantal maanden wachten tot de commissie haar conclusies heeft getrokken om eventueel voor kinderopvanginitiatieven die niet voldoen een schorsing of een sluiting uit te spreken en om het actieplan op te maken en te implementeren.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Minister, u stelt een actieplan voor, maar u zegt nu letterlijk tegelijkertijd dat u vandaag eigenlijk uitvoering geeft aan maatregelen die eigenlijk al lang gepland waren. Dan vraag ik me echt wel af – en velen met mij, denk ik – hoe het komt dat u al een jaar geleden, anderhalf jaar geleden niet correct bent ingegaan op de alarmsignalen die er toen al waren. Die vraag blijft echt wel heel erg hangen. En u bevestigt dat nog een keer.

Wat jammer is bij het plan, vind ik, is dat het eenzijdig focust op handhaving en inspectie. En ik wil kinderpsychiater Binu Singh citeren, die gisteren nog zei dat, als het systeem faalt, we moeten opletten dat we mensen niet persoonlijk viseren of de kinderopvang als zwart schaap bekijken, maar het systeem zelf moeten durven om te gooien. Naast die handhaving en inspectie is er dus ook een actieplan nodig om de kwaliteit van de kinderdagverblijven te kunnen versterken. Dat wil zeggen: de loon- en arbeidsvoorwaarden versterken, de kindnorm versterken. En dat is ook waar de sector vandaag om vraagt. 25 maart 2022 wordt een stakingsdag, waarbij de sector zelf vraagt om kwaliteit, om meer volk en betere loon- en arbeidsvoorwaarden.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, ik had eigenlijk gehoopt dat we met een grotere sereniteit over dit soort thema's zouden kunnen spreken. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Groothedde, van u verwacht ik al lang geen sereniteit meer, maar ik zou wel graag hebben dat u probeert zo kort mogelijk bij de waarheid te blijven. Dat zou dit debat en ook de kinderopvang ontzettend sieren. Want als u zegt dat er niets gebeurd is totdat er een kind moet sterven, dan is dat manifest onjuist. Dan is dat geen aankondigingspolitiek waar ik over spreek. *(Applaus bij de meerderheid. Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Vorig jaar, in 2021, hebben wij een multidisciplinair expertenteam opgericht. Daaruit zijn veertig dossiers naar voren gekomen. We hebben een handhavingscommissie opgericht. Die onderneemt acties. U knikt van neen, maar het is ja. In 2021 zijn er twaalf schorsingen, zeven opheffingen en vier stopzettingen van kinderopvanginitiatieven beslist. Dat is bijna vier keer zoveel als in het jaar daarvoor. Dus zeggen dat daar niets gebeurd is, is gewoon een manifeste leugen, mevrouw Groothedde. En ik zou willen dat u daarmee stopt. *(Applaus bij de meerderheid)*

Wij hebben ons in 2021 24 keer benadeelde partij gesteld tegen kinderopvanginitiatieven. In 2020 was dat 11 keer. Dat is evenveel als in de 5 jaren voordien. Dus zeggen dat daar geen aandacht voor geweest is en dat daar geen acties rond ondernomen zijn, is gewoon onjuist. De vraag waarom het in 't Sloeberhuisje niet gebeurd is, voorzitter, daar hebben we het hier al over gehad. Daar is, wat mij betreft, een audit voor besteld. En ik heb begrepen dat dit parlement daar een onderzoekscommissie over zal oprichten. Ik zal daar ten volle mijn medewerking aan verlenen, zo ook aan de concrete vraag die u gesteld hebt, mevrouw Saeys. Die zal ik inderdaad niet hier beantwoorden. Ik denk dat het onkies is om dat te doen. Zoiets gebeurt in een onderzoekscommissie, als het parlement daartoe beslist. Dat zullen we dus ook effectief doen.

Ik moet wel zeggen, mevrouw Saeys, dat ik soms niet goed kan volgen. Vorige week in de commissie riep u op tot daadkracht. Vandaag roept u op om niet aan paniekvoetbal te doen. Daar kan ik niet goed bij volgen. Ik heb drie weken geleden hier in het parlement gezegd wat we, na datgene wat we in 2021 hebben gedaan, in 2022 nog zullen doen. Dat is heel dat actieplan. En wij willen inderdaad ook een extern comité oprichten, vanuit de vraag om, als er twijfels zijn, vanuit dat voorzorgsprincipe te vertrekken. Want ik voel in uw zinnen argwaan over hetgeen Kind en Gezin en het agentschap Opgroeien doen. Dan leggen we dat dus voor aan externe experts: professor Liesbeth Stevens en Peter Adriaenssens. Ik denk dat dat mensen zijn met een enorme expertise. Zij moeten dan mee oordelen wat er in dit geval moet gebeuren. Daarvoor hebben we dat extern comité van toezicht opgericht, om alles inderdaad niet te laten wachten. Want ik denk dat we niet kunnen wachten. Ik kijk uit naar datgene wat

de onderzoekscommissie als aanbevelingen zal doen, maar we zullen intussen niet wachten. Wij gaan uiteraard verder met zowel de handhaving als het actieplan. En daarvoor heb ik een externe opdrachthouder gevraagd.

Mevrouw Vandecasteele, als u zegt dat het niet alleen over handhaving gaat, maar ook over de toekomst van de kinderopvang, dan hebt u daar groot gelijk in. Alleen ben ik vorig jaar gestart met een visietraject over de toekomst van de kinderopvang, 'Vroeg & nabij'. Daar hebben we in dit parlement al verschillende keren over gesproken. De vraag hoe we de kinderopvang van de toekomst zien, wordt daarin behandeld. De professor die u daarover citeert, is onder andere expert in het traject van 'Vroeg & nabij'. Ze is daarbij betrokken. Ik hoop dat we daar tegen de zomer ook met aanbevelingen voor kunnen komen. Ook daar, mevrouw Groothedde, hebben wij niet gewacht op de dood van een kindje om dat traject daaromtrent op te starten.

Als het gaat over de loon- en arbeidsvoorwaarden, hebben we ook niet gewacht tot de dood van een kindje. We hebben hier een sociaal akkoord gemaakt, met de koepels, met de werkgevers, met diegenen die de kinderopvang vertegenwoordigen en met de vakbonden. U knikt van neen, mevrouw Groothedde, maar dat is wel waar. *(Opmerkingen van Celia Groothedde)*

Dat is wel waar. Wij hebben een sociaal akkoord gemaakt. Dit parlement heeft een bijzondere commissie opgericht en in een van de aanbevelingen stond dat we inspanningen moesten doen voor de arbeidsvoorwaarden van de mensen die in de woonzorgcentra werken. We hebben dat gedaan.

Wij hebben bij uitbreiding gezegd dat we niet alleen voor de mensen in de woonzorgcentra, maar ook voor de mensen die in de kinderopvang en in de gehandicaptenvoorzieningen werken voor een sociaal akkoord zullen gaan. Dat heeft deze Vlaamse Regering gedaan en vakbonden en koepels hebben daarvan gezegd dat het een historisch sociaal akkoord is. Je kunt volgens mij niet de ene dag je handtekening zetten onder een sociaal akkoord om de dag nadien te zeggen dat je het niet voldoende vindt. Er is een handtekening gezet, er zijn middelen uitgetrokken voor de loon- en arbeidsvoorwaarden en daarbij heeft de regering ook verdedigd dat ze daarbij niet alleen voor de woonzorgcentra maar ook voor de andere sectoren zou gaan.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, voor mij is de essentie heel simpel, namelijk dat we de veiligheid van onze kinderen maximaal moeten garanderen. Ik wil dat er gewoon snel en efficiënt wordt opgetreden. Vaak is het een ziekte, dat zie je overal, dat er overlegcomités worden opgericht, dat er structuren worden bijgemaakt. Vandaar ook mijn bezorgdheid en vrees dat dit misschien mogelijk de zaken juist zal vertragen.

U zegt dat u zeker en vast zult meewerken aan de onderzoekscommissie en dat is zeer goed maar ik hoop ook dat het actieplan dat u hebt voorgesteld en dat heel veel goede zaken bevat, dat de audit die er tegen de zomer komt en dat de conclusies die uit onderzoekscommissie komen, goed op elkaar worden afgestemd. Want dat is de essentie, de zaken moeten samenvallen zodat we een snel en efficiënt systeem krijgen waardoor de handhaving gegarandeerd is.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over voetgangersongevallen en de MIA-proeftuinen**ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de stijging van het aantal dodelijke voetgangersongevallen in de bebouwde kom**

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, in 2021 zijn er 43 voetgangers verongelukt in het Vlaamse verkeer. In 2019 waren dat er 44. We stellen dus vast dat de cijfers blijven steken.

In 2021 gebeurde 74 procent van de dodelijke ongevallen bij voetgangers in de bebouwde kom. Het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen voorziet in meer dan vijftien concrete maatregelen die de veiligheid van de kwetsbare weggebruikers moeten ondersteunen. Een van die maatregelen is het invoeren van de aanpassing van een veilig snelheidsregime. Zo is aan de lokale besturen de afgelopen maanden een handvat aangereikt, een afwegingskader waarmee de lokale besturen aan de slag kunnen gaan en nagaan of ze in de plaats van de actuele 50 kilometer per uur binnen de bebouwde kom niet beter een snelheidsregime van 30 kilometer per uur zouden toepassen.

Minister, een andere concrete maatregel die u een aantal maanden geleden hebt voorgesteld, is het MIA-project (Mobiliteit Innovatief Aanpakken). Met dat project streeft u naar een vereenvoudiging van de ingewikkelde en lange procedures die soms nodig zijn om eenvoudige infrastructurele werken uit te voeren om op die manier quick wins te realiseren op de lokale wegen.

Minister, rekening houdend met de stabiele cijfers is mijn vraag of u voor de proeftuinen die u hebt uitgerold in het kader van het MIA-project, geen versnelde aanpak moet realiseren. Wat is de actuele stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, collega's, het aantal doden in het verkeer blijft maar toenemen. 2021 was een jaar waarin we veel thuis waren en toch stierven bijna driehonderd mensen in het verkeer. Vooral het aantal voetgangers in de bebouwde kom steeg dramatisch. Het gaat om mensen, kinderen in hun eigen wijk die naar de bakker gaan, met de hond gaan wandelen. Drie op de vier dodelijke ongevallen gebeuren in die bebouwde kom.

Daar zouden mensen zich toch eigenlijk geen zorgen hoeven te maken over hun veiligheid. Je hoort veilig te zijn in je buurt. Minister, als er nu geen alarmbellen bij u afgaan, wanneer dan wel? U bent gestart met het uitvoeren van een verkeersveiligheidsplan. Zeer goedbedoelde maatregelen, maar gaat dat ook het verschil maken? Te vaak zien we dat deze regering er niet in slaagt om te doen wat ze belooft. Er zijn grotere budgetten voor fietspaden. Er zijn minder kilometers fietspaden. De zwarte verkeerspuntenlijst wordt langer.

Voor Vooruit is het zeer duidelijk: het hogere aantal doden, het dramatisch hoge aantal doden in de bebouwde kom, dat vraagt directe actie. Minister, ik heb twee vragen. Ten eerste, wat is de stand van zaken met betrekking tot de vijftien concrete maatregelen in uw verkeersveiligheidsplan die de bebouwde kom veiliger moeten maken? Ten tweede, wanneer zullen die dan ook zijn uitgevoerd? *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, dank u wel voor deze vragen. Verkeersveiligheid is iets wat ons allemaal aanbelangt. Het is een absolute topprioriteit. Het is misschien ook wel de grootste uitdaging waar we voor staan. Ik geef grif toe dat de voorlopige cijfers van 2021 niet goed zijn. Er zijn opnieuw veel te veel slachtoffers in het verkeer. Meer nog, het gaat in dezen niet over de statistieken. Het gaat over mensen die 's morgens de deur achter zich dichttrekken, nietsvermoedend, niet wetend dat ze 's avonds niet meer zullen thuiskomen. Kortom, we moeten dringend zorgen voor een kentering daarin. Daarover ben ik het volledig met u eens.

U weet dat ik in de zomer van vorig jaar inderdaad een verkeersveiligheidsplan heb uitgerold, samen met heel wat stakeholders, een plan met 37 concrete maatregelen om een kentering te krijgen in deze slechte cijfers. Niet langer dan twee weken terug heb ik ook een voortgangsrapportage gegeven in de Vlaamse Regering: wat hebben we op dit ogenblik al uitgerold wat dat verkeersveiligheidsplan betreft? We hebben daar ook die KPI's, die kritische procesindicatoren aan gekoppeld. We blijven dat allemaal monitoren. We hopen zodoende dat we door bij te sturen en continu in te zetten op tal van maatregelen, daadwerkelijk een kentering in die statistieken zullen krijgen.

U vraagt wat wij dan zoal hebben gedaan. We hebben inderdaad een afwegingskader voor die zone 30 gelanceerd, maar we hebben ook heel wat infrastructurele maatregelen uitgevoerd. Ik denk aan veilige schoolroutes, veilige schoolomgevingen, het conflictvrij maken van tal van kruispunten. Mevrouw Lambrecht, we hebben heel wat gevaarlijke punten aangepakt, maar we blijven ze ook monitoren, en u weet ook dat wij het gewicht, het aandeel van de kwetsbare weggebruiker in die verkeersveiligheidsstatistieken, in die indicatoren om een gevaarlijk punt aan te wijzen, sowieso al enorm hebben doen toenemen.

We hebben ruim 186 miljoen euro vastgelegd in ons investeringsplan om te besteden aan heel wat concrete maatregelen. We hanteren daarbij ook volop de kindnorm. Eenieder moet zich veilig kunnen verplaatsen in het verkeer. We gaan daarbij uit van hoe een kind van 8 jaar zich meent veilig te kunnen verplaatsen in het verkeer. Wie het congres van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) gisteren of eergisteren heeft kunnen volgen, zal ook hebben gezien dat een heel aantal mooie initiatieven mee het voortouw nemen. We hadden daar een drietal genomineerden, waaronder de stad Oostende, die sowieso volop inzet op veilige schoolomgevingen, mee op initiatief van de Vlaamse overheid. Er is de Coalitie van 30, waar de stad Leuven enorm mooie initiatieven neemt. Ook is er Jonge Wegweters van Bataljong. Dat zijn jongeren die samen met onder meer Kind & Samenleving inzetten op kindveilige omgevingen, op die kindnorm, op het mee aanreiken van handvaten aan lokale besturen om ervoor te zorgen dat we nog meer systemen hebben zodat eenieder zich veilig kan verplaatsen. Dat is de 'safe system approach', die we ook meermaals hebben toegelicht.

MIA is ook een onderdeel van heel dit verhaal. Specifiek voor Limburg hebben we al op 50 locaties quick wins gerealiseerd, verkeersmaatregelen genomen om de infrastructuur veiliger en comfortabeler te maken voor de actieve weggebruiker. MIA West-Vlaanderen is de andere proeftuin. Daar hebben we op dit ogenblik op 23 locaties werken gepland, die we heel snel gaan uitvoeren.

We blijven dus continu inzetten op een veilige infrastructuur, maar het is en blijft een zaak van samen te werken, van met z'n allen samen de schouders onder de realisaties van al die maatregelen van dat verkeersveiligheidsplan te zetten om zo een kentering te krijgen in de slechts cijfers en het hoog aantal verkeersslachtoffers dagelijks in het verkeer.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is inderdaad voor ons allemaal belangrijk om aan de verkeersveiligheid verder te werken. De lokale besturen spelen daarin een heel grote rol. Zij zijn inderdaad het best geplaatst om te beoordelen welke kleine aanpassingen soms moeten en kunnen gebeuren om de verkeersveiligheid voor de zwakke weggebruiker omhoog te krikken. De autonomie van lokale besturen mag dus zeker niet uit het oog verloren worden.

Minister, een ander initiatief dat u naar voren hebt gebracht, is het Charter Werftransport. Ik heb begrepen dat de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) bezig is met een herwerking, dat ze een bevraging gedaan heeft bij de gemeenten die dat charter al onderschreven hebben. Ze zal op basis van de antwoorden een herwerking voorstellen. Minister, hebt u daar meer informatie over?

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Maar het mag u toch niet verbazen dat mensen nu verwachten dat ze veilig zijn in hun eigen buurt. Daarom blijf ik een beetje op mijn honger zitten met uw antwoord, want we hebben iets meer ambitie nodig om buurten veiliger te maken. Wat betreft uw afwegingskader: dat is allemaal zeer goed bedoeld, maar het vertraagt directe actie en gemeenten die iets wilden doen, hebben eigenlijk al iets gedaan. Ik denk aan Brugge: zone 30, min 25 procent verkeersongevallen, Gent: zone 30, min 27 procent verkeersongevallen. In Brussel is er hetzelfde verhaal. De praktijk bewijst het. Zo ook de cijfers: aan 50 kilometer per uur is de kans op overleven bij een aanrijding 20 procent. Aan 30 kilometer per uur is dat 90 procent. Dit moeten toch alarmbellen zijn om in te grijpen op de snelheid. Er is maar één dwingend kader nodig en dat is de zone 30 in de bebouwde kom.

Minister, zult u een algemene zone 30 in bebouwde kom invoeren wanneer er geen veilig afgescheiden fietspad is?

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, in de commissie en ook hier in de plenaire vergadering in het parlement wordt er heel veel verwezen naar een snelheidsverlaging als het middel voor verkeersveiligheid. Nu, zomaar een snelheidsaanpassing van 50 naar 30 kilometer per uur of van 90 naar 70 kilometer per uur zonder infrastructuraanpassingen heeft weinig zin. Minister, misschien kunt u ook de gemeenten een beetje meer ondersteunen, ook in de aanpassing van de infrastructuur op de wegen om de snelheid te kunnen verlagen?

In februari 2017 stelde ik u ook een vraag over de impact van de verlaging van de maximumsnelheid op de gewestwegen. In januari verlaagde de snelheid van 90 naar 70 kilometer per uur. Ik vroeg u toen naar de effecten op de verkeersveiligheid. U antwoordde dat er een onderzoek van Vias lopende is dat nu allemaal analyseert. Minister, ik hoop dat als we die resultaten van dat onderzoek hebben, verschillende beleidsmaatregelen kunnen nemen en zien welke positieve resultaten we dan kunnen meenemen in een volgende stap.

Minister, hebt u enig idee wat de oorzaken van de ongevallen van de voetgangers zijn? Zijn het ongevallen op zebrapaden of op voetpaden? Of gebeuren de ongevallen bij het oversteken? Is de snelheid van de bestuurders de oorzaak? Het is belangrijk om te weten, zodat we dan de gepaste maatregelen kunnen nemen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, u bent nu halfweg uw legislatuur en u hebt een probleem want de verkeersveiligheidscijfers zijn steevast slechter en slechter.

Dat komt omdat u niet drastisch genoeg durft in te grijpen. Ik moet daarbij zeggen dat u niet altijd de steun krijgt van de collega's in het parlement want vorige week hebben we nog gediscussieerd over de aankondiging van trajectcontroles. Dat gaat ook over verkeersveiligheid. Toen vonden veel mensen dat u daar te ver ging door die aankondigingen weg te nemen.

Minister, ook ik wil me aansluiten bij de opmerking van collega Lambrecht: we hebben absoluut nood aan doortastende maatregelen, maatregelen waarvan we weten dat ze werken. Zone 30 in de bebouwde kom is zo'n maatregel. Dat hebben wetenschappers aangetoond. Dat blijkt uit alle cijfers.

Mijn vraag is inderdaad ook: wanneer zult u het licht zien? En wanneer zult u daar eindelijk doortastend in durven op te treden?

Er is een tweede vraag die ik u wil stellen. Een tweede evolutie, naast de stijgende verkeersslachtoffers, is dat auto's steeds groter en steeds zwaarder worden. En dat heeft natuurlijk ook een impact op de verkeersveiligheid. Minister, bent u van plan om dat te onderzoeken, naar aanleiding van de concrete verkeersongevallen die zich in Vlaanderen voordoen? (*Applaus van Imade Annouri*)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, het is altijd úw fout. Als ik straks naar huis rijd tegen 160 kilometer per uur, dan is dat úw fout. Ik blijf erbij, goede collega's, als we enige geloofwaardigheid willen hebben in dat soort van debat, moeten we altijd denken aan de uitdrukking 'Verander de wereld en begin bij uzelf'.

Minister, ik wil even spreken vanuit de universiteit van het leven. Wat de voetgangers betreft, zie ik zo veel, vaak jonge, mensen rondlopen als smombies, met de oortjes van hun smartphone in de oren, los van de wereld, in een parallel universum, langs het voetpad, eventueel overstekend zonder op te letten. En dat is niet de enige overtreding die ik zie, maar ik zie die toch heel vaak. Volgens mij ligt daar al deels de bron van de gestegen cijfers.

Stijn Bex (Groen): Excuseer, collega Keulen, maar we zijn het er echt al heel lang over eens dat vrouwen die worden verkracht niet worden verkracht ... (*De voorzitter schakelt zijn microfoon uit*)

De voorzitter: Collega Bex, collega Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Verander de wereld en begin bij uzelf. Dat die smombies zich, met hun smartphones, de oortjes in de oren en helemaal los van de wereld vertoevend in een parallel universum, in het verkeer begeven, is een van de elementen waardoor er voor voetgangers zaken mislopen in het verkeer. Ik zeg niet dat dat exclusief is, maar er is daarmee al veel gezegd.

Dat lijkt me inderdaad een obstakel, een pijnpunt dat we kunnen aanpakken via campagnes en verkeerslessen, maar ook door mensen verantwoordelijk te stellen, waardoor we misschien een ommekeer en dus een verlaging en minder verkeersleed kunnen teweegbrengen.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, we weten het allemaal en we zijn het er allemaal over eens: elk verkeersdode is er een te veel.

Maar om nu alle heil te gaan zoeken in die zone 30 en die uit te rollen over de hele bebouwde kom, is volgens mij nog altijd een stap te ver. Laat de gemeenten zelf beslissen waar zij een zone 30 willen invoeren en waar niet. Dat is altijd uw

standpunt geweest en dat is ook het standpunt van onze partij. Wij hopen dat u bij dat standpunt blijft.

Ik sluit mij aan bij collega Keulen. Het is inderdaad een gedeelde verantwoordelijkheid. We moeten niet alles in één bak bij die automobilisten leggen. We hebben ook vastgesteld dat er steeds meer ongevallen gebeuren tussen snelle fietsers. Elektrische fietsen hebben een steeds groter aandeel in de ongevallen, net als deelsteps. Het komt er dus op aan om het gedrag van iedereen mee te hebben. Daarover gaat het en niet alleen over die zone 30.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, er is inderdaad veel gezegd. En zoals een aantal parlementsleden in dit halfroond zeggen, is en blijft het hele verhaal van verkeersveiligheid een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is een verpletterende verantwoordelijkheid van de weggebruiker zelf ... *(Opmerkingen van Stijn Bex)*

Toch wel, mijnheer Bex. Die weggebruiker heeft een enorme verantwoordelijkheid voor de manier waarop hij zich verplaatst. Jullie kennen allemaal de drie grote killers in het verkeer: overdreven snelheid, afleiding en ook alcohol en drugs. Dat heeft allemaal louter en alleen te maken met het gedrag van de weggebruiker.

Dat neemt niet weg dat ook de wegbeheerder een verantwoordelijkheid heeft. En wat die wegbeheerder betreft, zetten we alles op alles om te zorgen voor een veilige en comfortabele infrastructuur. *(Opmerkingen van Stijn Bex)*

Mijnheer Bex, u lacht daarmee. Ik vind dit helemaal niet om te lachen. U zegt dat de cijfers steeds slechter worden. Nee, maar er is wel een status quo vast te stellen. En daarom is het alle hens aan dek en moeten we ervoor zorgen dat er een kentering komt.

U en ook uw collega Lambrecht zweren bij hoog en laag dat, wanneer we vanuit Brussel een snelheidsbeperking van 30 kilometer per uur vastleggen in elke bebouwde kom, we plots heel goede veiligheidsstatistieken zouden hebben.

Wel, geloof dat maar niet. Ik denk helemaal niet dat dat het geval zal zijn. Meer nog, ik blijf herhalen dat de lokale besturen die hun eigen grondgebied het beste kennen, die hun eigen wegsituaties beter kennen dan enig ander, het beste geplaatst zijn om te bepalen waar welke snelheidslimiet moet komen.

Ik geef u het voorbeeld van Hasselt. Ik weet niet of de burgemeester van Hasselt hier aanwezig is. Zij hebben binnen hun bebouwde kom zelfs een beperking tot 20 kilometer per uur ingevoerd. Maar dat zult u niet goed vinden, want ik moet die lat op 30 leggen.

Het maakt dus niet uit wie daar in de coalitie zit, daar gaat het in dezen allemaal niet om. Lokale besturen zijn het best geplaatst om te bepalen welke snelheidslimieten er doorgevoerd moeten worden. Als u zegt dat er geen doortastende maatregelen genomen worden, wil ik dat toch wel ten stelligste ontkrachten. Ik herhaal wat we allemaal doen. We faciliteren en ondersteunen die lokale besturen, met 15 miljoen euro om schoolomgevingen veiliger te maken en 15 miljoen euro om schoolroutes van en naar school veiliger te maken. Dat zijn allemaal infrastructuurwerken die we uitvoeren. We voeren trajectcontroles uit tegen overdreven snelheid, die killer in het verkeer. We hebben vandaag de dag al op ruim vierhonderd locaties trajectcontroles voorzien, mee op vraag van die lokale besturen. Die lokale besturen zijn daar weer aan zet om te bepalen waar ze het best welke trajectcontroles, roodlichtcamera's of snelheidscamera's kunnen plaatsen.

Kortom: we doen heel veel maar de cijfers zijn nog altijd niet goed. Ik heb ook al meermaals gezegd dat het verkeersveiligheidsplan dateert van midden 2021. We hebben 37 concrete maatregelen. Die kunnen niet met een vingertip allemaal onmiddellijk gerealiseerd worden. Maar we zitten op een goed schema en we hebben een afwegingskader zodat lokale besturen kunnen beslissen of ze al dan niet een snelheidslimiet van 30 kilometer per uur willen invoeren en kunnen nagaan of de leesbaarheid van de weg in overeenstemming is met de snelheidslimieten. We hebben op dit ogenblik ook een afwegingskader voor veilige oversteekplaatsen en voor conflictvrije kruispunten. Dat zijn allemaal heel belangrijke facetten die meespelen, natuurlijk samen met alles inzake educatie, sensibilisering en dergelijke.

Een aantal collega's, onder meer mevrouw Fournier, vragen hier naar het verhaal van het diepteonderzoek van die letselgevallen. Dat onderzoek is nog lopende. Ik hoop dat we zowel de resultaten van dat onderzoek als die van Vias zo snel mogelijk hebben, zodat we die in de commissie kunnen analyseren, kunnen meepakken in een verdere monitoring en bekijken of bijsturing al dan niet nodig is. Ook dat nemen we dus zeker mee.

Mevrouw Moors, u stelde concrete vragen over het charter werftransport. Ook daar is men binnen de Taskforce Verkeersveiligheid, samen met alle betrokken stakeholders, aan het bekijken hoe we daar verder mee aan de slag kunnen. Kortom: ook dat loopt volop.

Ik herhaal dat het een gedeelde verantwoordelijkheid is en blijft. Het is een verantwoordelijkheid van elke weggebruiker en van elke wegbeheerder, zowel van lokale besturen die wegbeheerder zijn als van de Vlaamse overheid die heel wat wegen in het beheer heeft. Door samen te werken, door samen onze schouders te zetten onder heel wat concrete maatregelen, denk ik dat we wel tot een kentering kunnen komen. Ik herhaal dat het een en-en-en-verhaal is. Het zal niet alleen staan of vallen met louter 30 kilometer per uur in elke bebouwde kom. Als het daarmee alleen zou staan of vallen, zou ik me de vraag stellen waarom er op dit ogenblik in tal van schoolomgevingen en dergelijke ook negatieve cijfers vast te stellen zijn.

Kortom: het is een werk waarbij we alles op alles zetten en waar de ambitie opnieuw heel hoog is. Samen met lokale besturen, met middenveldorganisaties, met politie en parket, met de federale overheid en met alle partners inzake verkeersveiligheid, moeten we met vereende krachten alles op alles zetten om te zorgen dat we een kentering krijgen in deze cijfers. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Dank u, minister, voor uw bijkomende antwoorden. Het debat over de veralgemeende invoering van een regime van 30 kilometer per uur hebben we herhaaldelijk gevoerd en nu weer. We hebben het ook al gevoerd in de commissie. Ik denk dat iedereen zijn of haar standpunt wel kenbaar gemaakt heeft. Wij zeggen neen tegen een veralgemeende en van bovenaf opgelegde zone 30. We zeggen wel ja tegen een zone 30 als het lokale bestuur dat inderdaad nodig acht.

Minister, gelet op het hoge aantal verkeersongevallen met voetgangers en fietsers tijdens het afgelopen jaar, pleit ik er wel voor om versneld werk te maken van de innovatieve en proactieve aanpak inzake de verkeersveiligheid. Daarvoor kijk ik toch naar u.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, de cijfers zijn wat ze zijn. Bij 50 kilometer per uur is er 20 procent kans om een ongeval te overleven, bij 30 kilometer per uur 90 procent. Elke bebouwde kom zou een veilige plaats moeten zijn. U zegt altijd neen tegen een zone 30 in elke bebouwde kom. Ik heb dat ook niet gevraagd.

We zeggen altijd: 'als er geen veilige fietspaden zijn'. Dat heb ik er ook vandaag bij gezegd, u mag de notulen bekijken. De publieke ruimte in onze buurten mogen niet gewoon een doorgangsweg voor auto's en fietsers zijn. Ook de wandelaar heeft het recht om daar veilig te kunnen stappen. De cijfers tonen het: het wordt steeds gevaarlijker in de bebouwde kom, wat u ook beweert. Het betert niet. Elk jaar opnieuw nemen de ongevallen toe, neemt het aantal doden toe. Wanneer komt er snelle actie? Wat is er nog meer nodig buiten die cijfers? De cijfers spreken voor zich. De praktijk laat het succes van een zone 30 zien.

Minister, ik sta hier bijna week na week. Is het leuk? Neen. Daar doe ik het niet voor. Ik wil dat het beter wordt. Zolang de Vlaming in zijn eigen buurt niet veilig is zal ik hier blijven staan, ook al is dat niet leuk, en zal ik u die vraag blijven stellen. Dank u. *(Applaus van Hannelore Goeman en Els Robeyns)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wim Verheyden aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het toenemende fysieke geweld in het verkeer

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de significante toename van verkeersagressie

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, het gaat de verkeerde kant op met het geweld in ons verkeer. We hebben het hier in de plenaire, maar ook in de commissie, al herhaaldelijk gehad over geweld op het openbaar vervoer, maar het is duidelijk dat die trend zich ook algemeen voortzet in het verkeer, niet alleen in het openbaar vervoer.

Wanneer we het louter over agressie in het verkeer hebben, dan lijken de cijfers de voorbije jaren toch een beetje verbeterd te zijn. Tegenover vijf jaar geleden is er een daling vast te stellen van 57 procent naar 54 procent. Dat is niet meteen om hoera over te gaan roepen, want die cijfers kunnen naar mijn mening uiteraard beter. Maar wat onrustwekkend is, is het feit dat die agressie steeds vaker uitloopt in geweld. Zo maar even een op de vijftien automobilisten beslist om bij verkeersfrustraties uit te stappen, en om dat met geweld uit te vechten. Dergelijke zaken zijn bijna verdriedubbeld op amper vijf jaar tijd. In 2017 ging het over twee procent van de bestuurders, vorig jaar zelfs om zeven procent.

Als oorzaak wordt er ook naar de coronapandemie gewezen. Blijkbaar zorgt die ervoor dat bepaalde vormen van agressie vaker voorkomen achter het stuur. Een andere verklaring heeft men blijkbaar niet voor die stijgende cijfers. Door de pandemie hebben mensen inderdaad langer thuisgezeten en blijken ze meer gefrustreerd te zijn. Dat is allemaal goed en wel, maar ondertussen leidt die stijging van verkeersagressie en geweld naar meer verkeersonveiligheid. Zomaar even 61 procent van die agressievelingen is de voorbije drie jaar betrokken geweest bij een ongeval. Ter vergelijking: bij mensen die geen agressief gedrag vertonen, of nauwelijks agressief gedrag vertonen, gaat het om amper 39 procent. Dat is allemaal veelzeggend.

Minister, welke maatregelen kunt u, en wilt u, binnen uw Vlaamse bevoegdheid nemen om die problematiek aan te pakken? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Collega's, de spanning in de samenleving, en de druk op de samenleving, is de voorbije jaren enorm toegenomen. Wanneer er meer spanning is, dan is de kans groter dat mensen agressief gedrag vertonen. We zien dat helaas in onze gezinnen: er is een stijging van intrafamiliaal geweld. Er is meer agressie ten aanzien van hulpverleners, politie, ambulanciers. Hooliganisme is terug van weggeweest, er is opnieuw meer geweld in de voetbalstadions. En helaas is er ook meer agressie in het verkeer. Vias heeft ons de voorbije week opnieuw met de neus op de feiten gedrukt. De collega verwees er al naar. Nog steeds een op de twee bestuurders geeft aan op jaarbasis ooit geconfronteerd te zijn geweest met agressie in het verkeer, en inderdaad, een op de vijftien spreekt over fysieke agressie. Dat zijn verontrustende cijfers en significante stijgingen.

Ik denk dat het dan belangrijk is om eens in te zoomen en te bekijken over welke groep het gaat. Dat zijn vooral mannen tussen 18 en 34 jaar.

Mijn vraag is heel duidelijk, minister: welke concrete maatregelen zult u nemen, in het bijzonder voor die groep, om de agressie in het verkeer terug te dringen, zodanig dat de verkeersveiligheid in Vlaanderen er weer op vooruitgaat?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's. Ik heb inderdaad kennis genomen van de bevraging van Vias bij een duizendtal Belgen. Vias heeft onder andere bevestigd of men al te maken heeft gehad met verkeersagressie, en 7 procent van de bestuurders geeft aan vorig jaar slachtoffer te zijn geweest van fysiek geweld. In 2017 was dat maar 2 procent. Wat vooral opvalt, is dat de waarneming en de perceptie van agressie en van een subjectief onveiligheidsgevoel toenemen. De coronapandemie heeft, zoals u terecht hebt aangehaald, mijnheer Brouns, bij heel veel mensen voor veel meer prikkelbaarheid en voor stress gezorgd, waardoor men sneller overgaat tot agressieve uitingen. Uiteraard is dat niet goed te praten. Het is andermaal het gedrag van de weggebruiker dat hier voor een fenomeen zorgt. We zien ook vaak dat agressieve weggebruikers verkeersongevallen veroorzaken. Kortom, het gedrag van de weggebruiker is ook hier bepalend.

Nu, wat doen wij concreet? Met het verkeersveiligheidsplan hebben wij duidelijk gezegd dat de kennis van de wegcode essentieel is. We zetten nog veel meer in op educatie en sensibilisering. Daarnaast is handhaving essentieel, en dat nemen we ook ten volle mee.

Kunnen we het fenomeen van verkeersagressie op die manier zonder meer wegnemen? Ik denk dat sensibilisering ook hier van groot belang is. Jullie weten misschien dat we vorig jaar rond deze periode onder meer de hoffelijkheids-campagne hebben gelanceerd. Het gaat dan over hoffelijkheid tussen fietsers onderling, tussen fietsers en andere gebruikers, maar ook tussen gemotoriseerde gebruikers. Hoffelijk zijn in het verkeer is en blijft nog altijd de boodschap. Deze week hebben we dan de week van de hoffelijkheid, opnieuw een actie om weggebruikers aan te moedigen tot een hoffelijker en meer sociaal gewenst gedrag, zodat we deze cijfers kunnen doen kenteren.

Ik neem deze bevraging en jullie bekommernissen zeker ter harte. We zullen samen met de diensten kijken wat we eventueel nog verder kunnen doen om tot een kentering te komen, tot minder agressie in het verkeer.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord.

Een van de speerpunten van uw beleid is om het aantal verkeersongevallen drastisch te laten dalen, heel terecht. Het gaat dan niet alleen om infrastructuur, maar ook om gedrag. Het zal inderdaad wel zo zijn dat veel mensen door corona een korter lontje hebben dan normaal, maar ik stel toch vast dat die trend zich al in de jaren voor corona aan het inzetten was. Het is duidelijk: agressie komt verkeersveiligheid niet ten goede, integendeel zelfs. Ik denk dus dat we moeten durven te kijken naar meer doortastende maatregelen. En dan ga ik naar de repressieve kant van het verhaal kijken. Ik denk dat we maatregelen moeten durven te nemen die agressievelingen in een bepaalde richting gaan duwen of sturen door die agressie en dat fysieke geweld krachtadig aan te pakken. Mijn vraag is dan: bent u van mening dat strengere straffen ertoe kunnen bijdragen dat die cijfers naar beneden kunnen?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, het is de internationale week van de hoffelijkheid, inderdaad, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik daar relatief weinig tot niets van gezien heb de voorbije week, dus ik denk dat daar de komende jaren structureel op mag worden ingezet. Hoffelijk gedrag leidt tot hoffelijk gedrag. Het begint bij jezelf: aan je eigen knoppen kun je draaien, aan die van een ander niet. De heer Willems van Vias zei deze morgen nog terecht dat we altijd in onze auto moeten blijven zitten, zodat we het gevaar niet gaan opzoeken.

Twee, ik denk dat de rijopleiding, die op dit moment wordt geëvalueerd, een belangrijk element is. We moeten daarin niet alleen nog meer op rijvaardigheid inzetten, maar ook op verkeersattitude, ons gedrag in het verkeer, want dat is ook een belangrijke voorwaarde voor verkeersveiligheid. Kunt u ons iets meer vertellen over de mate waarin dat meegenomen wordt in de evaluatie van de rijopleiding?

De voorzitter: De heer Keulen het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik vind sociale media een goede graadmeter voor hoe de hufterigheid in onze samenleving opschuift. Vijftien jaar geleden was dat nog allemaal positief, nu is dat soms positief. Zo zie je dat hufterig gedrag eigenlijk in heel wat domeinen van onze samenleving opschuiven. Ik blijf erbij dat het met campagnes en opvoeding te maken heeft, maar ook met handhaving en vervolging. Ik denk dat veel van deze problemen zelfs niet worden gemeld omdat mensen verbaasd zijn en zich afvragen of het wel zo erg is.

Ik heb tijdens corona geleerd dat plotseling iedereen binnen de politiekezone de afkorting IFG kende: intrafamiliaal geweld. Blijkbaar werd er vaak zo op los getoekt dat het geen naam had. Helaas is dat een realiteit. Ik denk dat de bespreekbaarheid, de aangiftebereidheid, maar ook handhaving en vervolging heel cruciaal zijn om dat probleem niet alleen op de kaart te krijgen, maar ook aangepakt te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Het is duidelijk dat we in België een probleem hebben met verkeersagressie. De oorzaak zou liggen bij opgekropte frustratie door de coronacrisis, maar het onderzoek toont eigenlijk ook aan dat 61 procent van de bestuurders die agressief gedrag vertonen, de afgelopen drie jaar

betrokken was bij een verkeersongeval. Het gaat hier dus duidelijk om bestuurders die in feite geen plaats hebben in ons verkeer.

Minister, hoe staat u tegenover het invoeren van een rijbewijs met punten om bestuurders die consequent de verkeersregels overtreden, strenger te kunnen bestraffen?

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, uw voorganger minister Weyts lanceerde in 2015 de campagne 'Het jaagpad is er voor iedereen'. Dat was om de gebruikers van het jaagpad, voetgangers, fietsers, automobilisten, aan te sporen hoffelijk te zijn.

De lente en de zomer komen eraan, er gaan meer mensen opnieuw de fiets nemen. Waarschijnlijk gaan we allemaal onze wandelschoenen opnieuw aantrekken. In combinatie met de studie van Vias, vraag ik me af of dat niet de aanleiding moet zijn om een nieuwe campagne rond hoffelijkheid in het verkeer in het leven te roepen.

De voorzitter: Mijnheer Bex, u hebt één minuut.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Mijn fractievoorzitter heeft al gezegd dat ik niet te agressief mocht zijn. U moet het dus niet herhalen. *(Applaus van Jo Brouns)*

Voor één keer wil ik wel zeggen: blijf in uw auto zitten bij een discussie. Ik sluit me absoluut aan bij wat collega Brouns zegt. Het is de beste oplossing om niet tot geweld in het verkeer te komen.

Minister, deze enquête gaat over autobestuurders, maar er zijn ook voetgangers en fietsers in het verkeer. Hebt u informatie over agressie tegenover hen? Er zijn steeds meer fietsers op de Vlaamse wegen en dat leidt er soms toe dat autobestuurders gefrustreerd raken omdat ze bijvoorbeeld achter die fietsers moeten blijven. Wat kunt u ons daarover vertellen?

Voorzitter, ik zie dat ik nog even tijd heb. Ik ga dan kort terug naar de discussie die we daarnet hadden over victim blaming. Ik ben echt geschrokken van het feit dat zowel de minister als twee collega's hier zeggen dat voetgangers maar beter moeten opletten wanneer in de bebouwde de ongevallen toenemen. Ja, dat klopt deels, maar de bebouwde kom moet vooral zo ingericht zijn dat voetgangers er zich veilig kunnen bewegen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik kan me aansluiten bij heel wat elementen die hier zijn geponeerd. Ergernissen ventileren naar medeweggebruikers is uiteraard geen goede zaak. We zien allemaal dagdagelijks de verzuring in de maatschappij, niet alleen op sociale media maar ook op andere fora. Dit moet inderdaad een halt worden toegeroepen.

In het verkeer hebben de ergernissen vaak te maken met opleiding. Ik denk aan de middenvakrijders, de bumperklevers, het niet gebruiken van de richtingaanwijzers. Dat zijn vooral dingen waarvan mensen zeggen dat ze zich ergeren in het verkeer.

Handhaving is inderdaad een sluitsteen van het hele verkeersveiligheidsbeleid. Jullie weten dat wij op Vlaams niveau beperkt zijn in de handhavingstools. We hebben er een aantal, waaronder het inzetten van handhavingsapparatuur, snelheidscamera's, trajectcontrole.

Handhaving als dusdanig is verder een federale bevoegdheid. We werken met de federale collega's samen om te zien hoe we nog meer kunnen inzetten op handhaving in het verkeer.

Mevrouw Lambrecht, u vraagt naar het rijbewijs met punten. Ik heb vorige week nog in de commissie gezegd dat ik dat zeker het overwegen waard vind. U weet dat men binnen de federale overheid daarmee bezig is. Het is een van de speerpunten die minister Van Quickenborne wil uitrollen om meer verkeersveiligheid te zorgen. Ik sta daar zeker achter.

Agressie in het verkeer heeft niet alleen te maken met gemotoriseerd verkeer, maar ook met fietsers en voetgangers onderling.

Mevrouw Moors, u verwijst terecht naar de jaagpaden, samen met de andere aspecten die gelanceerd zijn.

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde, die zorgt voor de campagnes en sensibiliseringsacties, heeft vorig jaar rond deze tijd de hoffelijkheidscampagne uitgerold. We zullen erop toezien dat daar nog meer op wordt ingezet, om dat echt opnieuw bespreekbaar te maken, zoals de heer Keulen zegt, en bespreekbaar op het moment dat klachten effectief worden opgevolgd en dat wordt ingezet op handhaving.

Mijnheer Brouns, de evaluatie van de rijopleiding is bezig. Ik kan u meegeven dat in het terugkommoment gefocust wordt op jonge chauffeurs met een recent rijbewijs en ervaring met de wagen gedurende korte tijd. Dan wordt bij de praktische proeven nog meer gefocust op de ervaringen die ze hebben opgedaan. Er wordt dan gezocht naar antwoorden.

Ik neem zeker jullie suggesties zeker mee rond sensibiliseringscampagnes. Er zou ook hier een drastische kentering moeten komen. Dat is zeker een verantwoordelijkheid van de wegbeheerder.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, sensibilisering, campagnes, allemaal goed en wel, die hebben zeker hun nut, maar om het in paastermen te zeggen, het zijn eigenlijk zachtgekookte eitjes. Ze maken niet echt veel indruk op die agressieve bestuurders. Integendeel, die hebben een hardgekookt ei nodig. Ik heb het dan vooral over die handhaving.

Het Vlaams Belang wil al veel langer inzetten op een lik-op-stukbeleid voor geweld op het openbaar vervoer, wel, we willen dat doortrekken naar agressie in het verkeer. Men voert wel een streng beleid inzake alcohol, terecht, inzake drugsgebruik, inzake snelheid. Daar zijn we allemaal mee akkoord. Wanneer een wagen amper met zijn wiel in een lage-emissiezone komt en daar niet hoort, dan kan men inderdaad een lik-op-stukbeleid voeren. Wij vragen u, minister, dat u met uw federale collega van Justitie gaat samenzitten en zo snel mogelijk effectief een krachtadig beleid uitwerkt zodat die agressievelingen van onze wegen geen arena kunnen maken. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, we zijn het erover eens dat we de toenemende agressie dringend een halt moeten toeroepen. We moeten dat proberen terug te dringen. Eerst moet er in de rijopleiding voldoende aandacht zijn voor het gedrag in het verkeer. Verkeersattitude is uiterst belangrijk voor de verkeersveiligheid. We moeten maximaal inzetten op de voorkoming, op hoffelijkheidscampagnes, meer en structureler dan vandaag. Hoffelijkheid leidt tot hoffelijkheid. En verder,

voor de hardleerse chauffeurs moeten we dat rijbewijs met punten inzetten om hen te straffen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne – 1192 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, verwijzend naar artikel 50 van ons reglement wil ik de spoedagendering vragen van een nooddecreet inzake tijdelijke huisvesting voor Oekraïense vluchtelingen. Collega Verheyen zal dat straks toelichten.

De voorzitter: We zullen ons daar later over uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering gedurende een kwartier. Meteen na de schorsing volgt een stemming. Daarna volgen de besprekingen.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.05 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.22 uur.*

ONDERZOEKSCOMMISSIE PFAS-PFOS

Voorstel tot verlenging

De voorzitter: Dames en heren, op 26 januari 2022 heeft de plenaire vergadering beslist de Onderzoekscmissie PFAS-PFOS te verlengen tot vrijdag 18 maart 2022.

Bij mail van 14 maart 2022 stelt de heer Hannes Anaf, voorzitter van de onderzoekscmissie, de verlenging tot woensdag 30 maart 2022 voor.

Vraagt hierover iemand het woord? (*Neen*)

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot verlenging.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel tot verlenging aan.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009
– 1154 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): We hebben het in de commissie ook uitvoerig besproken, maar ik wilde toch motiveren waarom wij ons hier vandaag zullen onthouden. Er zitten goede stappen in, kleine stapjes in de goede richting, maar het gaat niet ver genoeg. Dat is de conclusie van onze fractie, maar dat is ook de conclusie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) en andere experts op het terrein.

Ik vat kort samen waarover dit dan gaat. Een van die principiële bezwaren gaat allereerst over het aansluiten van woningen op het aardgasnet, dat vandaag gesubsidieerd wordt. Men geeft een verdoken subsidie, maar die is problematisch om van het gas af te geraken.

De voorzitter: Mijnheer Aerts, sorry dat ik u onderbreek, maar kunt u misschien uw microfoon voor u houden? Dat is gemakkelijker voor de mensen van het verslag.

Staf Aerts (Groen): Dus het is goed dat we daarvan afstappen in nieuwbouwwoningen, maar op termijn biedt dat geen oplossing. We moeten ook een tussenstap maken voor de woningen die er vandaag al staan. Voor de huidige woningen moeten we ook af van die aardgasaansluitingen, die verdoken subsidiëring. Ik heb dat ook in de commissie aangehaald. Er staan verschillende termijnen in dit ontwerp van decreet, laat ons er dit dan ook in opnemen.

Verplicht renoveren wanneer een woning van eigenaar wisselt, dat is prima wat ons betreft, daar staan we achter. Dat horen we echter ook al maanden zeggen, het niveau D is te weinig. Het zorgt ook voor een enorm gevaar van lock-ins. Renoveren tot niveau D zorgt om te beginnen al voor hogere energiefacturen, maar als je het niet op de juiste manier doet, betekent het dat je er ook nog lang aan vasthangt. Dan betekent het dat je zelfs op termijn meer zal moeten betalen aan uw hele investering. Dat kan niet de bedoeling zijn en is een gevolg van te weinig vooruitziend werken met dit ontwerp van decreet. Wat ons betreft, mag ook dit dus ambitieuzer.

Een andere maatregel is de warmtepomp, of de uitfasering van de gascondensatieketel in nieuwbouwwoningen, om zo de omslag naar warmtepompen mogelijk te maken. Vandaag worden die veel te weinig geplaatst in nieuwe woningen, nog steeds bijzonder weinig. Het is echter wel cruciaal als we die elektrificatie willen waarmaken en we echt van het gas af willen. Vanaf wanneer wordt dit verplicht, of, wordt het niet meer toegelaten om gascondensatieketels te plaatsen? In de omgevingsvergunningen is dit vanaf 2026. De omgevingsvergunningen zijn dan drie jaar lang geldig, dus dat betekent dat we tot en met 2028 zullen toelaten dat in nieuwbouwwoningen nog gascondensatieketels geplaatst worden. Dat is voor niets nodig, de technologie van warmtepompen staat meer dan goed genoeg op punt om dat op te vangen.

Met de prijs is er nog werk aan de winkel, maar dat debat hebben we daarstraks gehad. Het zou beter zijn dat de elektriciteitsfactuur lager zou liggen ten opzichte van die van het gas. Dat is het ene luikje van de gascondensatieketels. Het tweede is dat we ook nog hybride warmtepompen gaan toelaten, zelfs subsidiëren. Een veel grotere lock-in lijkt er me niet te bestaan. Hybride warmtepompen zijn goed voor woningen die er vandaag al staan, die nog niet de beste isolatieschil hebben, het helpt hen op die manier vooruit. In bestaande woningen zou ik zeggen: ja. Maar in nieuwe woningen is dat niet nodig, dat weet de hele sector. Alleen de gasector is nog voorstander van hybride warmtepompen. Dat we dit blijven toelaten en zelfs zullen gaan subsidiëren – ik verwijs opnieuw naar het debat van daarstraks –, dat is voor ons een brug te ver. We zullen dit niet steunen. We onthouden ons op dit ontwerp.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Vlaams Belang zal tegen dit ontwerp van decreet stemmen. Misschien het enige positieve punt dat wij daarin hebben gevonden, is het gedeeltelijk schrappen van de subsidie voor de aardgas-aansluitingen. Maar natuurlijk kadert dit ontwerp van decreet in de regelgeving van de Vlaamse overheid: in het verplichten, het verbieden, de klimaatregelgeving, waarbij mensen blijkbaar zelf niet kunnen beslissen of iets goed of slecht voor hen is, of iets rendabel is of niet.

Ik blijf me verbazen over het feit dat de Vlaamse overheid geen vertrouwen heeft in de huisgezinnen, die hun budget doorgaans, denk ik toch, beheren als een goede huisvader en die dus echt wel zelf kunnen beslissen hoe zij hun woning het beste kunnen en willen verwarmen. Wij zijn tegen het verbieden van aardgas-aansluitingen. Wij zijn tegen het verplichten van die warmtepompen. En mag ik er toch op wijzen dat niet het minst wij daartegen zijn omdat zo'n warmtepomp nog altijd veel duurder is dan een aardgasketel en omdat zoiets zeer veel elektriciteit verbruikt en wij hier nog altijd een zeer hoge energiefactuur hebben. Het debat daarstraks ging er opnieuw over, voor de zoveelste keer. Dus, hier, in dit land – en ik zie daar ook weinig of geen lichtpunten aan het einde van de tunnel – is het nog altijd zeer duur, één, om zich een warmtepomp aan te schaffen en, twee, om zich daarmee te verwarmen. Maar los daarvan, nogmaals, laat de mensen daar toch zelf over beslissen of ze met aardgas, warmtepompen, zonnepanelen of wat dan ook hun woning willen voorzien van elektriciteit of verwarming. Dat is ons voornaamste kritiekpunt.

Tot slot is het natuurlijk ook oeverloos hypocriet dat mensen eerst werden aangespoord om hun woning met gas te verwarmen – dat is nog niet zo lang geleden, dan moesten ze allemaal af van de stookolie, dan moest het allemaal aardgas worden – en dat ze nu allemaal zo snel mogelijk weg moeten van het aardgas, terwijl dezelfde partijen in deze regering die daarvoor zorgen dan die partijen zijn die in de Vivaldiregering de gascentrales zullen installeren of willen installeren. Hypocrieter kan wat ons betreft niet. Ook daarom zullen we tegen dit ontwerp van decreet stemmen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Vooruit zal zich ook op dit ontwerp van decreet onthouden. Zoals in de commissie gezegd, zet het weliswaar een paar stappen in de juiste richting. Ik denk dat de renovatieplicht een goede zaak is, al was ze inderdaad beter verder gegaan dan niveau D, omdat we logischerwijze daarmee riskeren dat mensen minder doen dan nodig is en op termijn nog eens moeten herbeginnen. De uitfasering van gas is een goede zaak, behalve voor wie graag het regime van Vladimir Poetin wil blijven financieren – maar dat laat ik aan collega Van Rooy over. Ik begrijp ook waarom hij daar een fan van is. En

uiteraard ook omdat het promoten van warmtepompen een goede zaak is. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Alleen, waarom wij niet voor dit ontwerp van decreet kunnen stemmen is omdat het opnieuw eigenlijk een veel te klein stapje is en gezien de recente actualiteit nog veel meer een veel te klein stapje is, en omdat ieder globaal kader om dit echt aan te pakken – fundamenteel, grondig en snel – ontbreekt. Inderdaad, ik heb het daarstraks in de andere discussie al gezegd: we stimuleren de aankoop en installatie van warmtepompen, maar tegelijkertijd slagen we er niet in om te garanderen dat de elektriciteitsprijzen zo laag mogelijk blijven, zodat die warmtepompen ook rendabel kunnen zijn.

We hebben daar geen globaal kader om ons elektriciteitsnet te financieren. We hebben geen globaal kader om dat grondig en goed te doen. En we hebben vooral geen antwoord aan al die mensen die niet over de investeringsmiddelen beschikken en niet kunnen lenen om die kost te doen. Het is nog nooit zo rendabel geweest. Het is nog nooit zo gemakkelijk geweest om een investering in zonnepanelen, warmtepompen en andere dingen terug te verdienen. Je hebt die heel snel terugverdiend. Je hebt daar op den duur zelfs heel snel geld aan verdiend. Alleen is dat dubbel frustrerend voor wie dat ziet en weet, en niet het geld heeft en niet de ruimte heeft om daarvoor te lenen en die inspanning te doen. Want het is dubbel zuur als je willens en wetens meer moet betalen dan je graag zou betalen, en weet dat er alternatieven zijn, maar ze niet kunt installeren. Dat is een taak van de Vlaamse overheid, om met voorrang die gezinnen en die burgers te helpen. En daar blijft men ook in de nieuwe plannen in tekortschieten. Totdat men daar dat licht heeft gezien, gaan we dit soort van ontwerpen van decreet met Vooruit niet goedkeuren, want ze zullen nooit bereiken wat ze eigenlijk moeten en vooral zouden kunnen bereiken. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): In elk geval is het dus zo dat er eensgezindheid is over het aspect dat het niet goed meer is om je aardgasaansluiting te laten subsidiëren. We stappen dus af van die 250 euro. Je betaalt de werkelijke kost. Ik voel dat men daar kamerbreed eensgezind over is.

Als ik dan een opmerking mag geven bij de toelichting van de heer Tobback: het is inderdaad een ontwerp van decreet dat een stukje raderwerk van het geheel is. We hebben daarnet tijdens de actuele vragen ook nog heel wat zaken besproken die er ook nog aankomen. Er zullen nog decreten komen over een aantal zaken. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan wordt uitgewerkt in een aantal decreten. Dat is inderdaad niet één groot verzameldecreet dat dan misschien over een jaar eens besproken wordt. We doen stukje per stukje verder.

Dit stukje gaat heel specifiek enkel over nieuwbouw of verbouwing met vergunning. Dit gaat niet over de personen of de gezinnen die een bestaande woning hebben en die dus denken een nieuwe installatie te moeten bouwen. Dit gaat enkel over nieuwbouw of verbouwing met vergunning. En dan is het inderdaad de zaak wat dan het goedkoopste is, een gasketel of een warmtepomp. Met de huidige prijzen zou ik al zeggen dat je die warmtepomp snel terugverdiend.

Is 2026 dan te laat? Niemand is verplicht om te wachten tot 2026. We leven ook nog in een vrij land, in een vrije regio. Je mag het altijd vroeger doen. Je mag altijd strenger gaan dan niveau D als het gaat over een woning die je wilt renoveren. Dat is geen enkel probleem. Ik begrijp enerzijds de opmerkingen van de collega's van Groen en Vooruit wel, maar wij hebben duidelijk een doelstelling gesteld op een bepaald jaartal. Ervoor mag je uiteraard veel meer doen dan er gevraagd of verplicht wordt. En ten tweede gaat het hier over de doelgroep nieuwbouw of verbouwing met vergunning.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1154/3)

– *Artikel 1 tot en met 37 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij mail van 7 maart 2022 hebben mevrouw Mieke Schauvliege en de heer Jeremie Vaneekhout verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 77, punt 5, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, dit voorstel van resolutie kwam tot stand om de schrapping van de reservatiestroken te vragen, maar het is samen besproken met het voorstel van resolutie dat ook op deze agenda staat. Dus wij zouden graag de bespreking aanvatten, gekoppeld aan de bespreking van het voorstel van resolutie van de collega's Maertens, D'Hose en co.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij nu bij zitten en opstaan over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De volksvertegenwoordigers die voorstander zijn van het aanvatten van de bespreking, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

De bespreking wordt aangevat.

Ik stel voor om de bespreking samen te voegen met de bespreking van het voorstel van resolutie van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose,

Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneeckhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart – 1140 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van resolutie van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneeckhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal en van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart.

De bespreking is geopend.

De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Voorzitter, collega's, dit is een thema en een debat dat in de commissie is besproken en dat ook al jarenlang een gespreksonderwerp is hier in het parlement doorheen verschillende legislaturen. En nu komen we eindelijk tot een belangrijk momentum.

In essentie gaat het dossier over de ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de manier waarop we dat vandaag en in de toekomst zullen doen. Sommigen die niet uit West-Vlaanderen afkomstig zijn, zullen misschien denken dat dit een West-Vlaams gegeven is maar niets is minder waar. De haven van Zeebrugge is echt een motor voor de tewerkstelling en voor de economie in West-Vlaanderen maar ook in ruimer Vlaanderen. Dat is absoluut zeker.

Voor de ontsluiting van de haven van Zeebrugge waren er jaren geleden bepaalde opties. Ongeveer vijftig jaar geleden dacht men dat men het Schipdonkkanaal moest verbreden om grotere binnenvaartschepen toegang te geven tot de haven. En daarom zijn die reservatiestroken in het leven geroepen. Maar ik denk dat er intussen voldoende kwaliteitsvolle alternatieven zijn die eigenlijk beter zijn dan een verbreding van het kanaal met alle gevolgen van dien.

Tijdens de vorige regeerperiode hebben we de A11, een nieuwe autosnelweg, kunnen openen, vanuit Zeebrugge richting de verbinding naar Antwerpen. De geplande verbindingsweg, de Nx, staat ook op het programma. Er is ook de ontsluiting via het spoor waar enkele jaren geleden al extra investeringen zijn gebeurd maar waar eigenlijk nog meer nodig is. Wij vragen om daar verder op in te zetten met een derde en een vierde spoor tussen Brugge en Gent, en een derde spoor tussen Brugge en Zeebrugge.

Maar voor ons ligt de sleutel, en dat is eigenlijk de aanleiding van dit voorstel van resolutie, voor het succes van de ontsluiting van de haven van Zeebrugge bij de estuaire vaart. Kort gezegd, met versterkte binnenschepen vanuit de haven van Zeebrugge langs de kustlijn varen richting de Westerschelde en zo het

binnenland in Vlaanderen bereiken via Terneuzen-Gent en via Antwerpen. Ik denk dat dat de toekomst is, dat dat de allerbeste ontsluiting is van de haven van Zeebrugge over het water. We hebben de weg en het spoor, en over het water kiezen we resoluut voor die estuaire vaart. Daar ligt de oplossing voor de al decennialang durende onzekerheid van eigenaars en bewoners van panden en van bewerkers van gronden in die reservatiestroken in de omgeving van het kanaal.

Er zijn mensen, bedrijven, vertegenwoordigers van die bedrijven die nog altijd vinden dat het schrappen van die reservatiestroken geen goede beslissing is. Ik heb daar begrip voor. Ze menen immers dat de ontsluiting via binnenvaart via dat Schipdonkkanaal moet gebeuren. Wie heel eerlijk is en heel even goed nadenkt, weet echter dat we aan het dwalen zijn als we dat gaan vooropstellen. We weten dat dit iets is dat al jaren in de boeken staat, maar nooit zal worden uitgevoerd. De verbreding van het Schipdonkkanaal is al jarenlang een utopie.

Daarom vragen we met dit voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering om zo snel mogelijk tot een akkoord te komen met Nederland om de voorwaarden voor die estuaire vaart te versoepelen, en er op die manier voor te zorgen dat deze vorm van scheepvaart concurrentieel en rendabel wordt gemaakt. Dan kunnen we echt wel de plannen om dat Schipdonkkanaal te verbreden, definitief opbergen, en kunnen we vragen dat de Vlaamse Regering werk maakt van een volledige schrapping van de reservatiestroken langs het kanaal. Zo kunnen we na al die decennia de bewoners, de eigenaars, de landbouwers die die gronden gebruiken, eindelijk rechtszekerheid bieden, en kunnen we tegelijk ook een toekomstperspectief geven aan de landbouwsector en voor extra natuur langs dat kanaal.

Collega's, het zal u daarom niet verbazen dat ik u vraag om ons voorstel van resolutie goed te keuren. Het verschil met het voorstel van resolutie van de collega's van Groen ligt wat mij betreft in de naïviteit. Dat is een belangrijke nuance. Ik wil dat niet denigrerend bedoelen. *(Opmerkingen bij Groen)*

Als men bij Groen vindt dat we nu d'office, zonder meer die reservatiestroken moeten schrappen, zonder een oplossing voor de ontsluiting langs het water, als de oplossing van Groen is om de haven van Zeebrugge enkel te ontsluiten via het spoor en via de weg, dan denk ik dat dat de foute keuze is. Collega', ik ben ervan overtuigd dat we die estuaire vaart echt wel nodig hebben. We moeten de voorwaarden ter zake, die ook in overleg met Nederland moeten worden vastgelegd, versoepelen. Dat is voor ons de vereiste: eerst die voorwaarden voor estuaire vaart versoepelen, dat concurrentieel en rendabel maken. Dan kunnen wij definitief die reservatiestroken schrappen. Dat kan volgens mij op heel korte termijn. We vragen dat de regering en de minister van Omgeving daar dan een gepast planningsproces voor opstarten. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Collega Maertens, bedankt voor de uitstekende toelichting. Ik ga daar niet zo veel aan toevoegen. Ik wil echter wel benadrukken dat er in dit parlement al heel veel over het Schipdonkkanaal en de reservatiestrook is gezegd en geschreven en gestemd, maar dat het voor het eerst is dat er over de grenzen tussen de provincies West- en Oost-Vlaanderen heen een voorstel van resolutie op tafel ligt waarin er een consensus is om de reservatiestrook van het Schipdonkkanaal te schrappen. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

Dat is vandaag een grote stap vooruit. Dat is een heel belangrijk signaal. Ik denk dat dat toch wel kan tellen. De mensen die in die reservatiestrook wonen, werken en ondernemen, hebben recht op rechtszekerheid, de zekerheid dat ze kunnen voortdoen, het recht om goed te weten waar ze aan toe zijn. Ik ben ervan

overtuigd dat dit voorstel van resolutie daar absoluut toe zal bijdragen. Er staat inderdaad in dat er moet worden onderhandeld met Nederland over die estuaire vaart, maar die onderhandelingen zijn echt wel concreet en gaan ook vooruit. We zullen die ook verder goed opvolgen. Dit is dus geen op de lange baan schuiven. Dit is een heel belangrijk signaal, waarmee voor het eerst hier in het parlement over de provinciegrenzen heen duidelijk wordt gesteld dat die reservatiestrook zal worden geschrapt. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Voorzitter, collega's, ik houd het ook kort. Mijn goede collega's hebben de inhoud al uitvoerig toegelicht, collega's die ik ook uitdrukkelijk zou willen bedanken voor de fijne samenwerking. Dit voorstel van resolutie is immers niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. Dat moeten we wel toegeven. Deze tekst is een compromis. We moeten immers eerlijk zijn: voor mij zou die reservatiestrook ook direct mogen worden geschrapt. Ik denk dat dat voor veel mensen zo is. We moeten echter ook wat realistisch zijn.

Daarmee gaan we niet tegemoetkomen aan de terechte vraag van de haven van Zeebrugge om te zorgen voor een goede ontsluiting van hun hinterland. Collega's van de Groenfractie, we weten toch ook dat je niet zomaar aan een haven de ontsluiting van zijn hinterland kunt ontzeggen.

En de keuze die we nu nemen is heel duidelijk: we gaan volop voor de estuaire vaart als alternatief. Collega's, inderdaad is er op dit moment een estuaire vaart, maar die is zeer beperkt mogelijk. Om dus echt economisch rendabel te zijn, om een echt alternatief te zijn voor het wegvervoer moeten er natuurlijk onderhandelingen met Nederland worden opgestart. De Nederlandse regering zit nu eindelijk in het zadel. We hebben daar een tijdje op moeten wachten, maar de gesprekken – ik weet dat uit zeer goede bron – lopen al en die lopen voorspoedig. Er is volop overleg, zowel op diplomatiek als op ambtelijk niveau. De regering staat klaar. De administraties staan klaar. De havens staan paraat om hier eindelijk volop aan te werken. Zodra dat afsprakenkader er met Nederland dus is, kunnen we eindelijk overgaan tot die schrapping.

Collega's, ik noem dit historisch. Collega's voor mij hebben al gezegd dat het historisch is dat we na vijftig jaar dergelijke grote stap hebben kunnen zetten. U kunt er samen met mij op aan dat wij de Vlaamse Regering er elke dag aan zullen herinneren om zo snel mogelijk die gesprekken te eindigen met Nederland om ervoor te zorgen dat het planningsproces opgestart kan worden en dat we eindelijk aan de omwonenden en de aangelanden de rechtszekerheid geven die zij verdienen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (Vooruit): Collega's, vanuit de Vooruitfractie hebben wij samen met de meerderheidspartijen CD&V, Open Vld en de N-VA dit voorstel van resolutie mee ingediend omdat we ervan overtuigd zijn dat dit ons een groot stuk op weg helpt wat betreft de deblokking van het dossier van het Schipdonkkanaal. De collega's hebben hier al een schets gebracht van wat dit precies inhoudt. Ons voorstel van resolutie dat we ingediend hebben, houdt rekening met de noden van de omwonenden, met de noden van de bedrijven die in de reservatiestrook liggen, maar tevens ook met de noden van de haven van Zeebrugge. Zowel de mensen die er wonen als de bedrijven hebben nood aan die duidelijkheid want dit dossier sleept al meer dan veertig jaar aan, meer dan vier decennia. Het is ook in het belang van de haven van Zeebrugge dat die gesprekken over de estuaire vaart met Nederland aangevat worden, maar ook dat die heel snel tot resultaat leiden. Dat blijkt ook uit het verzoekschrift dat in dat kader werd ingediend en uit het antwoord van de Vlaamse Regering, van de

minister die daar wel duidelijk in was dat er snel werk gemaakt zou worden van die gesprekken en dat die tot oplossingen moeten leiden.

Collega's van de meerderheid, van de oppositie, het is ook aan ons om de Vlaamse Regering daarin aan te vuren en aan te porren om die gesprekken heel snel tot resultaat te laten leiden. Collega's, dit voorstel van resolutie is een belangrijke stap en de schrapping van de reservatiestrook is nog nooit zo dichtbij geweest als dit voorstel van resolutie wordt goedgekeurd. Daarom hebben we dit mee ingediend met Vooruit en gaan we dit vanzelfsprekend ook goedkeuren. *(Applaus bij Vooruit, de N-VA, CD&V en Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, al meer veertig jaar, bijna vijftig jaar, leven de buurtbewoners rond het Schipdonkkanaal in het Meetjesland en de regio van Damme in onzekerheid. Er zijn reservatiestroken op hun eigendom. Ze weten niet wat daar kan en niet kan. Ze stellen verbouwingen uit. Er zijn weinig ontwikkelingsmogelijkheden. Die reservatiestroken leggen al bijna vijftig jaar een claim op duizenden bewoners hun eigendom. Het gaat over 56 kilometer, 1136 hectare. Die mensen wachten al meer dan veertig jaar, bijna vijftig jaar op een antwoord.

Wat jullie hier vandaag op tafel leggen, is een voorstel om nu niet te beslissen. Jullie beslissen eigenlijk om nu niet te beslissen, om het opnieuw uit te stellen. Onze vraag is helemaal niet zo naïef. Wij vragen om nu onmiddellijk die reservatiestrook te schrappen. Waarom vragen we dat? Omdat studies uitgewezen hebben dat het verbreden van het Schipdonkkanaal eigenlijk gewoon niet kan.

Er is te weinig water om de schepen te laten varen die je eigenlijk zou moeten laten varen om die ontsluiting van de zeehaven van Zeebrugge te helpen realiseren. Dat is dus eigenlijk gewoon niet mogelijk. Bovendien is de impact van een verbreding van het Schipdonkkanaal gigantisch. Het leidt tot verzilting, het heeft een ecologische impact, het heeft een enorme impact op de streek. Het is in alle studies faliekant aan de kant geschoven. Dat heeft collega Maertens daarnet ook gezegd.

Die reservatiestroken zijn dus gewoon geen alternatief voor de ontsluiting van de haven van Zeebrugge. Wat is wel een alternatief? Inderdaad, de estuaire vaart, het spoor, de weg. Dat klopt, en dat onderschrijven wij ook. Maar er is vandaag al estuaire vaart. Er is gisteren een rapport verschenen dat nog eens aangaf hoeveel vermeerderd die estuaire vaart is. Gisteren heeft de baas van de haven van Zeebrugge nog eens verklaard dat de verbreding van het Schipdonkkanaal geen oplossing is voor de ontsluiting van de zeehaven van Brugge.

Waarom moeten die twee dossiers dan aan elkaar worden gekoppeld? Daar is geen enkele reden voor. Het enige dat jullie hiermee doen, is beslissen om niet te beslissen. Daar gaan wij niet mee akkoord. Dat is niet naïef, dat is gewoon ervoor zorgen dat de mensen rechtszekerheid krijgen, niet meer en niet minder dan dat. Dat is een eerlijk voorstel, het is een voorstel om daar nu aan te beginnen en niet te wachten tot wanneer de onderhandelingen met Nederland, die al drie jaar bezig zijn, misschien eens zullen landen. Daarmee maak je de mensen blaasjes wijs.

Dus alstublieft, steun ons voorstel, schrap die reservatiestroken onmiddellijk en start nú met de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan, zodat we de ontwikkeling van die regio verder kunnen stimuleren in de richting van een landschappelijk waardevolle en toeristisch recreatieve plek rond dat Schipdonkkanaal.

Wij doen dan ook een oproep om ons voorstel te steunen. Wij zullen alvast jullie voorstel niet mee goedkeuren, maar wij zullen wel twee amendementen indienen. Ten eerste, een amendement om die twee dossiers niet aan elkaar te koppelen. Wij vragen de ontkoppeling van die twee dossiers. Wij steunen uiteraard de onderhandelingen met Nederland om nog meer estuaire vaart te kunnen realiseren, absoluut. Maar we vinden niet dat dat gekoppeld is aan de schrapping van de reservatiestroken van het Schipdonkkanaal. Als jullie die twee zaken uit elkaar halen, dan zullen wij jullie voorstel van resolutie wel steunen.

Ten tweede vragen wij een heel duidelijke timing voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP). Want het opmaken van zo'n gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan duurt op zijn minst twee jaar in het meest positieve scenario, als er geen enkele kink in de kabel komt. Twee jaar, dus als we daar vandaag mee beginnen, dan zal dat gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat de schrapping kan realiseren, maar landen in maart 2024, beste collega's. Dat betekent dat, als we daar nu niet mee beginnen, het er deze legislatuur niet zal komen. Daarom zeggen wij: begin daar nu aan, niet naïef, maar realistisch. Het zal ervoor zorgen dat de mensen rechtszekerheid krijgen, en dat is waar wij voor staan. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, eerst wil ik zeggen dat dit inderdaad een dossier is dat al heel lang meegaat. Het was een van de eerste dossiers die ik in dit parlement heb behandeld. En het was al een tijdje bezig.

De voorzitter: Dat is dan al heel lang.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ja, maar nog niet lang genoeg, dacht ik. Maar dat is iets anders.

Ik had hier het woordje 'historisch' genoteerd. Ik had immers verwacht dat, gelet op de plenaire vergadering van vorige week over de zeehavens, alle partijen hier zouden zeggen dat het een historisch feit was. Want we moeten eerlijk zijn: het uitgangspunt van de twee voorstellen van resolutie is hetzelfde. Het gaat over de reservatiestrook en het schrappen daarvan, en – en daarom, collega Schauvliege, steun ik de ontkoppeling niet – het heeft te maken met de ontsluiting van Zeebrugge. Die ontsluiting van Zeebrugge is heel belangrijk, zeker nu wij de haven van Antwerpen hebben overgenomen. (*Gelach. Opmerkingen van Jeremie Vaneekhout*).

Ik ben verschillende keren ter plaatse geweest, collega. Maar toen zat u waarschijnlijk nog in de kleuterklas. (*Gelach*)

Wat natuurlijk goed is voor u, en minder voor mij.

Die estuaire vaart is inderdaad belangrijk. We hebben het er allemaal over gehad.

Ik dacht dat het collega D'Hose was die aanhaalde dat er nu goede gesprekken gaande waren, doordat er eindelijk een nieuwe Nederlandse Regering was. Ik moet eerlijk zeggen, collega, dat die gesprekken over de estuaire vaart en de uitbreiding ervan al van veel eerder dateren. Dat heeft niets te maken met de nieuwe regering in Nederland.

Ook over de andere ontsluitingsopties zijn wij het natuurlijk eens. Er moet ingezet worden op vervoer via het spoor en via de binnenvaart. Er wordt in het voorstel van resolutie van de meerderheid ook verwezen naar de Ringvaart in Brugge. Collega's, ik heb het ook in de commissie al gezegd: er is daar nog heel

wat werk aan. Alle bruggen zijn te laag om grote schepen door te laten. U verwijst zelf in uw voorstel van resolutie onder andere naar de Steenbruggebrug.

Dat is eigenlijk mijn kritiek, en daarom gaan wij ons ook onthouden bij de stemming over het voorstel van resolutie van de meerderheid: er staat geen enkel concreet engagement in. Er staat geen timing in. Er moet nog heel wat werk gebeuren: de bruggen op de Ringvaart, de nieuwe zeesluis in Zeebrugge en nog een paar andere zaken, zoals de uitbreiding van het vervoer via het spoor en via de weg. Collega Maertens, de A11 is inderdaad een hele verbetering, maar er zit nog veel verkeer op de weg via Lissewege en dergelijke. Ik stel voor dat u daar eens de weg neemt van Brugge naar Zeebrugge. U zult vaststellen dat het verkeer daar vastzit door vrachtwagens.

Er moet ook nog heel veel gebeuren inzake de mobiliteit in Zeebrugge zelf, waar er toch wel een heel ernstige verkeerscongestie is. Er zijn bijvoorbeeld problemen inzake de ophoging van de tramsporen. Dit zit allemaal nog in een beginstadium. Er wordt in jullie voorstel van resolutie wel gezegd dat jullie voor de opheffing van de reservatiestrook zijn, maar dat maken jullie niet echt concreet. We weten natuurlijk allemaal wat beloftes waard zijn in de politiek.

Ik wil niet denigrerend doen over de naïviteit van Groen, maar, collega's, het is natuurlijk gemakkelijk om te zeggen dat jullie nu onmiddellijk die schrapping willen. Ik denk evenwel dat dat niet realistisch is. Ik ga wel akkoord met een aantal statements in jullie voorstel van resolutie. Ik herhaal dat die twee voorstellen van resolutie op bepaalde vlakken gelijklopen. Jullie zegen dat de schrapping nu onmiddellijk moet gebeuren, en dat lijkt me niet de juiste werkwijze. Dus ook bij de stemming over dit voorstel van resolutie gaan wij ons onthouden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemmingen over de amendementen en de hoofdelijke stemmingen over de voorstellen van resolutie houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT tot het heropstarten van het GRUP Reservatiestrook Schipdonkkanaal Oost-Vlaanderen – 1174 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie over het verzoekschrift tot het heropstarten van het GRUP Reservatiestrook Schipdonkkanaal Oost-Vlaanderen.

De heer De Roo, verslaggever, heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Collega's, op 8 april 2021 werd een verzoekschrift ingediend tot het heropstarten van het GRUP Reservatiestrook Schipdonkkanaal Oost-Vlaanderen. Op 21 april 2021 werd dit verzoekschrift ontvankelijk verklaard. De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak dit verzoekschrift op 15 februari 2022. Het werd in samenhang besproken met de twee voorstellen van resolutie die we hier zonet in dit parlement hebben besproken.

De verzoeker verwijst in het verzoekschrift onder meer naar de motie die op 1 april 2004 unaniem werd aangenomen door de plenaire vergadering, een motie van de parlementsleden Erik Mathijs en Johan De Roo. De verzoeker dringt aan

op een onmiddellijke heropstart van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op basis van een aantal argumenten.

De commissie heeft voor de conclusie van dit verzoekschrift verwezen naar de goedkeuring in de commissie van het voorstel van resolutie van de collega's Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart, dat zonet werd besproken. Dit voorstel ligt straks ook ter stemming voor, waardoor dit verzoekschrift en het verslag ervan integraal naar daar kunnen worden doorverwezen.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne – 1192 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Wilfried Vandaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne.

Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik denk dat de vraag naar spoedbehandeling in dezen redelijk evident is. Door de geëscaleerde situatie in Oekraïne verwachten wij toch een potentiële vluchtelingenstroom van tussen de 100.000 en 200.000 mensen die onze richting uitkomen, en die wij allemaal op een menswaardige manier willen huisvesten of opvangen. We gaan alle opvangplaatsen en -instrumenten nodig hebben om in die huisvesting en die opvang te voorzien, onder meer ook de instrumenten die we via dit nooddecreet goedgekeurd willen zien.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Collega's, we hebben het er deze namiddag ook al tijdens de actuele vragen over gehad: de verwoestende oorlog in Oekraïne brengt vandaag een vluchtelingenstroom op gang die wel eens een van de grootste sinds de Tweede Wereldoorlog zou kunnen zijn. De Federale Regering heeft enkele weken geleden de beslissing genomen om de Oekraïense vluchtelingen het bijzonder statuut van tijdelijke ontheemden toe te kennen. Dat is een statuut dat de federale overheid quasi volledig ontslaat van haar verplichting om in een collectieve opvang door het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) te voorzien. Dat stelt Vlaanderen en de lokale besturen voor de immense taak om in een menswaardige opvang voor deze vluchtelingen te voorzien. Ze doen dat ook. Vlaanderen en de lokale besturen zijn doeners, zij blijven zeker niet aan de zijlijn staan. Met de instrumenten en de kaarten die ze in de hand hebben, nemen ze al sinds het begin van de crisis het heft in eigen hand. Zo ook met dit nooddecreet, dat hier vandaag voorligt.

Collega's, ik ga niet het hele debat van deze namiddag opnieuw doen, maar ik herinner u graag aan het feit waarom we dit moeten doen. We gaan namelijk iedere plaats buiten de reguliere woonmarkt nodig hebben. Iedere gewone plaats, buiten die reguliere woonmarkt, of in collectieve opvang, is weer een beetje druk aflaten van de nu al overbevroegde woonmarkt. Wat ik wel ga doen, is kort de belangrijkste krachtlijnen van dit voorstel van decreet toelichten.

Vandaag is het al mogelijk om voor bepaalde vormen van noodopvang tijdelijk af te wijken van de bestaande woningkwaliteitsnormen. Dat is in de praktijk ook al toegepast, denk aan de opvang van daklozen in leegstaande woningen. Met dit voorstel van decreet gaan we de afwijking van zes maanden, die nu al bestaat, tijdelijk en specifiek voor de Oekraïense vluchtelingen, uitbreiden naar één jaar. Waarom één jaar? Omdat het bijzonder statuut dat zij genieten ook een duurtijd heeft van een jaar. We stemmen dat om praktische redenen op elkaar af.

Daarnaast gaan we ook de sociale woonactoren in de mogelijkheid stellen, omdat zij de expertise in huis hebben, om onder meer grote voorzieningen, zoals leegstaande woonzorgcentra, of andere grote locaties van de Vlaamse besturen en overheden te huren, om ze dan tegen een billijke en correcte prijs verder onder te verhuren. We gaan de Vlaamse Regering ook vragen om daarvoor tijdelijk juridisch robuuste huurregimes voor uit te werken, omdat iedereen zo aanvoelt dat het Vlaams Woninghuurdecreet iets te streng is voor deze noodopvangvorm. Dat huurregime kan dan ook door de OCMW's en andere welzijnsvoorzieningen gebruikt worden.

Ook op andere fronten zullen we op zoek moeten naar alternatieve vormen van huisvesting. Zo maken we het bijvoorbeeld, met dit voorstel van decreet, mogelijk om de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en de sociale woonactoren de handen in elkaar te laten slaan om mobiele woonunits aan te kopen, en verder onder te verhuren aan Oekraïense vluchtelingen. Zij hebben die expertise, en die mobiele units kunnen nadien perfect gebruikt worden bij de tijdelijke herhuisvesting binnen de woonmaatschappijen, bijvoorbeeld wanneer zich een broodnodige renovatie opdringt.

Ik denk dat ik daarmee, voorzitter, de belangrijkste lijnen van dit voorstel van decreet heb toegelicht.

Ik wil er misschien nog het volgende aan toevoegen. We weten dat de Vlaming een warm hart heeft en solidair is. We hebben dat de afgelopen twee jaar heel vaak gezien. Maar laat ons dan vandaag alstublieft ook aan het werk gaan om deze mensen op te vangen. Mijn eigen stad Bree, waar ikzelf schepen van Welzijn ben, is een van de eerste die Oekraïense vluchtelingen heeft opgevangen,

ongeveer honderd de afgelopen week. Als je dat afzet tegen het aantal inwoners in Bree, dan hebben we procentueel waarschijnlijk het meeste vluchtelingen in Limburg. We blijven rustig, we houden het hoofd koel, we blijven hard doorwerken, maar ik kan u zeggen dat we ieder bijkomend instrument hard verwelkomen, maar ook zeer dringend nodig hebben. Daarom hoop ik namens de meerderheid op uw steun.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, dit voorstel van decreet is inderdaad aan onze agenda toegevoegd om ons in staat te stellen ons goed voor te bereiden op de vele te verwachten vluchtelingen en om hun een menswaardig dak boven het hoofd te bieden.

De collega is al ingegaan op de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van de woningkwaliteitsnormen, specifiek voor de huisvesting van mensen uit Oekraïne met het statuut van tijdelijk ontheemden. De duurtijd van die afwijkingen kan nooit langer zijn dan dat statuut. Ook geven wij lokale besturen wat meer mogelijkheden, omdat we inderdaad merken dat veel lokale besturen vandaag klaarstaan om over te gaan, of er goed over aan het nadenken zijn, tot opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen.

Er zijn ook extra mogelijkheden voor de sociale woonactoren, die in dit verhaal een logische partner zijn. De aankoop van mobiele units door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) is daar een van. Zij kunnen die ter beschikking stellen van sociale huisvestingsmaatschappijen. Er is ook de verruiming van infrastructuursubsidies, bijvoorbeeld voor als bij die mobiele units verharding of nutsvoorzieningen voorzien moeten worden. Ook dat zit in dit voorstel van decreet. Er is ook de mogelijkheid voor de sector – een opdrachtverruiming – van de sociale huisvestingsactoren om woningen in te huren en door te verhuren aan mensen uit Oekraïne.

De krachtlijn voor ons is: iedereen een dak boven het hoofd. Dat is nu prioritair en dat is voor ons ook een argument om in te stemmen met een tijdelijk opschorten van een beperkt aantal woningkwaliteitsnormen. Het spreekt echter voor zich dat de veiligheid en gezondheid niet in het gedrang komen. Dat is de filosofie die in het besluit naar voren kwam en die we met dit voorstel van decreet proberen te volgen.

Daarnaast moeten we behoedzaam zijn voor alle mogelijke vormen van wan-toestanden op de huisvestingsmarkt, huisjesmelkerij en noem maar op. Het is echter onze overtuiging dat, als we deze versoepelingen niet zouden doorvoeren, onze woningmarkt alleen maar meer ontwricht zou worden en we alleen maar mensen in de armen van huisjesmelkers en anderen duwen dan nu via deze gecontroleerde versoepelingen.

En natuurlijk zijn de sociale woonactoren onze logische partners, ook bij de lokale besturen, om deze crisis het hoofd te bieden. Ik denk daarom dat het goed is dat de reglementering geflexibiliseerd wordt, om hen die rol te laten spelen, en dat we de nodige financiering voorzien om hen daarin te ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Collega's, het is belangrijk dat we de Oekraïners hier een snelle ontvangst geven en dat we hen hier snel en goed laten integreren. Met dit voorstel van decreet – de collega's hebben er al naar verwezen – worden eigenlijk zes maatregelen genomen in verband met de noodzakelijke tijdelijke huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne. Daarbij wil ik opnieuw het tijdelijke karakter van de maatregelen die inspelen op de toch wel heel acute

vraag naar huisvesting, te benadrukken. Belangrijk daarbij is dat we daarbij ook rekening houden met de reeds precaire situatie van de Vlaamse huur- en koopmarkt.

Ik ben heel blij dat heel wat lokale besturen al heel gretig zelf in gang geschoten zijn. We hebben er al verschillende communicaties over gezien, gisteren nog de communicatie over de mobiele units in Mechelen. Ik denk dat het een goede zaak is dat er op alle vlakken wordt samengewerkt en dat die regierol effectief bij die lokale besturen zit.

De noodtoestand waarin we ons momenteel bevinden, toont andermaal aan dat we voor het woonbeleid snel en flexibel moeten kunnen inspelen, ook op nieuwe situaties. Deze Oekraïne-crisis is voor het woonbeleid een bijkomend element dat ons heel wakker moet houden om de woningmarkt ook te moderniseren zodat mensen betaalbaar en op maat kunnen wonen.

De Oekraïners worden opgevangen in woningen van onze Vlaamse gezinnen. Het is ook belangrijk om toekomstgericht te denken aan een noodkader voor co-housing en woningdelen, zoals ik ook vorige week al in het debat heb aangehaald. Momenteel is dat nog niet structureel geregeld, maar zit dit in een proeffase.

De conclusie is dat we met dit voorstel van decreet inzetten op verschillende paden om de huisvesting van de Oekraïners te faciliteren. De tijdelijkheid van de maatregelen moeten we dus echt wel benadrukken, net als de opportuniteit om het Vlaamse woonbeleid toekomstgericht te moderniseren om enerzijds tegemoet te komen aan de fundamentele maatschappelijke veranderingen en anderzijds om in te spelen op acute noodsituaties zoals we die vandaag kennen. *(Applaus van Tom Ongena)*

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert ik het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Collega's, u kent allen het standpunt van mijn fractie. Europa moet uiteraard solidair zijn met de Oekraïense vluchtelingen en Vlaanderen moet daarbij zeker zijn steentje bijdragen. Voor mijn partij zou het echter een evidentie zijn dat de Oekraïense vluchtelingen, zoals we weten hoofdzakelijk vrouwen en kinderen, worden opgevangen in de meer dan 30.000 speciaal daarvoor voorziene plaatsen van de federale opvanginstellingen van Fedasil. Helaas, helaas slaagt de federale overheid er niet in haar plicht te vervullen omdat de federale voorzieningen volledig vol zijn door een volgens ons volledig onverantwoord beleid dat mensen uit andere continenten aanzuigt die in meerderheid geen echte vluchtelingen zijn en misbruik maken van de asielprocedure. Daardoor is er dus geen plaats voor de echte Oekraïense vluchtelingen die in ons land maar tijdelijk onderdak, maar tijdelijk asiel, maar tijdelijke veiligheid zoeken.

Collega's, Vlaanderen mag de Oekraïense vrouwen en kinderen niet in de steek laten. Het Vlaams Belang vindt het dan ook geen duurzame en geen ideale oplossing dat deze mensen worden opgevangen bij particulieren in thuissituaties. Gezien de omstandigheden is het voor ons de beste oplossing dat er bij gebrek aan Vlaamse opvangstructuren collectieve voorzieningen ter beschikking worden gesteld voor de opvang van deze vluchtelingen. Onze fractie steunt dan ook de decreetsaanpassingen die hier nu voorliggen en die een wettelijk kader moeten creëren om bepaalde wettelijke beletsels die er nu zijn, uit de weg te ruimen.

Collega's, dit voorstel van decreet creëert ook de mogelijkheid voor sociale huisvestingsmaatschappijen om woonunits in te zetten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Voor ons is het echter duidelijk dat deze woonunits enkel tijdelijk mogen worden gebruikt voor deze Oekraïense vluchtelingen en

later nooit opnieuw mogen worden gebruikt om nieuwe vluchtelingen te huisvesten.

Nood breekt wet en van de nood kunnen we een deugd maken om nadien Vlamingen te huisvesten die tijdelijk een sociale woning moeten verlaten voor renovatie. Door de enorme wachtlijsten in de sociale huisvesting kan het zeker een meerwaarde zijn.

Om deze redenen en met deze bedenking zullen we dan ook dit voorstel van decreet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega's, er komt bij hoogdringendheid een voorstel van decreet op de agenda en het is een heel belangrijk voorstel van decreet. We hebben er alle begrip voor dat het snel moet gaan en hebben daarom ook de hoogdringendheid gesteund.

We hebben er ook alle begrip voor dat het, in deze context, zeker in de eerste fase, 'en-en-en-en' zal zijn, zoals de ministers Somers en Diependaele hebben gezegd. De uitdaging is enorm. We gaan een aantal dingen moeten combineren.

Op de laatste tussenkomst: wat ons betreft – ik heb het bij de actuele vragen al gezegd – is het een evidentie dat we goed weten voor welke normen en waarden Vlaanderen staat, welke geschiedenis we zelf hebben doorgemaakt als regio en land. Het is heel evident op een moment dat er zo'n strijd is voor de vrijheid, dat we altijd aan de zijde zullen staan van het slachtoffer van die strijd of van degenen die ervoor strijden om de vrijheid binnen Europa te bewerkstelligen. Dat geldt voor de Oekraïners, maar dat geldt voor onze fractie ook heel duidelijk voor anderen elders in de wereld die dezelfde strijd voeren. We zullen nooit meegaan in de hypocrisie om te zeggen: 'Nu mag het één keer, want nood breekt wet, en daarna mag het nooit meer, en andere vluchtelingen zijn hier eigenlijk niet welkom en we maken er een beeld van alsof die mensen in een totaal andere situatie zitten.' Ik nodig u uit om de levensverhalen van Syriërs en anderen te horen en te ontdekken. Misschien lijken we meer op elkaar, misschien lijken zij meer op de Oekraïners dan hier gemakshalve wordt voorgesteld. Het is misschien goed, om met een goed geweten te gaan slapen, om uzelf dat wijs te maken, maar het is alvast niet waar onze fractie voor staat en hoe wij naar de realiteit van vandaag en morgen kijken.

Over het voorstel van decreet zelf heb ik net gezegd dat ik alle begrip heb voor de snelheid en de uitdaging. We zijn niet principieel tegen een aantal zaken. We steunen de tijdelijke opvang en de nooddorpen. Dat zal niet de ideale manier zijn om mensen op te vangen, maar de situatie maakt niets anders mogelijk. We zullen een aantal paden moeten verkennen.

We hebben bij het voorstel van decreet wel vragen en opmerkingen die maken dat we ons gaan onthouden bij de stemming. We willen ons onthouden, omdat we wel willen samenwerken en oplossingen zoeken, en we zijn niet fundamenteel tegen de oplossingen in het voorstel van decreet, maar toch zijn er bezorgdheden.

Ten eerste zijn er de tijdelijke afwijkingen op de woningkwaliteitsnormen. Het is niet de eerste keer dat we dat doen, we hebben dat in andere situaties ook al gedaan. In dat opzicht moet die piste zeker worden verkend en ingevoerd. Maar we maken ons een klein beetje zorgen omdat er geen concrete timing is opgenomen. Er staat dat dit niet langer mag duren dan het statuut waarvoor deze tijdelijke erkenning geldt. Die tijdelijke erkenning kan per half jaar twee keer worden verlengd. Dat zou naar een termijn van twee jaar kunnen gaan. Die

termijn zal bij iedere vluchteling anders zijn. Voor wie binnen een week toekomt, gaat de termijn voor erkenning op dat moment in. In het voorstel van decreet staat niet 'voor een jaar'. Het geldt voor de periode van erkenning, en dat is zeer complex. Als mensen hier dan twee jaar moeten zitten, zal een afwijking van de kwaliteitsnormen niet evident zijn. Uiteraard staat in het voorstel van decreet niet wat die kwaliteitsnormen inhouden. Daarvoor geven we het mandaat aan de Vlaamse Regering. Voor onze fractie gaat het vandaag zeer ver om de Vlaamse Regering het mandaat te geven voor de bepaling van de kwaliteitsnormen, en om daar als parlement akte van te nemen zonder te weten voor welke termijn. Dat is een vraag. We hebben geen principiële tegenstand tegen het verlagen van die kwaliteit op een aantal gebieden, voor alle duidelijkheid, tijdelijk, maar die tijdelijkheid is een grote vraag voor ons. Wat is dat dan exact?

Twee, we staan open voor de mobiele woonunits. Dat sluit aan bij diezelfde opmerking: momenteel geen principiële bezwaren gezien de situatie, maar onze voorkeur gaat ernaar uit dat de lokale besturen uitkijken naar leegstaande panden dicht bij cruciale voorzieningen die na bepaalde werken ook kunnen dienen voor opvang. Het zal een en-en zijn. Dat is onze voorkeur, die leegstaande panden. De mobiele woonunits zijn maar de tweede optie, gezien die kwaliteitsnormen. Het is belangrijk om dat hier mee te geven.

Drie, inzake de opdrachtverruiming voor de SHM's en de woonmaatschappijen maken we ons wel wat zorgen. Daarnet heeft de minister terecht gezegd dat dit niet mag leiden tot een vertraging van de ambities op alle andere gebieden van sociale huisvesting.

Wij denken dat dat klopt en wij zijn het daar helemaal mee eens. We denken ook dat dat een belangrijke conditie is, om op die manier ook geen onnodige spanningen in de samenleving te laten ontstaan. Maar er zal natuurlijk ook boter bij de vis moeten, de Vlaamse Regering zal ook haar verantwoordelijkheid moeten nemen om ervoor te zorgen dat die verhuurmaatschappijen en woonmaatschappijen versterkt worden om deze tijdelijke opdracht er ook bij te kunnen nemen. Je kunt, aan de ene kant, de opdracht natuurlijk decretaal verruimen, als daar niet tegenover staat dat die fundamenteel versterkt worden in de komende tijd. Iedereen weet ook wat de uitdagingen op de arbeidsmarkt zijn, en dan zijn wij wel bezorgd dat we onszelf eigenlijk iets zouden wijsmaken met dit decreet en we daar zouden vaststellen dat het finaal dan niet kan en er dan spanningen ontstaan. Dat is voor ons ook wel een aandachtspunt bij de uitvoering ervan.

En dan heb ik twee meer algemene, maar ook wel een stuk principiële opmerkingen, die ook aansluiten bij de vorige tussenkomst. Ten eerste, wij stellen toch wel fundamenteel vast dat dit blijkbaar wel kan voor vluchtelingen uit Oekraïne, maar niet voor vluchtelingen uit andere regio's. Voor ons gaat het er toch ook wel principieel over dat wij die normen en waarden ook zullen verdedigen op andere momenten.

Ten tweede – en dan kijk ik naar de leden van de meerderheid van deze Vlaamse regeringsploeg –: als we nu nog niet doorhebben dat dit een gigantische wake-upcall is wat betreft ons Vlaamse huisvestingsbeleid, dan weet ik het niet meer. Collega Veys heeft het daarnet ook gezegd: met heel wat fracties hier in het parlement waarschuwen we al jaren dat er onaanvaardbare wachtlijsten zijn, dat we Vlamingen in de kou laten staan als het gaat over huisvesting, en dan komt er dit soort crisis om te beseffen dat we niet nog meer instroom op onze woningmarkt mogen hebben, anders hebben de Vlamingen een probleem, als ik het in een bepaald discours mag gaan uitdrukken. Wel, collega's, wij hopen dat het praten over verdringingseffecten deze Vlaamse Regering nu eindelijk overtuigt om misschien echt werk te gaan maken van structurele sociale huisvesting, en huisvesting in de brede zin van het woord, en een toegankelijke woningmarkt

voor iedereen. Dan kunnen we misschien zowel mensen die hier nieuw binnenkomen als mensen die hier al heel lang wonen, de woning geven waar zij recht op hebben. Dat is voor ons fundamenteel. We zullen niet nalaten om de aandacht daar de komende maanden op te blijven vestigen. Voor ons mag het, ook na de bespreking van dit voorstel van decreet, heel erg duidelijk zijn dat de ambitie rond sociale huisvesting en betaalbaar wonen in Vlaanderen omhoog moet en dat Vlaanderen nu eigenlijk oogst wat het heeft gezaaid door het probleem jarenlang in grote mate te ontkennen.

Vandaar dus, collega's, – ik heb een aantal opmerkingen gegeven – dat wij ons zullen onthouden bij de stemming over dit voorstel decreet, maar we gaan de komende maanden mee op zoek naar extra pistes om deze uitdaging samen te beantwoorden.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Het is aan de immer constructieve Vooruitfractie om haar mening te geven over dit nooddecreet, sta mij toe het zo te noemen. Het was ook niet onverwacht dat dit voorlag. We zijn er vanmiddag ook mee gestart in onze actuele vragen. Vorige week was er een actuadebat en ook toen vroegen we al om snel beslissingen te nemen, want het is nodig. We zitten in een crisis, er is nood. En enkel door samen te werken over de partijgrenzen en over de beleidsgrenzen heen zullen we hierin slagen.

Nu, we stellen ons constructief op maar dat betekent niet dat we zomaar blind ons vertrouwen kunnen geven. Men spreekt van afwijkingen op de woning-kwaliteitsnormen. Die beslissingen zijn maandag al genomen door de regering. We zijn daar wat bezorgd over. Het zal moeten blijken. Dat luik zit nog niet in het ontwerp van decreet, maar – ik kijk naar de collega's van de meerderheid – ik ben ervan overtuigd dat we samen in de commissie Wonen daar een systeem voor kunnen vinden. Hoe gaan we daar toch een minimale controle op doen? We gaan wat toegeeflijk zijn op het vlak van watervlekken en elektriciteit. Dat is oké. Maar op termijn, binnen enkele weken of maanden, moet daar toch een systeem op staan dat we daar toch een beetje controleren.

Ik lees in jullie voorstel van decreet dat lokale besturen vandaag niet strenger kunnen zijn. Dat is een goede optie. Maar we zullen dat toch moeten bekijken omdat – dat zeiden we ook vorige week en de minister was daar ook akkoord mee, dat gebeurt niet vaak – we huisjesmelkers geen kans mogen geven. Dit betekent geen carte blanche om misbruik te maken van mensen die moeten huren en die kwetsbaar zijn. Als ik vandaag andere debatten zie over renovaties denk ik soms dat te veel mensen uit de meerderheid niet weten dat er veel huurders zijn in Vlaanderen. Dat is toch iets dat we in het achterhoofd moeten houden.

Er komt ook een opdrachtverruiming zodanig dat sociale woonactoren ook rechtstreeks kunnen verhuren aan tijdelijk ontheemden. Wij denken dat het goed zou zijn dat er toch minimaal een melding komt bij het lokaal bestuur. Wij hopen ten eerste dat de lokale besturen toch de touwtjes in handen houden en die coördinatie doen. Bijkomend stellen we ons ook vragen bij nieuwe taakstellingen voor woonactoren die een heel, heel korte deadline hebben om een woonmaatschappij te vormen, opgelegd door deze regering. Ook daar gaan we goed moeten bekijken of alles nog haalbaar is. Om nog maar over de kerntaak te zwijgen om meer sociale woningen te bouwen. We weten allemaal dat we daar niet goed zitten in Vlaanderen.

Dan is er ook een mogelijkheid om een specifiek tijdelijk huurregime ook voor particulieren open te stellen. Ook daar wordt er heel veel vertrouwen gevraagd, collega's. Dat zal op basis van Titel 2 zijn. Meer weten we dan ook vandaag niet.

Ook dat is voor ons de reden dat wij maximaal een onthouding kunnen geven. En dat zullen we ook doen.

Ik wilde graag nog wat dieper ingaan op de aankoop van mobiele woonunits door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). Collega Schryvers heeft het er daarnet ook over gehad. Dat is een voorstel. We hadden al in oktober 2021 gevraagd om daar, na de rampen in Wallonië, voor Vlaanderen op in te zetten want die komen ooit wel eens van pas. Ik had niet gedacht dat we zo snel gelijk zouden krijgen. Maar in ieder geval is het goed dat dat er komt. Ik merk wel dat die mobiele woonunits niet ter beschikking worden gesteld van lokale besturen. Daar verwachten wij toch ook wel nog wat beslissingen binnenkort. Dan zijn er de lokale besturen en die nooddorpen. Hoe gaan die eruitzien? Ik denk dat we die hard zullen nodig hebben. Als we meer containerklassen in het onderwijs nodig hebben, zullen we die ook hard nodig hebben, en dat zit hier nog niet in.

Ik apprecieer het wel dat er verder wordt gekeken. Ik weet niet of de Vlaams Belangfractie dat gelezen heeft, maar het is de bedoeling dat die mobiele woonunits achteraf kunnen worden ingezet voor de herhuisvestingsbeweging, een zeer belangrijke problematiek om snel te kunnen renoveren in het sociaal patrimonium. Ik betreur het wel een beetje dat die later voor niets anders mogen worden gebruikt dan voor Oekraïense vluchtelingen. We weten niet hoe het conflict zich verder zal ontwikkelen maar ik hoop dat, als Poetin verdergaat, mensen uit Litouwen of Estland toch ook kunnen worden opgevangen bij ons. Daar zou ik toch, als ik jullie was, nog eens goed over nadenken, want het standpunt van jullie fractie wijzigt ook vaak.

Ik heb jullie voorzitter ook gehoord op de radio. Vorige week moesten we er nog alles aan doen om de Oekraïners op te vangen. Een paar weken daarvoor ging men op de koffie bij Poetin, maar goed. Gisteren hoor ik, 'ja het is toch beter dat ze in Polen en Tsjechië blijven, we gaan ze toch een beetje minder ver laten komen.' Ik hoop dat dat niet betekent dat ze tegen volgende week in Oekraïne zelf moeten blijven. Ik zeg het enkel maar omdat jullie graag groots uitpakken met 'wij volksnationalisten, dit is een broedervolk'. Maar in alle eerlijkheid, als dat is wat je overhebt voor je broedervolk, dan ben je er vet mee om broedervolk te zijn met het Vlaams Belang. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang. Applaus bij Vooruit en Groen)*

In ieder geval, ik vind het een prestatie dat dit voorstel van decreet snel kan voorliggen. Er zijn nog heel wat onduidelijkheden. We stellen ons constructief op maar wij gaan ons toch moeten onthouden op dit voorstel van decreet. We kijken uit naar verdere uitwerkingen om op het terrein zo goed als mogelijk het verschil te maken. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik zou heel kort willen reageren. We leggen hier inderdaad een nooddecreet voor voor de huidige noodsituatie. Dat klopt. Ik vind het dan wel wat jammer dat we dat dan aangrijpen om de rekening te maken van het volledige huisvestingsbeleid. Er wordt hier gezegd dat men hoopt dat dit een wake-upcall is. Ongeveer alles wat kan mislopen, loopt blijkbaar mis, ook op het vlak van huisvesting. Wel, ik ga daar niet mee akkoord. Ik denk dat als iemand een plan heeft om ervoor te zorgen dat honderdduizend woongelegenheden kunnen worden gecreëerd, dat plan dan maar boven op tafel moet komen. Ook met de meest gezonde woningmarkt zou dat niet voorhanden zijn. Het is een utopie om dat te denken.

Alle regio's, alle landen, alle gemeentebesturen zijn nu aan het zoeken hoe ze hiermee omgaan, op welke manier ze hier creatief mee omgaan, wat ze gaan

toelaten, waar de grenzen zijn. Maar nu zeggen dat we niet meteen honderd-duizend woningen kant-en-klaar hebben staan voor een vluchtelingen crisis en daarmee het failliet verklaren van ons volledige huisvestingsbeleid en ons sociale huisvestingsbeleid, vind ik niet correct. Daar wou ik toch even op reageren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Collega Jans, ik snap natuurlijk dat dat wat lastig is, maar het zijn niet wij die begonnen zijn over verdringingseffecten. Het is de minister van Wonen die al een paar dagen bezig is dat we moeten oppassen voor verdringingseffecten. En ik snap die bezorgdheid zelfs. Als er 170.000 mensen op een wachtlijst staan en als er een half miljard euro niet uitgegeven raakt – we hebben daar een paar weken geleden een stevig debat over gehad – dan snap ik dat de uitdaging enorm is en dan snap ik dat de minister denkt: 'Oeioei, al die mensen die nu al jarenlang wachten, gaan nu nog kwaad worden op mij, omdat er andere mensen aankomen en ook huisvesting nodig hebben.'

Het enige wat ik hier zeg, is dat die boodschap niet nieuw is. En misschien was de druk rond die verdringingseffecten minder geweest, als de Vlaamse Regering een aantal zaken al veel langer had opgenomen en ermee aan de slag was gegaan. Niemand kan toveren, maar u kunt dat toch niet wegsteken. Ik heb hier alle collega's in het halfroond horen zeggen dat we al met een wooncrisis zitten. Dan is de vraag wie hier de Vlaamse Regering is en wie hier de Vlaamse meerderheid is, die volle verantwoordelijkheid en bevoegdheid heeft in het thema wonen, die voor een keer niet naar de federale overheid kan kijken om de schuld daarop te steken, en die misschien de hand in eigen boezem moet steken en zeggen dat ze die wooncrisis zelf mee gecreëerd heeft.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1192/1)

– *Artikel 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Stijn Bex, Björn Rzoska, Meyrem Almaci, Mieke Schauvliege, Staf Aerts en Johan Danen over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer – 1191 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Stijn Bex, Björn Rzoska, Meyrem Almaci, Mieke Schauvliege, Staf Aerts en Johan Danen over de vermindering van de Vlaamse olieconsumptie voor personenvervoer.

De heer Bex heeft het woord.

Over de spoed, collega Bex, want u hebt het vandaag al een beetje uitgehangen. (*Gelach*)

Stijn Bex (Groen): Ik heb mij al twee keer geëxcuseerd, voorzitter.

De voorzitter: Dat is ook waar. In de gangen. Dat klopt. *(Opmerkingen. Gelach)*

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, de prijzen aan de pomp swingen de pan uit. Begin deze week heeft de Federale Regering twee maatregelen genomen: de verlaging van de accijnzen en de bevrozing van de prijzen van de NMBS. Na die federale beslissing is het volgens de Groenfractie hoog tijd dat ook de Vlaamse Regering actie onderneemt rond het geld dat de mensen moeten uitgeven om zich te verplaatsen. Er zijn een aantal logische maatregelen die de Vlaamse Regering zou kunnen nemen, maar tot nu toe hoorden we daar niets van. In dat opzicht willen wij met dit voorstel van resolutie tien voorstellen doen om toch iets te doen aan die olieconsumptie voor het personenvervoer.

Ik ga niet te ver gaan in mijn voorbeelden, want anders gaat u kwaad worden, maar men zou kunnen overwegen om 100 kilometer per uur te rijden op de snelwegen. Dat zou een enorme besparing opleveren.

De voorzitter: U hebt nog meer dan drie kwartier, als u wilt.

Stijn Bex (Groen): Het is natuurlijk sowieso hoogdringend, collega's, want het is een heel acuut probleem, maar De Lijn gaat haar prijzen op 1 april verhogen en dat is toch wel een signaal dat, zeker in deze crisis, absoluut uit den boze is. Wij roepen jullie op om samen met ons te bespreken wat de Vlaamse Regering allemaal zou kunnen doen om die olieconsumptie te verminderen.

De voorzitter: U hebt over de inhoud meer dan 45 minuten, maar over de spoed niet natuurlijk.

De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Wij vanuit de meerderheid stellen voor om deze zeer uitvoerige nota met tien punten de verdiensten te geven die hem toekomt, en dat is dus de bespreking in de commissie en niet nu, voor een stuk onder politieke druk en met heel veel emoties.

We zijn allemaal overtuigd van het feit dat er een energiecrisis is. We zitten samen in de Federale Regering. Met een aantal zitten we ook samen in de Vlaamse Regering, en elke van die regeringen doet haar best. Voor wie in nood is, zal het altijd net iets te weinig zijn, maar het zijn toch fameuze bedragen. Soms vind ik dat we te weinig zeggen dat de energieproducten zelf een pak duurder zijn geworden. Sommige mensen denken dat het alleen aan de overheid ligt. Een aantal zaken vind ik serieus, maar bij andere zaken heb ik vraagtekens.

Soms lijkt het alsof financieel en budgettaire de bomen tot in de hemel groeien en we dat nooit zullen moeten terugbetalen. Maar aan de andere kant vind ik het politiek ernstig werk dat serieus genoeg is om daar in de commissie de nodige tijd voor uit te trekken en om dat hier niet even in een langere agenda tussen te schuiven waarbij het vooral de bedoeling is een politiek signaal te geven. Inzake budgettaire onderbouwing zit daar niets tussen en is de boodschap dat men het zelf maar moet oplossen. Dat vind ik dan eigenlijk ook de zwakke schakel in het geheel. Voorzitter, het is misschien interessant om dat te bespreken in de commissie en dat ook letterlijk mee in rekening te brengen.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Voorzitter, ik ben wel van oordeel dat we de burger zo snel mogelijk duidelijkheid moeten geven of hij straks zijn gemeente nog uit mag zonder bakfiets of zonder opnieuw paard en kar aan te kopen, want

dat is wat dit voorstel van resolutie, deze anti-auto- en antiplattelandsresolutie van de overigens zeer gewaardeerde collega's van Groen wil bereiken. Mijn fractie zal het voorstel tot spoedbehandeling dan ook mee goedkeuren.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega Keulen, ik heb uw argumenten gehoord. Wij vinden uiteraard dat er wel nood is aan een spoedbehandeling, maar ik vind het wel ironisch dat u, net nadat een voorstel van decreet bij spoed op de agenda is gezet over een serieuze materie waar niets maar dan ook niets in staat over budget – de enige zin die erin staat is dat de Vlaamse Regering het zal oplossen binnen de budgettaire parameters van de begroting, dat is goed gevonden – die argumenten gebruikt tegen een voorstel van resolutie. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Collega Rzoska, we moeten mensen een dak boven het hoofd geven – en ik weet er alles van: we hebben al dertig jaar een asielcentrum. Dat is onze verdomde menselijke plicht en dat verdraagt geen uitstel. De Vlaamse Regering heeft al een aantal maatregelen genomen. Trouwens, die prijsstijging gaat over een heel klein facet, want bij het gros verandert er eigenlijk niets. Zelfs TreinTramBus merkt dat op. De hoogdringendheid speelt hier dus niet op dezelfde manier als in het kader van de huisvesting van die arme oorlogsvluchtelingen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De Groenfractie vraagt de spoedprocedure voor een voorstel van resolutie over – en dat is inderdaad heel actueel – de snel stijgende brandstofprijzen door de oorlog in Oekraïne. In de tekst worden tien voorstellen gedaan, waar een aantal interessante zaken tussen zitten die we in de commissie zeker grondig kunnen bespreken, maar daar staat zo goed als geen enkele maatregel in die op korte termijn een verlichtende impact zal hebben op de kostprijs van de stijging van de brandstofprijzen. We zien de reden voor de spoedbehandeling totaal niet.

De voorzitter: Nu zijn we al over de inhoud bezig.

Vraagt nog iemand het woord over de spoedbehandeling?

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, het is absoluut belangrijk dat mensen snel minder moeten uitgeven voor een verplaatsing. En, mijnheer Claes, dat kan men doen door bijvoorbeeld het openbaar vervoer te gebruiken – dat is nog iets helemaal anders dan paard en kar –, maar ook, mevrouw Bouwens, door wat trager te rijden op de autosnelwegen. Dat zijn een aantal voorstellen van Touring die we overnemen.

De voorzitter: Dat gaat niet meer over de spoedbehandeling. *(Opmerkingen)*

Driemaal is normaal scheepsrecht, maar dit gaat niet over de spoedbehandeling.

Vraagt nog iemand het woord over de spoedbehandeling? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Collega's, voor mij is dit visueel moeilijk vast te stellen. Ik denk dat we beter een hoofdelijke stemming doen.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
44 leden hebben ja geantwoord;
53 leden hebben neen geantwoord.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie naar de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009

– 1154 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
57 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van Katja Verheyen, Vera Jans, Gwenny De Vroe, Sarah Smeyers, Joke Schauvliege en Alessia Claes tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne

– 1192 (2021-2022) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout over de onmiddellijke en definitieve opheffing van de reservatiezone langs het Schipdonkkanaal – 949 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
13 leden hebben ja geantwoord;
67 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Bert Maertens, Joke Schauvliege, Stephanie D'Hose, Kurt De Loor en Maaïke De Vreese over de verdere nautische ontsluiting van de haven van Zeebrugge en de estuaire vaart – 1140 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 4

Stemmingen over de amendementen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 3, van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
57 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement niet aan.

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 4, van Mieke Schauvliege en Jeremie Vaneekhout.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
13 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord;
23 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement niet aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 8

Zie hier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
34 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MOTIE van Hannes Anaf, Hannelore Goeman en Freya Van den Bossche tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de wantoestanden in de kinderopvang**- 1176 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2****Stemming over het amendement**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 1, van Hannes Anaf, Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeys en Celia Groothedde.

De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Collega's, tijdens de bespreking vorige week was er een consensus dat we een onderzoekscommissie zouden oprichten. Toen hebben we ook meteen gezegd dat we de openheid hadden om, als er aanpassingen nodig waren aan de tekst, daar een breed draagvlak voor te vinden. Van zowel de collega's van de meerderheid als van de collega's van Groen hebben we een aantal aanpassingen ontvangen. Die zijn dan ook verwerkt in dit amendement. Ik ga die niet helemaal toelichten. Er werden een aantal woordelijke zaken aangepast. De belangrijkste dingen zijn dat ook het aspect vergunningen mee opgenomen is. Dat had in onze oorspronkelijke motie wel thuisgehoord. Dat is een goede aanvulling. Ook de einddatum is fundamenteel gewijzigd. We hadden eind december 2022 vooropgesteld. Ik denk dat het inderdaad beter is om die op 1 juli 2022 te zetten. Dat zijn de meest fundamentele aanpassingen. Ik hoop dat daar een breed draagvlak voor kan zijn en dat die onderzoekscommissie op een goede manier van start kan gaan.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): De oprichting van deze commissie is een sterk signaal, maar dat is een signaal naar de vorm. Het is nu belangrijk dat we inderdaad in de inhoud bewijzen dat het signaal even sterk wordt en dat we – we zijn hier in het parlement om controle uit te oefenen – daar allemaal onze verantwoordelijkheid in nemen.

Daarin vonden wij drie punten belangrijk: ten eerste dat de duur kort blijft, dat mensen die naar deze commissie kijken snel uitkomst krijgen, ten tweede dat er wordt bekeken hoe vergunningen verleend worden, of dat ook altijd terecht is, en tot slot is er het belangrijke punt dat de verantwoordelijkheid ook politiek bekeken, gewogen en benoemd wordt waar het past. Daarom is het heel belangrijk dat in puntje 4 het simpele woord 'beleid' staat dat dat mogelijk maakt.

Ten slotte is het heel goed – daar zijn wij ook voor – dat de opdracht van deze commissie afgetekend bekeken is, dat er wordt gekeken naar hoe men controle op de kwaliteit van kinderopvang uitoefent. Maar laten we ook collectief beseffen dat veiligheid maar een heel schamele lat is voor kinderopvang, dus dat u er vanuit de meerderheid niet onderuit gaat kunnen om parallel aan deze commissie

echt te investeren in sterke kinderopvang, al was het maar omdat de kinderopvang daar al jaren naar vraagt, omdat ouders dat verwachten, omdat de kinderopvang dat verwacht en omdat die mensen die het voor deze schandalen al zo moeilijk hadden, ook echt vragen om een stevige investering. De kinderopvang is een huis waar veel mensen werken. Het is goed dat we kijken hoe dat huis gecontroleerd wordt, maar de fundamenten van het huis zijn ook al lang verwaarloosd. Die gaat u ook ten gronde moeten aanpakken. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, ik stel voor dat we het debat houden bij wat het debat hier moet zijn en dat is de focus van de onderzoekscommissie waarover we het vorige week al hebben gehad en waarachter we ons allemaal hebben geschaard, zoals ik daarnet al heb gezegd: we moeten de controle en de handhaving van de kinderopvang onder de loep nemen, nagaan wat daar de voorbije periode is gebeurd en hoe we een aantal zaken kunnen verbeteren.

In die zin hebben wij over partijgrenzen heen gesleuteld aan het voorstel dat collega Anaf vorige week heeft gedaan. Wat hier voorligt en waarover we het eens zijn, is daarvan het resultaat: dat we de vergunningen meenemen en dat we de duurtijd van de commissie verkorten. Ik stel voor dat we de rest van de discussies over kinderopvang daar voeren waar ze verder kunnen worden gevoerd, zoals in de commissie Welzijn zelf. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Dat is een heel goed voorstel, mocht het ook al geen element zijn van het reglement. Vorige week hebben we heel duidelijk de inhoudelijke discussie gevoerd en vandaag alleen de stemming. Maar aangezien er een amendement was, vond ik het wel legitiem dat collega Anaf dat even kon toelichten.

Begin van de stemming.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie tot uitoefening van het recht van onderzoek.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Het Uitgebreid Bureau zal zo snel mogelijk aan de plenaire vergadering een voorstel doen van samenstelling en benaming van de commissie van onderzoek.

ROUWHULDE voor de heer Hugo Draulans, gewezen lid van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, op 11 maart 2022 overleed op 88-jarige leeftijd de heer Hugo Draulans. Als rechtstreeks verkozen senator voor het kiesarrondissement Mechelen-Turnhout was hij tevens lid van onze assemblee van 1982 tot 1985. Hij behoorde tot de VU-fractie.

Namens u allen betuig ik mijn oprechte deelneming aan de familie en nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van de heer Hugo Draulans enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 23 maart 2022 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slotmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Robrecht Bothuyne, Johan Deckmyn, Mercedes Van Volcem: ambtsverplichtingen;

Els Ampe: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Piet De Bruyn, Tom De Meester, Maarten De Veuster, Kim De Witte, Karolien Grosemans, An Moerenhout, Joris Nachtergaele, Lorin Parys, Katia Segers, Karl Vanlouwe, Hilâl Yalçın: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Sihame El Kaouakibi

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan

Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Els Robeyns, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Orry Van de Wauwer, Koen Van

den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneekhout, Maxim Veys

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Els Sterckx, Emmily Talpe, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneekhout, Maxim Veys

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneekhout

NEEN-stemmen:

Hannes Anaf, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Hannelore Goeman, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

NEEN-stemmen:

Jo Brouns, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas

Slotmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout

NEEN-stemmen:

Hannes Anaf, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Hannelore Goeman, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfrout, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slotmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Hannelore Goeman, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Johan Danen, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Jeremie Vaneekhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneekhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke

Sleurs, Klaas Slootmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters